

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESA

SPRIEDUMS

Latvijas Republikas vārdā

Rīgā 2021. gada 21. jūnijā

lietā Nr. 2020-41-0106

Satversmes tiesa šādā sastāvā: tiesas sēdes priekšsēdētājs Aldis Laviņš, tiesneši Sanita Osipova, Gunārs Kusiņš, Daiga Rezevska, Jānis Neimanis, Artūrs Kučs un Anita Rodiņa,

pēc Jaunjelgavas novada domes, Ilūkstes novada domes, Carnikavas novada domes, Rugāju novada domes, Iecavas novada domes, Rundāles novada domes, Auces novada domes, Ozolnieku novada domes, Salas novada domes, Salacgrīvas novada domes, Alojās novada domes, Babītes novada domes, Kandavas novada domes un Mazsalacas novada domes pieteikumiem,

pamatojoties uz Latvijas Republikas Satversmes 85. pantu un Satversmes tiesas likuma 16. panta 1. un 6. punktu, 17. panta pirmās daļas 7. punktu, 19. panta pirmo daļu un 28.¹ pantu,

rakstveida procesā 2021. gada 25. maija tiesas sēdē izskatīja lietu

“Par Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likuma pielikuma “Administratīvās teritorijas, to administratīvie centri un teritoriālā iedalījuma vienības” 8.5., 8.7., 8.8., 8.16., 8.17., 8.19., 8.20., 10.2., 10.6., 10.7., 10.8., 10.17., 10.18., 10.21., 10.23., 11.2., 12.10., 12.13., 13.8., 13.9., 13.13., 13.16., 13.20., 16.2., 16.5., 16.11., 16.14., 16.18., 16.19., 16.20., 18.1., 18.8., 18.10., 19.18., 19.20., 23.1., 23.2., 23.3., 23.4., 23.5., 23.6., 23.8., 23.12., 23.13., 23.14., 23.15., 27.1., 27.3., 39.1., 39.8., 39.9., 39.12., 39.19., 39.21., 39.22., 41.14.,

41.15., 41.18., 41.22. un 41.23. apakšpunkta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 1. un 101. pantam, Eiropas vietējo pašvaldību hartas 4. panta trešajai un sestajai daļai, kā arī 5. pantam”.

Konstatējošā daļa

1. Saeima 2008. gada 18. decembrī pieņēma Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumu (turpmāk – 2008. gada Administratīvo teritoriju likums), kas stājās spēkā 2008. gada 31. decembrī. Šā likuma 2. pielikums “Novadi un teritoriālā iedalījuma vienības” noteica, ka Latvijā ir šādi novadi:

- 1) Alojās novads, kurā ietilpst Alojās un Staiceles pilsētas, kā arī Alojās, Braslavas, Brīvzemnieku un Staiceles pagasti (pielikuma 6. punkts);
- 2) Auces novads, kurā ietilpst Auces pilsēta un Bēnes, Īles, Lielauces, Ukru, Vecauces un Vītiņu pagasti (pielikuma 11. punkts);
- 3) Babītes novads, kurā ietilpst Babītes pagasts un Salas pagasts (pielikuma 12. punkts);
- 4) Carnikavas novads (pielikuma 20. punkts);
- 5) Iecavas novads (pielikuma 34. punkts);
- 6) Ilūkstes novads, kurā ietilpst Ilūkstes un Subates pilsētas, kā arī Bebreņu, Dvietes, Eglaines, Pilskalnes, Prodes un Šēderes pagasti (pielikuma 36. punkts);
- 7) Jaunjelgavas novads, kurā ietilpst Jaunjelgavas pilsēta un Daudzeses, Jaunjelgavas, Seces, Sērenes, Staburaga un Sunākstes pagasti (pielikuma 38. punkts);
- 8) Kandavas novads, kurā ietilpst Kandavas pilsēta un Cēres, Kandavas, Matkules, Vānes, Zantes un Zemītes pagasti (pielikuma 43. punkts);
- 9) Mazsalacas novads, kurā ietilpst Mazsalacas pilsēta un Mazsalacas, Ramatas, Sēļu un Skaņkalnes pagasti (pielikuma 62. punkts);
- 10) Ozolnieku novads, kurā ietilpst Cenu, Ozolnieku un Salgales pagasti (pielikuma 69. punkts);

11) Rugāju novads, kurā ietilpst Lazdukalna pagasts un Rugāju pagasts (pielikuma 82. punkts);

12) Rundāles novads, kurā ietilpst Rundāles, Svitenes un Viesturu pagasti (pielikuma 84. punkts);

13) Salacgrīvas novads, kurā ietilpst Ainažu un Salacgrīvas pilsētas, kā arī Ainažu, Liepupes un Salacgrīvas pagasti (pielikuma 85. punkts);

14) Salas novads, kurā ietilpst Salas pagasts un Sēlpils pagasts (pielikuma 86. punkts).

2020. gada 10. jūnijā Saeima pieņēma Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumu (turpmāk – Administratīvo teritoriju likums), kas stājās spēkā 2020. gada 23. jūnijā. Atbilstoši šā likuma pielikumam “Administratīvās teritorijas, to administratīvie centri un teritoriālā iedalījuma vienības” (turpmāk – Administratīvo teritoriju likuma pielikums) Latvijā tika izveidotas 42 pašvaldības. Saskaņā ar Administratīvo teritoriju likuma pielikumu tā sākotnējā redakcijā:

1) Daudzeses pagasts, Jaunjelgavas pagasts, Jaunjelgavas pilsēta, Seces pagasts, Sērenes pagasts, Staburaga pagasts un Sunākstes pagasts atrodas Aizkraukles novadā (pielikuma 8.5., 8.7., 8.8., 8.16., 8.17., 8.19. un 8.20. apakšpunkts);

2) Bebreņu pagasts, Dvietes pagasts, Eglaines pagasts, Ilūkstes pilsēta, Pilskalnes pagasts, Prodes pagasts, Subates pilsēta un Šēderes pagasts ietilpst Augšdaugavas novadā (pielikuma 10.2., 10.6., 10.7., 10.8., 10.17., 10.18., 10.21. un 10.23. apakšpunkts);

3) Carnikavas pagasts ietilpst Ādažu novadā (pielikuma 11.2. apakšpunkts);

4) Lazdukalna pagasts un Rugāju pagasts ietilpst Balvu novadā (pielikuma 12.10. un 12.13. apakšpunkts);

5) Iecavas pagasts un Iecavas pilsēta ietilpst Bauskas novadā (pielikuma 13.8. un 13.9. apakšpunkts);

6) Rundāles pagasts, Svitenes pagasts un Viesturu pagasts ietilpst Bauskas novadā (pielikuma 13.13., 13.16. un 13.20. apakšpunkts);

7) Auces pilsēta, Bēnes pagasts, Īles pagasts, Lielauces pagasts, Ukru pagasts, Vecauces pagasts un Vītiņu pagasts ietilpst Dobeles novadā (pielikuma 16.2., 16.5., 16.11., 16.14., 16.18., 16.19. un 16.20. apakšpunkts);

8) Cenu pagasts, Ozolnieku pagasts un Salgales pagasts ietilpst Jelgavas novadā (pielikuma 18.1., 18.8. un 18.10. apakšpunkts);

9) Salas pagasts un Sēlpils pagasts ietilpst Jēkabpils novadā (pielikuma 19.18. un 19.20. apakšpunkts);

10) Ainažu pagasts, Ainažu pilsēta, Liepupes pagasts, Salacgrīvas pagasts un Salacgrīvas pilsēta ietilpst Limbažu novadā (pielikuma 23.1., 23.2., 23.8., 23.12. un 23.13. apakšpunkts);

11) Alojās pagasts, Alojās pilsēta, Braslavas pagasts, Brīvzemnieku pagasts, Staiceles pagasts un Staiceles pilsēta ietilpst Limbažu novadā (pielikuma 23.3., 23.4., 23.5., 23.6., 23.14. un 23.15. apakšpunkts);

12) Babītes pagasts un Salas pagasts ietilpst Mārupes novadā (pielikuma 27.1. un 27.3. apakšpunkts);

13) Cēres pagasts, Kandavas pagasts, Kandavas pilsēta, Matkules pagasts, Vānes pagasts, Zantes pagasts un Zemītes pagasts ietilpst Tukuma novadā (pielikuma 39.1., 39.8., 39.9., 39.12., 39.19., 39.21. un 39.22. apakšpunkts);

14) Mazsalacas pagasts, Mazsalacas pilsēta, Ramatas pagasts, Sēļu pagasts un Skaņkalnes pagasts ietilpst Valmieras novadā (pielikuma 41.14., 41.15., 41.18., 41.22. un 41.23. apakšpunkts).

Atbilstoši Administratīvo teritoriju likuma pārejas noteikumu 26. punktam šā likuma pielikuma 13.9. apakšpunkts par Iecavas pilsētas statusu stājas spēkā 2021. gada 1. jūlijā.

Saeima 2021. gada 18. martā pieņēma likumu "Grozījumi Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumā", kas stājas spēkā 2021. gada 20. martā. Ar šā likuma 2. punktu Administratīvo teritoriju likuma pielikums papildināts ar jaunu 11.2., 23.14. un 27.3. apakšpunktu, attiecīgi mainot turpmāko apakšpunktu numerāciju. Savukārt atbilstoši šā likuma 1. punktam Administratīvo teritoriju likuma pielikuma 11.2. apakšpunkts par Ādažu pilsētas statusu un 27.3. apakšpunkts par Mārupes pilsētas statusu stājas spēkā 2022. gada 1. jūlijā.

Tādējādi šā sprieduma pieņemšanas dienā spēkā esošajā Administratīvo teritoriju likuma pielikuma redakcijā 23.14. un 23.15. apakšpunkts, saskaņā ar kuriem Staiceles pagasts un Staiceles pilsēta ietilpst Limbažu novadā, uzskatāmi attiecīgi par 23.15. un 23.16. apakšpunktu.

Atbilstoši Administratīvo teritoriju likuma pārejas noteikumu 2. punkta pirmajam teikumam (redakcijā, kas stājas spēkā 2021. gada 3. jūnijā) līdzšinējās republikas pilsētu un novadu pašvaldības turpina pildīt savas funkcijas un uzdevumus normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā līdz 2021. gada pašvaldību vēlēšanās ievēlētās pašvaldības domes vai ar atsevišķu likumu ieceltas pagaidu administrācijas pirmajai sēdei, kura tiek sasaukta šajā likumā noteiktajā kārtībā 2021. gada 1. jūlijā.

2. Satversmes tiesā tika ierosinātas vairākas lietas par Administratīvo teritoriju likuma pielikuma normu atbilstību augstāka juridiska spēka normām, citstarp pēc Jaunjelgavas novada domes, Ilūkstes novada domes, Carnikavas novada domes, Rugāju novada domes, Iecavas novada domes, Rundāles novada domes, Auces novada domes, Ozolnieku novada domes, Salas novada domes, Salacgrīvas novada domes, Alojās novada domes, Babītes novada domes, Kandavas novada domes un Mazsalacas novada domes (turpmāk – Pieteikumu iesniedzējas) pieteikumiem.

Lai veicinātu lietu vispusīgāku un ātrāku iztiesāšanu, pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 22. panta sesto daļu, šīs lietas tika apvienotas vienā lietā. Apvienotajai lietai Nr. 2020-41-0106 piešķirts nosaukums “Par Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likuma pielikuma “Administratīvās teritorijas, to administratīvie centri un teritoriālā iedalījuma vienības” 8.5., 8.7., 8.8., 8.16., 8.17., 8.19., 8.20., 10.2., 10.6., 10.7., 10.8., 10.17., 10.18., 10.21., 10.23., 11.2., 12.10., 12.13., 13.8., 13.9., 13.13., 13.16., 13.20., 16.2., 16.5., 16.11., 16.14., 16.18., 16.19., 16.20., 18.1., 18.8., 18.10., 19.18., 19.20., 23.1., 23.2., 23.3., 23.4., 23.5., 23.6., 23.8., 23.12., 23.13., 23.14., 23.15., 27.1., 27.3., 39.1., 39.8., 39.9., 39.12., 39.19., 39.21., 39.22., 41.14., 41.15., 41.18., 41.22. un 41.23. apakšpunkta

atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 1. un 101. pantam, Eiropas vietējo pašvaldību hartas 4. panta trešajai un sestajai daļai, kā arī 5. pantam”.

3. Pieteikumu iesniedzējas – Jaunjelgavas novada dome, Ilūkstes novada dome, Carnikavas novada dome, Rugāju novada dome, Iecavas novada dome, Rundāles novada dome, Auces novada dome, Ozolnieku novada dome, Salas novada dome, Salacgrīvas novada dome, Alojās novada dome, Babītes novada dome, Kandavas novada dome un Mazsalacas novada dome – uzskata, ka Administratīvo teritoriju likuma pielikuma 8.5., 8.7., 8.8., 8.16., 8.17., 8.19., 8.20., 10.2., 10.6., 10.7., 10.8., 10.17., 10.18., 10.21., 10.23., 11.2., 12.10., 12.13., 13.8., 13.9., 13.13., 13.16., 13.20., 16.2., 16.5., 16.11., 16.14., 16.18., 16.19., 16.20., 18.1., 18.8., 18.10., 19.18., 19.20., 23.1., 23.2., 23.3., 23.4., 23.5., 23.6., 23.8., 23.12., 23.13., 23.15., 23.16., 27.1., 27.3., 39.1., 39.8., 39.9., 39.12., 39.19., 39.21., 39.22., 41.14., 41.15., 41.18., 41.22. un 41.23. apakšpunkts (turpmāk arī – apstrīdētās normas), kas paredz attiecīgo novadu reformēšanu, neatbilst Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) un Eiropas vietējo pašvaldību hartas (turpmāk – Harta) normām.

3.1. Jaunjelgavas novada dome apstrīd Administratīvo teritoriju likuma pielikuma 8.5., 8.7., 8.8., 8.16., 8.17., 8.19. un 8.20. apakšpunkta atbilstību Satversmes 1. un 101. pantam, Hartas 4. panta trešajai un sestajai daļai un 5. pantam. Ar šīm apstrīdētajām normām līdzšinējais Jaunjelgavas novads – Jaunjelgavas pilsēta un Daudzeses, Jaunjelgavas, Seces, Sērenes, Staburaga un Sunākstes pagasti – tiek iekļauts Aizkraukles novadā, tādējādi Jaunjelgavas novads beidzot pastāvēt kā patstāvīga pašvaldība.

2019. gada 18. jūnijā Aizkrauklē notikušas Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas (turpmāk arī – Ministrija) rīkotās konsultācijas ar to pašvaldību deputātiem, kuras paredzēts apvienot Aizkraukles novadā. Tomēr tikšanās laikā neesot bijusi iespēja uzdot jautājumus. Turklāt uz konsultācijām neesot aicināti pašvaldības iedzīvotāji.

Jaunjelgavas novada dome vairākkārt informējusi Ministriju, Saeimas Administratīvi teritoriālās reformas komisiju (turpmāk – Komisija), kura bijusi

atbildīga par Saeimai 2019. gada 21. oktobrī iesniegto likumprojektu Nr. 462/Lp13 “Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likums” (turpmāk – Likumprojekts), kā arī citas atbildīgās valsts institūcijas un amatpersonas par savu nostāju attiecībā uz administratīvi teritoriālo reformu (turpmāk arī – reforma), proti, plānoto Jaunjelgavas novada pievienošanu Aizkraukles novadam, tostarp par iedzīvotāju aptaujas rezultātiem. Pieteikuma iesniedzēja esot atbalstījusi Jaunjelgavas novada kā patstāvīgas pašvaldības saglabāšanu vai jauna – Sēlijas – novada izveidošanu.

Pēc Jaunjelgavas novada domes ieskata, tās apstrīdētās normas ir pieņemtas, neievērojot pašvaldības, samērīguma un labas likumdošanas principus. Citstarp neesot veikti reformu pamatojoši pētījumi, sociālās ietekmes izvērtējums, riska novērtēšanas pasākumi, kā arī neesot notikusi pienācīga konsultēšanās ar pašvaldību. Esot pārkāpts arī subsidiaritātes princips, jo Pieteikuma iesniedzēja spējusi pildīt visus savus uzdevumus un ne Ministrija, ne kāda cita institūcija neesot pamatojusi pretējo.

Reformas gaitā neesot pamatots tas, ka lielākās pašvaldībās būs lielāka ekonomiskā izaugsme vai ka novadu apvienošanas rezultātā samazināsies administratīvie izdevumi. Gluži otrādi – resursu koncentrācijas rezultātā pasliktināšoties pakalpojumu pieejamība Jaunjelgavas novada iedzīvotājiem. Pēc reformas samazināšoties arī iedzīvotāju pārstāvība apvienotās pašvaldības domē un līdz ar to iedzīvotāju iesaiste vietējo jautājumu izlemšanā.

Pēc iepazīšanās ar lietas materiāliem Jaunjelgavas novada dome uzsver, ka apstrīdētās normas nav pieņemtas uz konkrētās, pētījumos balstītas informācijas pamata un neatbilst reformas mērķim un kritērijiem. Likumprojekta izstrādes un izskatīšanas laikā neesot veikta pašvaldības priekšlikumu un iebildumu saturiska izvērtēšana un likumdevējs neesot izsvēris tieši vietējās kopienas intereses, proti, konkrētā administratīvi teritoriālā iedalījuma risinājuma priekšrocības un trūkumus. Turklāt līdz 2021. gada 1. jūlijam, kad jāsāk darboties jauno novadu domēm, vēl nebūšot izveidots mehānisms, kas nodrošinātu pilsoņu iespējas aktīvi un pilnvērtīgi piedalīties pašvaldības darbā un efektīvi ietekmēt attiecīgo pilsētu

vai pagastu skarošu lēmumu pieņemšanu. Tādējādi Jaunjelgavas novada dome apstrīdētās normas esot atzīstamas par spēkā neesošām.

3.2. Ilūkstes novada dome apstrīd Administratīvo teritoriju likuma pielikuma 10.2., 10.6., 10.7., 10.8., 10.17., 10.18., 10.21. un 10.23. apakšpunkta atbilstību Satversmes 1. un 101. pantam, Hartas 4. panta trešajai un sestajai daļai, kā arī 5. pantam. Ar šīm apstrīdētajām normām līdzšinējais Ilūkstes novads – Ilūkstes un Subates pilsētas, kā arī Bebrenes, Dvietes, Pilskalnes, Prodes un Šēderes pagasti – tiek iekļauts Augšdaugavas novadā un līdz ar to Ilūkstes novads tiek likvidēts.

Ministrijas organizētās konsultācijas ar to pašvaldību deputātiem, kuras bija plānots apvienot Daugavpils novadā, esot notikušas 2019. gada 2. augustā Daugavpilī. Tomēr šo konsultāciju laikā jautājumu uzdošanai esot atvēlētas tikai dažas minūtes un atbildes uz deputātu un iedzīvotāju jautājumiem pēc būtības vispār neesot sniegtas.

Ilūkstes novada dome vairākkārt informējusi Ministriju, Komisiju, kā arī citas valsts institūcijas un amatpersonas par savu viedokli attiecībā uz Ilūkstes novada pievienošanu Daugavpils novadam, tostarp par veiktās iedzīvotāju aptaujas rezultātiem, atbilstoši kuriem vairums iedzīvotāju izteikuši atbalstu viedoklim par līdzšinējā novada kā patstāvīgas pašvaldības saglabāšanu. Pašvaldība kopā ar vairākām citām pašvaldībām arī atbalstījusi jauna – Sēlijas – novada izveidi.

Pieņemot Likumprojektu, attieksme pret pašvaldībām esot bijusi atšķirīga. Proti, dažas līdzšinējam Ilūkstes novadam iedzīvotāju skaita ziņā līdzīgas pašvaldības saglabājušas savu statusu, bet citas, tostarp Ilūkstes novads, ne. Ilūkstes novada dome uzskata, ka tās apstrīdētās normas nav pieņemtas Satversmē un Saeimas kārtības rullī noteiktajā kārtībā un ka, tās pieņemot, nav ievēroti demokrātiskas valsts un labas likumdošanas principi, kā arī parlamentārās tradīcijas. Tāpat apstrīdēto normu izstrādes un izskatīšanas laikā neesot pamatots tas, ka pašvaldība nebūtu bijusi spējīga pildīt savus uzdevumus, un neesot notikušas pienācīgas konsultācijas ar pašvaldību. Tādējādi šīs normas neatbilstot reformas mērķim, kā arī pašvaldības, subsidiaritātes un samērīguma principiem.

Pēc iepazīšanās ar lietas materiāliem Ilūkstes novada dome uzsver, ka apstrīdētās normas nav pieņemtas uz konkrētas, pētījumos balstītas informācijas pamata un neatbilst reformas mērķim un kritērijiem, tostarp kritērijam, ka novadā jābūt reģionālās vai nacionālās nozīmes attīstības centram, – jaunajā Augšdaugavas novadā tāda neesot. Likumprojekta izstrādes un izskatīšanas laikā arī neesot veikta pašvaldības priekšlikumu un iebildumu saturiska izvērtēšana un likumdevējs neesot izsvēris tieši vietējās kopienas intereses. Turklāt līdz 2021. gada 1. jūlijam, kad darbs jāsāk jauno novadu domēm, vēl nebūšot izveidots mehānisms, kas nodrošinātu pilsoņu iespējas aktīvi un pilnvērtīgi piedalīties pašvaldības darbā un efektīvi ietekmēt attiecīgo pilsētu vai pagastu skarošo lēmumu pieņemšanu. Tādējādi attiecīgās apstrīdētās normas esot atzīstamas par spēkā neesošām.

3.3. Carnikavas novada dome apstrīd Administratīvo teritoriju likuma pielikuma 11.2. apakšpunkta atbilstību Satversmes 1. pantam un 101. panta pirmajai daļai, kā arī Hartas 4. panta sestajai daļai un 5. pantam. Ar šo apstrīdēto normu līdzšinējais Carnikavas novads tiekot likvidēts un kā Carnikavas pagasts pievienots Ādažu novadam.

Ministrija 2019. gada 25. jūlijā Ādažos rīkojusi konsultācijas ar to pašvaldību deputātiem, kuras bija plānots apvienot jaunajā Ādažu novadā. Tomēr Carnikavas novada domes pārstāvju viedoklis neesot ticis fiksēts un atspoguļots nevienā no dokumentiem, kas saistīti ar Likumprojektu. Pieteikuma iesniedzēja uzskata, ka Likumprojekta izstrādes laikā nav notikušas konsultācijas ar pašvaldību un tās apstrīdētās normas neatbilstot reformas mērķim un Carnikavas novada iedzīvotāju interesēm.

Carnikavas novada dome vairākkārt informējusi Ministriju, Komisiju, kā arī citas valsts institūcijas un amatpersonas par to, ka neatbalsta Carnikavas novada pievienošanu Ādažu novadam, citstarp atsaucoties uz aptaujā noskaidroto iedzīvotāju viedokli. Carnikavas novada domes apstrīdētā norma esot pieņemta, pārkāpjot pašvaldības, samērīguma un labas likumdošanas principus.

Pēc iepazīšanās ar lietas materiāliem Carnikavas novada dome uzsver, ka konsultācijas ar pašvaldību notikušas par Ministru kabineta 2019. gada 14. maija

informatīvajā ziņojumā “Par sabiedriskai apspriešanai izvirzāmo administratīvi teritoriālā iedalījuma modeli” (turpmāk – Ministru kabineta 2019. gada 14. maija informatīvais ziņojums) ietverto risinājumu. Savukārt likumdevēja pieņemtais galīgais risinājums no tā ievērojami atšķiroties, tāpēc nevarot uzskatīt, ka Carnikavas novada iedzīvotāji un dome būtu iepazīstināti ar pietiekami konkrētu paredzamo grozījumu projektu. Turklāt uz pašvaldības priekšlikumiem un iebildumiem vismaz vienu reizi būtu jāatbild pēc būtības, taču Pieteikuma iesniedzēja šādu atbildi neesot saņēmusi.

Pierīgas pašvaldībām izvirzītais kritērijs par 15 000 iedzīvotāju esot formāls, un likumdevējs to neesot pamatojis. Carnikavas novada pašvaldība esot atzīstama par izņēmuma gadījumu, kas prasa atšķirīgu pieeju, vērtējot novada atbilstību reformas pamatā esošajiem kritērijiem. Pieņemot Carnikavas novada domes apstrīdēto normu, likumdevējs neesot izvērtējis tieši šā novada situāciju un reformas negatīvo ietekmi uz novada iedzīvotājiem, tostarp viņu labklājību un demokrātiskās līdzdalības tiesībām.

3.4. Rugāju novada dome apstrīd Administratīvo teritoriju likuma pielikuma 12.10. un 12.13. apakšpunkta atbilstību Satversmes 1. un 101. pantam, Hartas 4. panta trešajai un sestajai daļai, kā arī 5. pantam. Ar šīm apstrīdētajām normām līdzšinējais Rugāju novads – Lazdukalna pagasts un Rugāju pagasts – tiekot pievienots Balvu novadam, tādējādi Rugāju novads tiekot likvidēts.

2019. gada 20. jūnijā Balvos esot notikušas Ministrijas organizētās konsultācijas ar to pašvaldību deputātiem, kuras plānots apvienot Balvu novadā. Taču jautājumiem esot atvēlēts pārāk maz laika, tos varējuši uzdot vienīgi pašvaldību deputāti un Ministrijas pārstāvji neesot snieguši atbildes pēc būtības. Turklāt iedzīvotāji šajā sanāsmē neesot varējuši piedalīties. 2019. gada 28. novembrī Ministrija esot organizējusi tikšanos ar Rugāju novada iedzīvotājiem, tomēr arī to nevarot uzskatīt par konsultēšanos Hartas izpratnē, jo tās gaitā neesot sniegts pamatojums tam, kāpēc Rugāju novads būtu jāpievieno Balvu novadam.

Rugāju novada dome vairākkārt informējusi Ministriju, Komisiju, kā arī citas valsts institūcijas un amatpersonas par savu viedokli attiecībā uz plānoto

Rugāju novada pievienošanu Balvu novadam, citstarp atsaucoties uz iedzīvotāju aptaujas rezultātiem. Tomēr Rugāju novada dome neesot saņēmusi no Ministrijas pietiekamu informāciju, lai varētu īstenot padziļinātu diskusiju ar iedzīvotājiem.

Tādējādi Rugāju novada dome uzskata, ka tās apstrīdēto normu izstrādes un izskatīšanas laikā nav notikušas pienācīgas konsultācijas ar pašvaldību. Šīs normas neesot pieņemtas Satversmē noteiktajā kārtībā, un tās neatbilstot pašvaldības, subsidiaritātes un samērīguma principiem.

Pēc iepazīšanās ar lietas materiāliem Rugāju novada dome uzsver, ka apstrīdētās normas nav pieņemtas uz konkrētās, pētījumos balstītas informācijas pamata un neatbilst reformas mērķim un kritērijiem. Likumprojekta izstrādes un izskatīšanas laikā neesot veikta pašvaldības priekšlikumu un iebildumu saturiska izvērtēšana un likumdevējs neesot izsvēris tieši vietējās kopienas intereses. Turklāt līdz 2021. gada 1. jūlijam, kad darbs jāsāk jauno novadu domēm, vēl nebūšot izveidots mehānisms, kas nodrošinātu pilsoņu iespējas aktīvi un pilnvērtīgi piedalīties pašvaldības darbā un efektīvi ietekmēt attiecīgo pilsētu vai pagastu skarošo lēmumu pieņemšanu. Tādējādi Rugāju novada domes apstrīdētās normas esot atzīstamas par spēkā neesošām.

3.5. Iecavas novada dome apstrīd Administratīvo teritoriju likuma pielikuma 13.8. un 13.9. apakšpunkta atbilstību Satversmes 1. pantam un 101. panta pirmajai daļai, kā arī Hartas 4. panta sestajai daļai un 5. pantam. Ar šīm apstrīdētajām normām līdzšinējais Iecavas novads tiekot likvidēts un kā Iecavas pagasts un Iecavas pilsēta pievienots Bauskas novadam.

Ministrijas organizētās konsultācijas ar to pašvaldību deputātiem, kuras bija plānots apvienot Bauskas novadā, esot notikušas 2019. gada 12. jūnijā Bauskā. Tomēr to laikā atbildes uz deputātu jautājumiem neesot sniegtas.

Iecavas novada dome vairākkārt informējusi Ministriju, Komisiju, citas valsts institūcijas un amatpersonas, kā arī biedrību “Latvijas Pašvaldību savienība” (turpmāk – Pašvaldību savienība), ka nepiekrīt Ministrijas piedāvātajam administratīvi teritoriālā iedalījuma modelim, proti, Iecavas novada pievienošanai Bauskas novadam, citstarp norādot arī uz aptaujā izteikto iedzīvotāju viedokli par sava novada saglabāšanu.

Iekļaujot Iecavas novadu Bauskas novadā, varētu tikt apdraudēta Iecavas novada kultūrvēsturiskā identitāte un iedzīvotāju lokālās piederības izjūta, kā arī samazinātas viņu iespējas ietekmēt lēmumu pieņemšanu savās interesēs, jo lēmumu pieņemšanas centrs attālināšoties. Tādējādi Pieteikuma iesniedzējai esot bažas par iedzīvotāju nākotnes izredzēm un pakalpojumu pieejamību. Vietējo kopienu viedoklis reformas sagatavošanas un īstenošanas laikā esot ignorēts, un Iecavas novada domes apstrīdētās normas citstarp neatbilstot arī pašvaldības, subsidiaritātes un samērīguma principiem.

3.6. Rundāles novada dome apstrīd Administratīvo teritoriju likuma pielikuma 13.3., 13.6. un 13.20. apakšpunkta atbilstību Satversmes 1. un 101. pantam, Hartas 4. panta trešajai un sestajai daļai, kā arī 5. pantam. Ar šīm apstrīdētajām normām Rundāles novads – Rundāles, Svitenes un Viesturu pagasti – tiek iekļauts Bauskas novadā un tādējādi beidzot pastāvēt kā patstāvīga pašvaldība.

Ministrija 2019. gada 12. jūnijā Bauskā rīkojusi konsultācijas ar to pašvaldību deputātiem, kuras plānots apvienot Bauskas novadā, taču pašvaldības pārstāvjiem neesot bijusi iespēja uzdot savus jautājumus. Turklāt pašvaldības iedzīvotāji nemaz neesot aicināti uz šīm konsultācijām.

Rundāles novada dome, citstarp norādot uz veiktās iedzīvotāju aptaujas rezultātiem, informējusi Ministriju, Komisiju, kā arī citas valsts institūcijas un amatpersonas par to, ka neatbalsta Rundāles novada apvienošanu ar Bauskas, Iecavas un Vecumnieku novadiem. Ministrijas sniegtās atbildes bijušas formālas un vispārīgas, domes argumenti neesot izvērtēti pēc būtības.

Rundāles novada dome norāda, ka spējusi pilnībā veikt visas pašvaldībai paredzētās funkcijas un uzdevumus. Rundāles novada iekļaušana Bauskas novadā esot notikusi, neizvērtējot iespējamajos Rundāles novada iedzīvotāju ieguvumus un zaudējumus. Novadu apvienošana citstarp esot saistīta ar risku, ka var tikt likvidēta Rundāles novada Mūzikas un mākslas skola, tāpat tikšot kavēta arī Rundāles novada turpmākā izaugsme, jo finanšu resursi tikšot novirzīti citu pašvaldību kredītsaistību dzēšanai vai situācijas uzlabošanai mazāk attīstītās teritorijās.

Pieņemot attiecīgās apstrīdētās normas, esot pārkāpts labas likumdošanas princips, un šīs normas neatbilstot arī pašvaldības un samērīguma principiem.

3.7. Auces novada dome apstrīd Administratīvo teritoriju likuma pielikuma 16.2., 16.5., 16.11., 16.14., 16.18., 16.19. un 16.20. apakšpunkta atbilstību Satversmes 1. un 101. pantam, Hartas 4. panta trešajai un sestajai daļai, kā arī 5. pantam. Ar šīm apstrīdētajām normām līdzšinējais Auces novads – Auces pilsēta, kā arī Bēnes, Īles, Lielauces, Ukru, Vecauces un Vītiņu pagasti – tiek iekļauts Dobeles novadā un līdz ar to Auces novads tiek likvidēts.

Ministrijas organizētās konsultācijas ar to pašvaldību deputātiem, kuras bija plānots apvienot Dobeles novadā, notikušas 2019. gada 19. jūlijā Dobelē. Atbildes pēc būtības uz Auces novada domes deputātu jautājumiem nedz tikšanās laikā, nedz arī vēlāk rakstveidā neesot sniegtas. Ministrija arī neesot analizējusi līdzšinējo pašvaldību darbību, tostarp spēju īstenot savas autonomās funkcijas vai nodrošināt sniegto pakalpojumu kvalitāti un izmaksas.

Auces novada dome vairākkārt informējusi Ministriju, Komisiju, kā arī citas valsts institūcijas un amatpersonas par savu viedokli attiecībā uz plānoto Auces novada pievienošanu Dobeles novadam, citstarp atsaucoties uz veiktās iedzīvotāju aptaujas rezultātiem. Reforma esot atrauta no reģionālās attīstības un citu nozaru reformu plāniem, un neesot ekonomiskā pamatojuma tam, kā resursu koncentrācija centros, kuru skaits turpmāk būs mazāks, uzlabos kopējo valsts ekonomisko un sociālo situāciju. Auces novada dome arī aicinājusi Komisiju apsvērt iespēju Auces novada administratīvajai teritorijai pievienot līdzšinējā Saldus novada Jaunauces, Rubas un Vadakstes pagastus, kuri vēsturiski ietilpuši Auces rajona sastāvā.

Konsultēšanos ar iedzīvotājiem reformas gaitā Auces novada dome uzskata par nepietiekamu salīdzinājumā ar publisko apspriešanu, kas organizēta citos iedzīvotājiem nozīmīgos jautājumos. Ne Ministru kabinets, ne Saeima neesot paredzējuši precīzas juridiskās procedūras, kas būtu jāievēro konsultācijās ar pašvaldībām, un šā iemesla dēļ Ministrijas un pašvaldību konsultācijas notikušas nepienācīgi, to rezultāti neesot fiksēti un nekāds izvērtējums neesot sekojis.

Auces novada dome uzskata, ka līdzšinējais novads spēja pildīt visas tam likumā noteiktās autonomās funkcijas un atbilst visiem novadu veidošanas kritērijiem. Auces pilsēta esot uzskatāma par vēsturisku reģionālas nozīmes attīstības centru. Pašvaldība esot spējusi piesaistīt nozīmīgas investīcijas infrastruktūras attīstībai, un novadā esot iespējama ilgtspējīga teritorijas ekonomiskā attīstība. Tāpat Auces novadā esot perspektīva vidusskola un esot iespējams izveidot efektīvus izglītības, veselības aprūpes un sociālo pakalpojumu iestāžu, sabiedriskā transporta un ceļu, kā arī komunālās saimniecības tīklus.

Tādējādi, pēc Auces novada domes ieskata, īstenojot reformu, nav veiktas konsultācijas ar pašvaldības domi un iedzīvotājiem un nav pienācīgi izvērtēta iespēja saglabāt Auces novadu kā patstāvīgu pašvaldību. Domes apstrīdētās normas esot pieņemtas, neievērojot pašvaldības, subsidiaritātes, labas likumdošanas un samērīguma principus.

3.8. Ozolnieku novada dome apstrīd Administratīvo teritoriju likuma pielikuma 18.1., 18.8. un 18.10. apakšpunkta atbilstību Satversmes 1. un 101. pantam, kā arī Hartas 4. panta sestajai daļai un 5. pantam. Ar šīm apstrīdētajām normām līdzšinējais Ozolnieku novads – Cenu, Ozolnieku un Salgales pagasti – tiek iekļauts Jelgavas novadā, līdz ar to Ozolnieku novads beidzot pastāvēt kā patstāvīga pašvaldība.

2019. gada 12. jūnijā Jelgavā notikušas Ministrijas rīkotās konsultācijas ar to pašvaldību deputātiem, kuras bija plānots apvienot Jelgavas novadā. Taču iespēja uzdot jautājumus un saņemt uz tiem atbildes neesot bijusi, turklāt pašvaldības iedzīvotāji uz konsultācijām neesot aicināti.

Ozolnieku novada dome informējusi Ministriju un Komisiju par savu viedokli attiecībā uz plānoto Ozolnieku novada pievienošanu Jelgavas novadam. Tomēr domes argumenti neesot izvērtēti pēc būtības. Pieteikuma iesniedzējas apstrīdētās normas esot pieņemtas, neievērojot normatīvajos aktos paredzēto kārtību un būtiski pārkāpjot labas likumdošanas principu, citstarp bez pamatojuma saīsinot deputātiem debatēs atvēlēto runas laiku un nenodrošinot Likumprojekta pienācīgu apspriešanu Saeimā otrajā lasījumā. Turklāt tikai Likumprojekta trešajā lasījumā esot nolemts jauno Jelgavas novadu veidot no diviem, nevis trim

novadiem, nodalot no tā Jelgavas pilsētu, bet saglabājot tai novada attīstības centra statusu. Līdz ar to Pieteikuma iesniedzējai neesot dota pilnvērtīga iespēja izstrādāt un iesniegt priekšlikumus par attīstības centra statusa noteikšanu Ozolniekiem, tādējādi nodrošinot attīstības centra atrašanos novadā, nevis ārpus tā. Tāpat attiecīgās apstrīdētās normas neatbilstot pašvaldības, subsidiaritātes un samērīguma principiem.

Reformas rezultātā Ozolnieku novada iedzīvotāji neko neiegūšot, jo, visticamāk, palielināšoties administratīvās izmaksas un saistības uz vienu iedzīvotāju, netikšot saglabātas brīvpusdienas visu klašu skolēniem, samazināšoties iedzīvotāju pārstāvības iespējas un attiecīgi arī iespējas ietekmēt jaunās pašvaldības domes lēmumus.

Pēc iepazīšanās ar lietas materiāliem Ozolnieku novada dome uzsver, ka reformas gaitā un arī lietas sagatavošanas laikā nav sniegts pamatojums tam, kā Ozolnieku un Jelgavas novadu apvienošanas rezultātā, turklāt administratīvajam centram atrodies ārpus novada robežām, varētu palielināties pārvaldes efektivitāte. Neesot analizēts arī tas, kuri lēmumu pieņemšanas procesi vai kuru pakalpojumu sniegšanas procesi līdzšinējās pašvaldībās būtu uzskatāmi par neefektīviem.

Likumprojekta izstrādes un izskatīšanas gaitā neesot sniegti un arī lietas materiālos neesot atrodami konkrēti, vienīgi uz Ozolnieku novadu attiecināmi argumenti un apsvērumi, kas pamatotu nepieciešamību novadu likvidēt. Sagatavojot reformu, neesot ņemta vērā Ozolnieku novada specifiskā situācija un reformas ietekme tieši uz šā novada iedzīvotājiem. Turklāt sākotnēji esot plānota triju pašvaldību – Jelgavas pilsētas, kā arī Jelgavas un Ozolnieku novadu – apvienošana, par ko bijusi runa arī konsultācijās ar Ministriju. Jaunais Jelgavas novads neatbilstot arī reformas ietvaros noteiktajiem novadu veidošanas kritērijiem, jo tā teritorijā neesot reģionālās vai nacionālās nozīmes attīstības centra. Šāds izņēmums neesot pamatots ar racionāliem apsvērumiem.

Neesot ievērotas arī vietējās kopienas demokrātiskās līdzdalības tiesības, kas nevarot tikt nodrošinātas līdz 2021. gada 1. jūlijam, kad darbu sāks jaunievēlētās pašvaldību domes. Reformas rezultātā Ozolnieku novada iedzīvotāji

zaudēšot iespēju pilnvērtīgi lemt par sava novada attīstību un savas dzīves saimniecisko jautājumu risināšanas virzieniem. Tātad, pieņemot Ozolnieku novada domes apstrīdētās normas, likumdevējs esot rīkojies patvaļīgi.

3.9. Salas novada dome apstrīd Administratīvo teritoriju likuma pielikuma 19.18. un 19.20. apakšpunkta atbilstību Satversmes 1. un 101. pantam, Hartas 4. panta trešajai un sestajai daļai, kā arī 5. pantam. Ar šīm apstrīdētajām normām līdzšinējais Salas novads – Salas pagasts un Sēlpils pagasts – iekļauts Jēkabpils novadā, tādējādi beidzot pastāvēt kā patstāvīga pašvaldība.

Pieteikuma iesniedzēja neesot saņēmusi no Ministrijas pietiekamu informāciju un piedāvātā administratīvi teritoriālā iedalījuma risinājuma pamatojumu, tāpēc arī neesot varējusi veikt jēgpilnus pasākumus iedzīvotāju viedokļa noskaidrošanai. Turklāt Salas novada domei esot bijis zināms, ka Ministrija vērsusies pret Ikšķiles novada iedzīvotāju aptaujas organizēšanu, un tāpēc neesot bijis skaidrības par to, vai aptaujas veidā drīkst noskaidrot iedzīvotāju viedokli. Tomēr Salas novada iedzīvotāji pašorganizēšanās rezultātā apkopojusi savu viedokli par plānoto reformu.

Ministrijas organizētās konsultācijas ar to pašvaldību deputātiem, kuras plānots apvienot Jēkabpils novadā, notikušas 2019. gada 19. jūnijā Jēkabpilī. Taču jautājumiem esot atvēlēts pārāk maz laika, tos varējuši uzdot vienīgi pašvaldību deputāti un Ministrijas pārstāvji neesot snieguši atbildes pēc būtības. Turklāt iedzīvotāji šajā sanāksmē neesot varējuši piedalīties.

Salas novada dome vairākkārt informējusi Ministriju, Komisiju, kā arī citas valsts institūcijas un amatpersonas par to, ka neatbalsta Salas novada pievienošanu Jēkabpils novadam, citstarp norādot uz to, ka līdz šim spējusi pildīt visas pašvaldībai noteiktās funkcijas un arī Ministrijas apkopotie dati neliecina par to, ka reforma sasniegs tās mērķi. Ja Salas novadu nav iespējams saglabāt kā patstāvīgu administratīvo teritoriju, tad šis novads būtu apvienojams ar Aknīstes, Jēkabpils, Krustpils un Viesītes novadiem. Kā alternatīvu administratīvi teritoriālā iedalījuma risinājumu Pieteikuma iesniedzēja arī atbalstījusi jauna – Sēlijas – novada izveidi, apvienojot šajā vēsturiskajā teritorijā esošās pašvaldības.

Tādējādi Salas novada dome uzskata, ka Likumprojekta izstrādes un izskatīšanas laikā nav notikušas pienācīgas konsultācijas ar pašvaldību un tās apstrīdētās normas nav pieņemtas Satversmē noteiktajā kārtībā. Šīs normas neatbilstot pašvaldības, subsidiaritātes un samērīguma principiem, kā arī reformas mērķim.

Pēc iepazīšanās ar lietas materiāliem Salas novada dome norāda, ka lietā nav informācijas par to, ka pašvaldība būtu informēta par tās apstrīdēto normu pamatojumu, kam vajadzētu būt balstītam uz konkrētiem pētījumiem. Salas novada domes iesniegtie priekšlikumi un iebildumi pēc būtības neesot izvērtēti. Pievienojot Salas novadu jaunajam Jēkabpils novadam, likumdevējs neesot ievērojis vairākus novadu veidošanas kritērijus. Turklāt līdz 2021. gada 1. jūlijam, kad darbs jāsāk jauno novadu domēm, vēl nebūšot izveidots mehānisms, kas pilsoņiem nodrošinātu iespējas aktīvi un pilnvērtīgi piedalīties pašvaldības darbā un efektīvi ietekmēt attiecīgo pilsētu vai pagastu skarošo lēmumu pieņemšanu. Tādējādi Salas novada domes apstrīdētās normas esot atzīstamas par spēkā neesošām.

3.10. Salacgrīvas novada dome apstrīd Administratīvo teritoriju likuma pielikuma 23.1., 23.2., 23.8., 23.12. un 23.13. apakšpunkta atbilstību Satversmes 1. un 101. pantam, kā arī Hartas 4. panta sestajai daļai un 5. pantam. Ar šīm apstrīdētajām normām līdzšinējais Salacgrīvas novads – Ainažu un Salacgrīvas pilsētas, kā arī Ainažu, Liepupes un Salacgrīvas pagasti – esot pievienots Limbažu novadam un tādējādi beidzot pastāvēt kā patstāvīgs novads.

2019. gada 25. jūlijā Limbažos esot notikušas Ministrijas organizētās konsultācijas ar to pašvaldību deputātiem, kuras plānots apvienot Limbažu novadā. Taču jautājumiem esot atvēlēts pārāk maz laika, tos varējuši uzdot vienīgi pašvaldību deputāti un atbildes Ministrijas pārstāvji neesot snieguši pēc būtības. Turklāt iedzīvotāji šajā sanāksmē neesot varējuši piedalīties.

Salacgrīvas novada dome vairākkārt informējusi Ministriju, Komisiju, kā arī citas valsts institūcijas un amatpersonas par savu viedokli attiecībā uz plānoto novada apvienošanu ar Alojās un Limbažu novadiem, citstarp atsaucoties arī uz iedzīvotāju aptaujas rezultātiem. Esot atbalstīta arī ideja veidot jaunu – Piejūras –

novadu, kurā varētu apvienot Saulkrastu un Salacgrīvas novadus, kā arī Limbažu novada Skultes pagastu, taču šis priekšlikums neesot pienācīgi apspriests.

Pēc Salacgrīvas novada domes ieskata, tās apstrīdētās normas ir pieņemtas, neievērojot normatīvajos aktos noteikto procesuālo kārtību un būtiski pārkāpjot labas likumdošanas principu. Turklāt neesot noregulēts jautājums par to, kā reforma tiks īstenota, tostarp par to, kāda būs ievēlēto vietējo kopienu pārstāvju kompetence un tiesības. Tāpat neesot skaidrs, vai mainīsies pašvaldību izlīdzināšanas fonda darbības nosacījumi un vai būs iespējams nodrošināt šobrīd dažādās pašvaldībās pieejamos sociālos pakalpojumus.

Pieteikuma iesniedzēja norāda, ka nav konstatējami tieši Salacgrīvas novada iedzīvotāju ieguvumi no reformas. Proti, Salacgrīvas novada iedzīvotāji reformas rezultātā zaudēšot resursus. Tāpat samazināšoties Salacgrīvas novada iedzīvotāju iespējas ietekmēt lēmumu pieņemšanu pašvaldībā un saglabāt savu lokālo identitāti. Tādējādi, pēc Salacgrīvas novada domes ieskata, tās apstrīdētās normas neatbilst reformas mērķim un pašvaldības, samērīguma un labas likumdošanas principiem.

Pēc iepazīšanās ar lietas materiāliem Salacgrīvas novada dome uzsver, ka arī likumdevēja politiskajiem apsvērumiem ir jābūt balstītiem uz noteiktiem, visiem novadiem vienlīdzīgi piemērojamiem kritērijiem. Salacgrīvas novads, tāpat kā Saulkrastu novads, esot atzīstams par potenciālu attīstības centru, ko apstiprinot arī Ministrijas pasūtītais pētījums. Tādējādi Saeimas lēmums likvidēt Salacgrīvas novadu, bet saglabāt Saulkrastu novadu esot atzīstams par patvaļīgu. Reformas gaitā un lietas sagatavošanas laikā neesot sniegts pamatojums tam, ka Salacgrīvas, Alojās un Limbažu novadu apvienošanas rezultātā tiks sasniegts jebkāds sabiedrības kopējā labuma mērķis, palielināta pārvaldes efektivitāte vai uzlabota sniegto pakalpojumu kvalitāte.

Reformas veicēji neesot vērtējuši Salacgrīvas novada konkrētos apstākļus, un nedz Ministrija, nedz Saeima neesot sniegusi konkrētas atbildes uz Pieteikuma iesniedzējas priekšlikumiem un iebildumiem. Tāpēc esot uzskatāms, ka tie nav izvērtēti un konsultēšanās nav bijusi atbilstoša tiesību normām. Arī lemjot jautājumu par Piejūras novada veidošanu, proti, risinājumu, kas labāk atbilstu

Salacgrīvas novada iedzīvotāju vēlmei saglabāt savu identitāti un viņu paustajam viedoklim, Saeimā neesot izvirzīti nekādi argumenti, bet pieņemts ar izteiktajiem viedokļiem nesaistīts lēmums. Turklāt neesot ievērotas arī vietējās kopienas demokrātiskās līdzdalības tiesības, kas gluži objektīvi nevarot tikt nodrošinātas līdz 2021. gada 1. jūlijam, kad darbu sāks jaunievēlētās pašvaldību domes.

3.11. Alojās novada dome pēc būtības apstrīd Administratīvo teritoriju likuma pielikuma 23.3., 23.4., 23.5., 23.6., 23.15. un 23.16. apakšpunkta atbilstību Satversmes 1. pantam un 101. panta otrās daļas pirmajam teikumam, kā arī Hartas 4. panta sestajai daļai un 5. pantam. Ar šīm apstrīdētajām normām Alojās novads – Alojās un Staiceles pilsētas, kā arī Alojās, Braslavas, Brīvzemnieku un Staiceles pagasti – esot pievienots Limbažu novadam, tādējādi Alojās novads beigšot pastāvēt kā patstāvīga pašvaldība.

Ministrija 2019. gada 25. jūlijā Limbažos esot rīkojusi konsultācijas ar visu to pašvaldību deputātiem, kuras bija paredzēts apvienot Limbažu novadā. Tomēr šajās konsultācijās neesot sniegts pamatojums apvienotā Limbažu novada izveidošanai, tāpat Ministrijas pārstāvji uz pašvaldību deputātu uzdotajiem jautājumiem neesot snieguši atbildes pēc būtības.

Pieteikuma iesniedzēja vairākkārt informējusi Ministriju, Komisiju, kā arī citas valsts institūcijas un amatpersonas par tās viedokli attiecībā uz plānoto novada apvienošanu ar Limbažu un Salacgrīvas novadiem, citstarp norādot uz novada iedzīvotāju aptaujas rezultātiem. Ministrija esot sniegusi vienīgi vispārīgas atbildes.

Alojās novada dome uzskata, ka reformas ietvaros tiek likvidēta ilgspējīga pašvaldība, kura varējusi gan salīdzināmā kvalitātē un pieejamībā nodrošināt visu tai likumos noteikto funkciju izpildi, gan sniegt saviem iedzīvotājiem kvalitatīvus pakalpojumus. Visas reformas gaitā nekad neesot sniegts tāds pierādījumos un pētījumos balstīts izvērtējums, kas pamatotu Alojās novada reformēšanas nepieciešamību.

Tādējādi Alojās novada dome uzskata, ka Likumprojekta izstrādes un izskatīšanas laikā nav notikušas pienācīgas konsultācijas ar pašvaldību un tās apstrīdētās normas nav pieņemtas Satversmē noteiktajā kārtībā. Apstrīdētās

normas neatbilstot pašvaldības, subsidiaritātes un samērīguma principiem, kā arī reformas mērķim.

3.12. Babītes novada dome apstrīd Administratīvo teritoriju likuma pielikuma 27.1. un 27.3. apakšpunkta atbilstību Satversmes 1. un 101. pantam, kā arī Hartas 4. panta sestajai daļai un 5. pantam. Ar šīm apstrīdētajām normām līdzšinējais Babītes novads – Babītes pagasts un Salas pagasts – tiek iekļauts Mārupes novadā un līdz ar to Babītes novads tiek likvidēts.

2019. gada 14. jūnijā Mārupē notikušas Ministrijas organizētās konsultācijas ar to pašvaldību deputātiem, kuras plānots apvienot Mārupes novadā. Ne tikšanās laikā, ne vēlāk rakstveidā no Ministrijas neesot saņemtas atbildes pēc būtības uz uzdotajiem jautājumiem. Turklāt iedzīvotāji uz konsultācijām nemaz neesot aicināti. Reformas sagatavotāju komunikācija ar sabiedrību esot bijusi formāla – pašvaldību viedoklis neesot ticis uzklausīts un ņemts vērā.

Babītes novada dome vairākkārt informējusi Ministriju, Komisiju, kā arī citas valsts institūcijas un amatpersonas par tās viedokli attiecībā uz Babītes un Mārupes novadu apvienošanu. Līdzšinējais Babītes novads un Mārupes novads esot ļoti atšķirīgi pēc savas teritorijas rakstura un apbūves struktūras. Babītes novads veicot iemaksas pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fondā, spējot nodrošināt likumos noteikto autonomo funkciju izpildi salīdzināmā kvalitātē un pieejamībā un sniedzot iedzīvotājiem kvalitatīvus pakalpojumus par samērīgām izmaksām. Babītes novads neatbilstot vienīgi iedzīvotāju skaita kritērijam, taču jau tuvākajos gados iedzīvotāju skaits novadā varētu sasniegt 15 000. Lielāks iedzīvotāju skaits pats par sevi negarantējot efektivitātes uzlabošanos vai spēju piesaistīt labākus speciālistus. Ministrijas apgalvojumi par reformas ieguvumiem esot vispārīgi un nebalstoties uz konkrētiem argumentiem, apsvērumiem vai izvērtējumu. Jaunais Mārupes novads arī neatbilstot novadu izveides kritērijam attiecībā uz savienojošā sabiedriskā transporta tīkla izveidi. Proti, nokļūšana no viena apvienojamā novada uz otru esot iespējama vienīgi ar pārsēšanos Rīgā. Turklāt ievērojami samazināšoties pašvaldības iedzīvotāju iespējas ietekmēt vietējas nozīmes jautājumu risināšanu.

Apstrīdētās normas neesot pieņemtas pienācīgā procesuālajā kārtībā citstarp tādēļ, ka pirms Likumprojekta izskatīšanas otrajā lasījumā saīsināts debašu laiks. Turklāt pēc Administratīvo teritoriju likuma pieņemšanas joprojām palikusi virkne neatbildētu jautājumu, kuru izpēte un risināšana atlikta uz vēlāku laiku. Babītes novada dome uzskata, ka ar tās apstrīdētajām normām netiek sasniegts reformas mērķis un šīs normas neatbilst pašvaldības, labas likumdošanas un samērīguma principiem.

Pēc iepazīšanās ar lietas materiāliem Babītes novada dome uzsver, ka reformas gaitā un lietas sagatavošanas laikā nav sniegts pamatojums tam, ka Babītes un Mārupes novadu apvienošanas rezultātā tiešām palielināsies pārvaldes efektivitāte. Šie novadi jau šobrīd esot vienlīdz efektīvi, un to sniegto pakalpojumu kvalitāte ievērojami pārsniedzot citu pašvaldību sniegto pakalpojumu kvalitāti. Tāpat neesot veikti aprēķini un noteikti kritēriji, kas pamatotu optimālu vienas administrācijas vadībā uzturamās teritorijas lielumu, tādēļ esot uzskatāms, ka jaunā Mārupes novada administratīvās teritorijas robežas noteiktas patvaļīgi un prettiesiski. Turklāt nedz Ministrija, nedz Saeima neesot sniegusi konkrētas atbildes uz domes priekšlikumiem un iebildumiem, tāpēc esot uzskatāms, ka tie nav izvērtēti un konsultēšanās nav bijusi atbilstoša tiesību normām. Neesot ievērotas arī vietējās kopienas demokrātiskās līdzdalības tiesības, kuras objektīvu iemeslu dēļ nevarot tikt nodrošinātas līdz 2021. gada 1. jūlijam, kad darbu sāks jaunievēlētās pašvaldību domes.

3.13. Kandavas novada dome apstrīd Administratīvo teritoriju likuma pielikuma 39.1., 39.8., 39.9., 39.12., 39.19., 39.21. un 3.22. apakšpunkta atbilstību Satversmes 1. un 101. pantam, kā arī Hartas 4. panta sestajai daļai un 5. pantam. Ar tās apstrīdētajām normām līdzšinējais Kandavas novads – Kandavas pilsēta un Cēres, Kandavas, Matkules, Vānes, Zantes un Zemītes pagasti – tiek iekļauts Tukuma novadā, tādējādi Kandavas novads tiek likvidēts.

Ministrija 2019. gada 19. jūlijā Tukumā esot rīkojusi konsultācijas ar to pašvaldību deputātiem, kuras bija plānots apvienot Tukuma novadā. Tomēr šo konsultāciju laikā pašvaldības viedoklis pēc būtības neesot uzklausīts. Reformas

sagatavošanas un īstenošanas laikā pašvaldība saņēmusi tikai formālas atbildes uz saviem jautājumiem, tās priekšlikumi neesot izvērtēti.

Kandavas novada dome vairākkārt informējusi Ministriju, Komisiju, kā arī citas valsts institūcijas un amatpersonas par savu viedokli attiecībā uz plānoto Kandavas novada pievienošanu Tukuma novadam, citstarp norādot arī uz iedzīvotāju aptaujas rezultātiem. Kandavas novads varot arī turpmāk pastāvēt kā patstāvīga pašvaldība, un tā ekonomiskie rādītāji esot labāki nekā Tukuma novadam. Komisijas sēdē domes pārstāvis arī norādījis, ka Kandava ir potenciāls attīstības centrs, un izteicis gatavību censties panākt to, lai Kandava saņemtu reģionālās nozīmes attīstības centra statusu. Tomēr Komisija neesot izvērtējusi Kandavas novada domes, kā arī Tukuma, Jaunpils un Engures novadu domju izteiktos iebildumus.

Kandavas novada dome izsaka viedokli, ka Saeima, pieņemot Ministru kabineta sagatavoto Likumprojektu, kura sākotnējās ietekmes novērtējuma ziņojumam (turpmāk – anotācija) nebija pievienota informācija par sabiedrības līdzdalības rezultātiem, un neatdodot to atpakaļ Ministru kabinetam pārstrādāšanai, nav kontrolējusi izpildvaras rīcību un tādējādi pārkāpusi varas dalīšanas principu. Apstrīdētās normas neesot balstītas uz to sociālās ietekmes un to ieviešanai nepieciešamo pasākumu izvērtējumu, kā arī neesot pieņemtas uz ilgtspējīgu attīstību vērstā procedūrā. Tādējādi, pēc Kandavas novada domes ieskata, tās apstrīdētās normas neatbilst citstarp pašvaldības, subsidiaritātes un labas likumdošanas principiem.

Pēc iepazīšanās ar lietas materiāliem Kandavas novada dome uzsver, ka nav veikts attiecīgā administratīvi teritoriālā iedalījuma risinājuma priekšrocību un trūkumu un iespējamo alternatīvo risinājumu izvērtējums, kā arī nav analizēta situācija, kādā Kandavas novada iedzīvotāji nonāks pēc reformas. Pētījumi, kurus Ministrija norāda kā reformas pamatojumu, neesot bijuši pabeigti pirms tam, kad ar Ministru kabineta 2019. gada 18. septembra rīkojumu Nr. 445 tika apstiprināts konceptuālais ziņojums “Par administratīvi teritoriālo iedalījumu”. Šie pētījumi esot izstrādāti paralēli reformas gaitai un pabeigti tikai tad, kad Likumprojekts jau izskatīts Saeimā. Turklāt pētījumi neietverot konkrētu pamatojumu tam, kāpēc

Kandavas novads būtu iekļaujams Tukuma novadā. Tātad Kandavas novada domes apstrīdētās normas neesot pietiekami pamatotas un Saeima neesot pārliecinājusies par to, vai Ministrija šīs normas vispār ir izvērtējusi. Pieteikuma iesniedzēja arī pieļauj, ka tad, ja sabiedrības līdzdalības rezultāti Likumprojekta anotācijā būtu norādīti, Komisijas un Saeimas balsojuma rezultāts par apstrīdētajām normām varējis būt atšķirīgs.

3.14. Mazsalacas novada dome apstrīd Administratīvo teritoriju likuma pielikuma 41.14., 41.15., 41.18., 41.22. un 41.23. apakšpunkta atbilstību Satversmes 1. pantam un 101. panta pirmajai daļai, kā arī Hartas 4. panta sestajai daļai un 5. pantam. Ar šīm apstrīdētajām normām līdzšinējais Mazsalacas novads – Mazsalacas pilsēta un Mazsalacas, Ramatas, Sēļu un Skaņkalnes pagasti – tiekot pievienots Valmieras novadam, tādējādi Mazsalacas novads beidzot pastāvēt.

Ministru kabineta 2019. gada 14. maija informatīvais ziņojums esot sagatavots nepilnīgi, pieļaujot gan paviršības, gan loģikas kļūdas. Sākotnējā Ministrijas piedāvājumā pašvaldības pēc būtības esot atspoguļotas kā pakalpojumu sniedzējas un valsts deleģēto funkciju pildītājas, nemaz nepieminot to, ka pašvaldības primārais uzdevums ir tās iedzīvotāju gribas īstenošana. Pašvaldības robežu izmaiņas apdraudot kopienas iedzīvotāju identitāti un mazinot viņu iespējas ietekmēt savā dzīves telpā notiekošos procesus, tādējādi vājinot demokrātiju Latvijā.

2019. gada 5. jūnijā Valmierā esot notikušas Ministrijas rīkotās konsultācijas ar to pašvaldību deputātiem, kuras bija plānots apvienot Valmieras novadā, taču viedokļu paušanas laiks bijis ierobežots un konkrētas atbildes uz jautājumiem neesot sniegtas. Turklāt konsultācijas neesot protokolētas. Tādējādi reformas sagatavošanas laikā neesot notikušas pienācīgas konsultācijas ar pašvaldību.

Mazsalacas novada dome vairākkārt informējusi Ministriju, Komisiju, kā arī citas valsts institūcijas un amatpersonas par tās viedokli attiecībā uz Mazsalacas novada pievienošanu Valmieras novadam. Reformu nevarot īstenot, ja nav zināmas teritorijas attīstības iespējas, pakalpojumu sniedzēju struktūra,

pakalpojumu cenas un pieejamība jaunajā novadā, pašreizējo pašvaldības darbinieku turpmākās darba iespējas un kompensāciju mehānismi. Neesot sniegts pamatojums tam, ka Mazsalacas novada iekļaušana Valmieras novadā uzlabos situāciju tieši Mazsalacas novadā, proti, ka tā veicinās uzņēmējdarbību, uzlabos ekonomisko situāciju, pakalpojumu pieejamību un kvalitāti, kā arī demogrāfiskos rādītājus.

Mazsalacas novada dome esot precīzi definējusi novada turpmāko attīstību un uzskatot, ka novads ir spējīgs harmoniski un ilgtspējīgi attīstīties, nodrošinot iedzīvotājiem atbilstošu dzīves kvalitāti, mobilitātes, atpūtas, pilnveides un darba iespējas, kā arī savu ekonomisko izaugsmi, saglabājot vides kvalitāti un gādājot par sociālo stabilitāti. Pēc Pieteikuma iesniedzējas ieskata, tās apstrīdētās normas neatbilst citstarp pašvaldības, subsidiaritātes un labas likumdošanas principiem.

4. Institūcija, kas izdevusi apstrīdēto aktu, – Saeima – atbildes rakstos norāda, ka apstrīdētās normas atbilst Satversmes 1. un 101. pantam, Hartas 4. panta trešajai un sestajai daļai, kā arī 5. pantam.

Satversme un Harta neparedzot pašvaldības tiesības uz tai ar likumu noteiktās administratīvās teritorijas nemainību vai tiesības reformas ietvaros pieprasīt konkrētu administratīvo teritoriju. Jau Ministru kabineta sākotnēji Saeimai iesniegtajā Likumprojektā bijis paredzēts tāds administratīvi teritoriālā iedalījuma risinājums, ka Jaunjelgavas novads tiek pievienots Aizkraukles novadam, Ilūkstes novads – Augšdaugavas (sākotnēji – Daugavpils) novadam, Carnikavas novads – Ādažu novadam, Rugāju novads – Balvu novadam, Rundāles un Iecavas novadi – Bauskas novadam, Auces novads – Dobeles novadam, Ozolnieku novads – Jelgavas novadam, Salas novads – Jēkabpils novadam, Salacgrīvas un Alojās novadi – Limbažu novadam, Babītes novads – Mārupes novadam, Kandavas novads – Tukuma novadam un Mazsalacas novads – Valmieras novadam.

Detalizēta informācija par reformu, tostarp tās mērķi un pamatojumu, esot sniegta vairākos Ministru kabineta pieņemtajos politikas plānošanas dokumentos, Likumprojekta anotācijā, kā arī Ministrijas tīmekļvietnē pieejamos materiālos un

citos dokumentos un pētījumos. Ministrijas sagatavotajos jauno novadu profilos citstarp sniegts jauno administratīvo teritoriju raksturojums, aplūkoti ar budžetu, investīcijām, darbaspējīgo iedzīvotāju migrāciju, uzņēmējdarbību un izglītību saistīti jautājumi.

Saeimas 2019. gada 21. marta lēmumā “Par administratīvi teritoriālās reformas turpināšanu” neesot noteikta no Hartas noteikumiem atšķirīga kārtība vai jaunas prasības, kas būtu jāņem vērā, veicot konsultēšanos ar pašvaldībām reformas ietvaros. Ministrija esot organizējusi konsultācijas ar pašvaldību deputātiem, savlaicīgi nosūtot uzaicinājumus. No konsultāciju dalībnieku sarakstiem izrietot, ka tajās piedalījies ievērojams skaits pašvaldību deputātu.

Priekšlikumi, kas skar pašvaldības, un dažādi iespējamie administratīvi teritoriālā iedalījuma risinājumi esot apspriesti arī Komisijas sēdēs pirms Likumprojekta izskatīšanas otrajā un trešajā lasījumā. Ministrijas pārstāvji Komisijas sēdēs esot snieguši pamatojumu Likumprojektā sākotnēji ietvertajiem risinājumiem un jauno novadu izveidei. Šajās sēdēs uzklausīts arī pašvaldību viedoklis un notikušas diskusijas par konkrētajiem administratīvi teritoriālā iedalījuma risinājumiem. Lielākoties pašvaldību pārstāvji uzklausīti Komisijas sēdēs pirms Likumprojekta izskatīšanas otrajā lasījumā, taču atsevišķos gadījumos viņiem bijusi iespēja izteikties arī pirms Likumprojekta izskatīšanas trešajā lasījumā. Turklāt Komisijas locekļu rīcībā bijuši Pieteikumu iesniedzēju pieņemtie lēmumi un no tām saņemtās vēstules, kurās izteikts viedoklis par reformu un attiecīgajiem administratīvi teritoriālā iedalījuma risinājumiem, kā arī sniegta informācija par pašvaldības iedzīvotāju nostāju.

Pirms Likumprojekta izskatīšanas otrajā lasījumā Babītes novada domes priekšsēdētāja Andreja Ences viedoklis esot uzklausīts Komisijas 2020. gada 24. janvāra sēdē, Carnikavas novada domes priekšsēdētājas Daigas Mieriņas viedoklis – 2020. gada 24. un 28. janvāra sēdēs, Iecavas novada domes priekšsēdētāja Aivara Mačeka viedoklis – 2020. gada 28. janvāra un 14. februāra sēdēs, Rugāju novada domes priekšsēdētājas Sandras Kapteines viedoklis – 2020. gada 31. janvāra sēdē, bet Ilūkstes novada domes priekšsēdētāja Stefana Rāznas viedoklis – 2020. gada 31. janvāra, 14. un 25. februāra sēdēs.

Mazsalacas novada domes priekšsēdētāja vietnieci Daci Mažānovu Komisija uzklausi 2020. gada 11. februāra sēdē, Salacgrīvas novada domes priekšsēdētāju Dagni Straubergu un Alojās novada domes priekšsēdētāju Valdi Bārdu – 2020. gada 11. un 25. februāra sēdēs, Rundāles novada domes priekšsēdētāju Aivaru Okmani un Salas novada domes priekšsēdētāju Irēnu Sproģi – 2020. gada 14. februāra sēdē, Jaunjelgavas novada domes priekšsēdētāju Gunti Libeku – 2020. gada 14. un 25. februāra sēdēs. Savukārt Auces novada domes priekšsēdētājas Vijas Keršus, Ozolnieku novada domes priekšsēdētāja Daiņa Liepiņa un Kandavas novada domes priekšsēdētājas Ingas Priedes viedoklis uzklausi Komisijas 2020. gada 18. februāra sēdē. Ilūkstes, Salas, Alojās un Kandavas novadu domju pārstāvji uzklausi arī Komisijas sēdēs pirms Likumprojekta izskatīšanas trešajā lasījumā.

Jautājums par jauna – Sēlijas – novada izveidošanu citstarp esot apspriests Komisijas 2020. gada 14. un 25. februāra sēdēs, izskatot priekšlikumus, kas attiecās uz jaunajiem Aizkraukles, Jēkabpils un Augšdaugavas novadiem. Gatavību apvienoties šādā novadā paudušas Ilūkstes, Jaunjelgavas, Salas un citu novadu pašvaldības. Ministrijas pārstāvis esot norādījis, ka jautājums par Sēlijas kultūrvēsturisko identitāti risināms ar citiem instrumentiem. Sēlijas novads nebūtu ilgtermiņā dzīvotspējīgs modelis, un iedzīvotāju pieeja pakalpojumiem šajā teritorijā varētu pasliktināties. Potenciālajā novadā neesot arī attīstības centra. Komisija esot aicinājusi pašvaldības par iespējamo Sēlijas novada administratīvo centru izvēlēties Aizkraukli vai Jēkabpili, tomēr pašvaldības esot uzstājušas uz to, lai novada administratīvais centrs būtu Viesīte. Galu galā Komisija priekšlikumu par Sēlijas novada izveidi noraidījusi.

Attiecībā uz Kandavas novada domes argumentu par to, ka Saeima, nesūtot Likumprojektu atpakaļ Ministru kabinetam pārstrādāšanai, pārkāpusi valsts varas dalīšanas principu, Saeimas atbildes rakstā norādīts: Saeima šādu lēmumu var pieņemt vienīgi pēc atbildīgās komisijas priekšlikuma, bet normatīvie akti neparedz gadījumus, kad komisijai būtu pienākums šādu priekšlikumu iesniegt.

Tādējādi, pēc Saeimas ieskata, konsultēšanās ar pašvaldībām Likumprojekta izstrādes un izskatīšanas laikā notikusi atbilstoši Hartas prasībām.

Pašvaldībām esot bijis pietiekami daudz laika, lai sagatavotu savus viedokļus, un konsultācijas nevarot uzskatīt par formālām. Konkrēti administratīvi teritoriālā iedalījuma risinājumi apspriesti gan Komisijas, gan Saeimas sēdēs. Apstrīdētās normas esot izstrādātas un pieņemtas normatīvajos aktos noteiktajā procesuālajā kārtībā, ievērojot labas likumdošanas principu. Tāpat tās atbilstot pašvaldības, subsidiaritātes un citiem principiem.

5. Pieaicinātā persona – Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija – uzskata, ka apstrīdētās normas atbilst Satversmes 1. un 101. pantam, Hartas 4. panta trešajai un sestajai daļai, kā arī 5. pantam.

2019. gada 5. jūnijā Valmierā notikušas konsultācijas ar jaunajā Valmieras novadā apvienojamo novadu, tostarp Mazsalacas novada, domju deputātiem, 2019. gada 12. jūnijā Bauskā – konsultācijas ar jaunajā Bauskas novadā apvienojamo novadu, tostarp Iecavas un Rundāles novadu, domju deputātiem un tajā pašā dienā Jelgavā – konsultācijas ar jaunajā Jelgavas novadā apvienojamo novadu, tostarp Ozolnieku novada, domju deputātiem, 2019. gada 14. jūnijā Mārupē – konsultācijas ar jaunajā Mārupes novadā apvienojamo novadu, tostarp Babītes novada, domju deputātiem, 2019. gada 19. jūnijā Jēkabpilī – konsultācijas ar jaunajā Jēkabpils novadā apvienojamo novadu, tostarp Salas novada, domju deputātiem, 2019. gada 20. jūnijā Balvos – konsultācijas ar jaunajā Balvu novadā apvienojamo novadu, tostarp Rugāju novada, domju deputātiem, 2019. gada 18. jūlijā Aizkrauklē – konsultācijas ar jaunajā Aizkraukles novadā apvienojamo novadu, tostarp Jaunjelgavas novada, domju deputātiem, 2019. gada 19. jūlijā Dobelē – konsultācijas ar jaunajā Dobeles novadā apvienojamo novadu, tostarp Auces novada, domju deputātiem, tajā pašā dienā Tukumā – konsultācijas ar jaunajā Tukuma novadā apvienojamo novadu, tostarp Kandavas novada, domju deputātiem, 2019. gada 25. jūlijā Ādažos – konsultācijas ar jaunajā Ādažu novadā apvienojamo novadu, tostarp Carnikavas novada, domju deputātiem, tajā pašā dienā Limbažos – konsultācijas ar jaunajā Limbažu novadā apvienojamo novadu, tostarp Salacgrīvas un Alojas novadu, domju deputātiem, 2019. gada 2. augustā

Daugavpilī – konsultācijas ar jaunajā Augšdaugavas (sākotnēji – Daugavpils) novadā apvienojamo novadu, tostarp Ilūkstes novada, domju deputātiem.

Informācija par Ministrijas rīkotajām konsultācijām pašvaldībām sniegta savlaicīgi – vismaz divas nedēļas iepriekš. Visu pašvaldību domju pārstāvjiem bijusi iespēja paust savu viedokli par Ministrijas sagatavoto piedāvājumu. Tāpat visām pašvaldībām arī vēlāk bijusi iespēja sagatavot gan lēmumus, gan vēstules ar detalizētākiem apsvērumiem, un visus tos Ministrija esot izvērtējusi.

Gatavojoties konsultācijām ar pašvaldību domēm par administratīvi teritoriālā iedalījuma modeli, Ministrija sagatavojusi un pašvaldību domēm izsniegusi profilus – materiālus par katru jauno pašvaldību –, kuros raksturota pašreizējā situācija katrā līdzšinējā pašvaldībā, kā arī ietvertas prognozes attiecībā uz apvienoto pašvaldību. Novadu apvienošanas pamatojums esot nesaraujami saistīts ar reformas kopējiem mērķiem un pamatojumu, kas sniegts Ministru kabineta 2019. gada 14. maija informatīvajā ziņojumā. Tāpat šie mērķi līdz ar attiecīgu pamatojumu norādīti virknē agrāku dokumentu. Uz nepieciešamību izdarīt grozījumus valsts administratīvi teritoriālā iedalījuma struktūrā esot norādīts arī Valsts kontroles revīzijas ziņojumos un Latvijas Bankas 2019. gada pētījumā. Arī Eiropas Komisija un Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija vērsušas uzmanību uz problēmām, kas rodas pašvaldību mazā izmēra un iedzīvotāju skaita samazināšanās dēļ.

Visu jauno novadu izveidošana esot pamatota ar reformas mērķiem, tostarp mērķi nodrošināt pašvaldības spējas piesaistīt investīcijas, nodrošināt to, ka novadā ir vismaz viena perspektīva vidusskola, izveidot efektīvu izglītības, veselības aprūpes un sociālo pakalpojumu iestāžu, sabiedriskā transporta un ceļu, kā arī komunālās saimniecības tīklus.

Ņemot vērā to, ka iedzīvotāju skaits pēdējos desmit gados joprojām samazinās un arī turpmākās prognozes norāda uz negatīvu tendenci, Ministrija nolūkā nodrošināt racionālu publisko līdzekļu izmantošanu, savā piedāvājumā ietvērusi priekšlikumu pilnveidot pašvaldību sistēmu, veidojot iedzīvotāju skaita, budžeta ieņēmumu un citādā ziņā līdzvērtīgākas un arī ilgtspējīgākas pašvaldības, tādējādi radot priekšnoteikumus salīdzināma apmēra pakalpojumu nodrošināšanai

iedzīvotājiem visā valsts teritorijā. Novadu izveides pamatkritērijs bijis to veidošana ap reģionālās vai nacionālās nozīmes attīstības centriem.

Attiecībā uz Pierīgas novadiem Ministrija norāda, ka šo pašvaldību gadījumā pieļauta atkāpe no kritērija par attīstības centra esību novada teritorijā, jo šīm pašvaldībām visciešākās ekonomiskās un funkcionālās saiknes esot ar Rīgu. Pierīgas gadījumā fokusā bijusi tādu pašvaldību veidošana, kurās būtu ne tikai dzīvojamās vai rekreācijas teritorijas, bet arī iedzīvotājiem pieejamas darbavietas un publiskie pakalpojumi.

Atkāpes no kritērija, ka novadā jābūt reģionālās vai nacionālās nozīmes attīstības centram, esot pieļautas arī attiecībā uz Augšdaugavas novadu un Jelgavas novadu. Ministru kabineta 2019. gada 14. maija informatīvajā ziņojumā bijis ietverts piedāvājums izveidot Daugavpils novadu, tajā iekļaujot arī Daugavpils pilsētu. Tomēr Saeimai iesniegtajā Likumprojektā esot noteikts, ka Daugavpils valstspilsēta ir atsevišķa pašvaldība. Likumprojekta izskatīšanas gaitā Saeimā nolemts pārdēvēt Daugavpils novadu par Augšdaugavas novadu. Izskatot Likumprojektu Saeimā, esot ieviestas izmaiņas arī attiecībā uz Jelgavas novadu, proti, tajā neesot iekļauta Jelgavas valstspilsēta, kurai saglabāts atsevišķs pašvaldības statuss. Savukārt Administratīvo teritoriju likuma pārejas noteikumu 25. punkts paredzot gan Daugavpils valstspilsētas un Augšdaugavas novada sadarbības pienākumu, gan arī Jelgavas valstspilsētas un Jelgavas novada sadarbības pienākumu.

Tādējādi, pēc Ministrijas ieskata, konsultēšanās ar pašvaldībām notikusi atbilstoši Hartas prasībām un novadu izveidē lielākoties ievēroti reformas sagatavošanas laikā noteiktie kritēriji.

Secinājumu daļa

6. Jaunjelgavas novada dome, Ilūkstes novada dome, Rugāju novada dome, Rundāles novada dome, Auces novada dome un Salas novada dome uzskata, ka to apstrīdētās normas – Administratīvo teritoriju likuma pielikuma 8.5., 8.7., 8.8., 8.16., 8.17., 8.19., 8.20., 10.2., 10.6., 10.7., 10.8., 10.17., 10.18., 10.21.,

10.23., 12.10., 12.13., 13.13., 13.16., 13.20., 16.2., 16.5., 16.11., 16.14., 16.18., 16.19., 16.20., 19.18. un 19.20. apakšpunkts – neatbilst Hartas 4. panta trešajā daļā ietvertajam subsidiaritātes principam.

Satversmes tiesa 2021. gada 12. marta spriedumā lietā Nr. 2020-37-0106 (turpmāk – spriedums lietā Nr. 2020-37-0106) un 2021. gada 28. maija spriedumā lietā Nr. 2020-43-0106 (turpmāk – spriedums lietā Nr. 2020-43-0106), kuros citstarp tika izvērtēta vairāku Administratīvo teritoriju likuma pielikuma normu atbilstība subsidiaritātes principam, tiesvedību daļā par prasījumu vērtēt šo normu atbilstību Hartas 4. panta trešajai daļai izbeidza. Atbilstoši Satversmes tiesas judikatūrai procesuāla rakstura jautājumi ir skatāmi pirms tiesību normas satversmības izvērtēšanas pēc būtības (*sk., piemēram, Satversmes tiesas 2017. gada 11. oktobra sprieduma lietā Nr. 2017-10-01 10. punktu*).

Satversmes tiesa ir atzinusi, ka Administratīvo teritoriju likums neparedz vairāku līmeņu pašvaldību izveidi. Lai arī vairumā gadījumu izveidotās pašvaldības būs lielākas, iedzīvotājiem nozīmīgās funkcijas arī turpmāk pildīs tā paša līmeņa pašvaldības (*sk. Satversmes tiesas 2021. gada 12. marta sprieduma lietā Nr. 2020-37-0106 20.2. punktu*).

Jaunjelgavas novada domes, Ilūkstes novada domes, Rugāju novada domes, Rundāles novada domes, Auces novada domes un Salas novada domes apstrīdētās normas neparedz funkciju pārdali starp pašvaldību un centrālo varu un līdz ar to neskar arī subsidiaritātes principu. Tādējādi izskatāmajā lietā nav vērtējama šo normu atbilstība Hartas 4. panta trešajai daļai un tiesvedības turpināšana šajā prasījuma daļā nav iespējama.

Līdz ar to atbilstoši Satversmes tiesas likuma 29. panta pirmās daļas 6. punktam tiesvedība lietā par Jaunjelgavas novada domes, Ilūkstes novada domes, Rugāju novada domes, Rundāles novada domes, Auces novada domes un Salas novada domes prasījumiem vērtēt Administratīvo teritoriju likuma pielikuma 8.5., 8.7., 8.8., 8.16., 8.17., 8.19., 8.20., 10.2., 10.6., 10.7., 10.8., 10.17., 10.18., 10.21., 10.23., 12.10., 12.13., 13.13., 13.16., 13.20., 16.2., 16.5., 16.11., 16.14., 16.18., 16.19., 16.20., 19.18. un 19.20. apakšpunkta atbilstību Hartas 4. panta trešajai daļai ir izbeidzama.

7. Pieteikumu iesniedzējas lūdz Satversmes tiesu izvērtēt apstrīdēto normu atbilstību Satversmes 1. un 101. pantam, kā arī Hartas 4. panta sestajai daļai un 5. pantam.

Satversmes tiesa ir atzinusi: ja apstrīdēta tiesību akta atbilstība vairākām augstāka juridiska spēka tiesību normām, tad tiesai, ņemot vērā izskatāmās lietas būtību, ir jānosaka efektīvākā pieeja šīs atbilstības izvērtēšanai (*sk., piemēram, Satversmes tiesas 2020. gada 15. maija sprieduma lietā Nr. 2019-17-05 13. punktu*).

Pieteikumu iesniedzējas apstrīdējušas normas, kuras ietvertas Administratīvo teritoriju likuma pielikumā. Minētā pielikuma normu, kas attiecas uz citām pašvaldībām, atbilstību Satversmes 1. un 101. pantam, kā arī Hartas 4. panta sestajai daļai un 5. pantam Satversmes tiesa vērtēja spriedumā lietā Nr. 2020-37-0106 un spriedumā lietā Nr. 2020-43-0106. Šajos spriedumos atzīts, ka efektīvākā pieeja pārbaudei, vai apstrīdētās normas atbilst augstāka juridiska spēka normām, ir izvērtēt to atbilstību Satversmes 1. un 101. pantam, kā arī Hartas 4. panta sestajai daļai un 5. pantam to kopsakarā (*sk. Satversmes tiesas 2021. gada 12. marta sprieduma lietā Nr. 2020-37-0106 21.3. punktu un 2021. gada 28. maija sprieduma lietā Nr. 2020-43-0106 7. punktu*). Pieteikumu iesniedzēju norādītie argumenti ir līdzīgi lietas Nr. 2020-37-0106 un lietas Nr. 2020-43-0106 ietvaros izvērtētajiem argumentiem. Tādējādi izskatāmajā lietā apstrīdēto normu izvērtēšanā piemērojama līdzīga pieeja tai, kāda tika izmantota minētajos spriedumos.

Līdz ar to Satversmes tiesai jānoskaidro, vai apstrīdētās normas ir izstrādātas un pieņemtas pienācīgā procesuālajā kārtībā. Savukārt, izvērtējot šo normu atbilstību Satversmes 1. un 101. pantam, Satversmes tiesa noskaidros arī to, vai likumdevējs nav rīkojies patvaļīgi.

8. Izvērtējot ar administratīvi teritoriālo reformu saistītu tiesību normu izstrādes un pieņemšanas procesuālo kārtību, Satversmes tiesai, pirmkārt, jāpārbauda, vai konsultēšanās ar attiecīgajām pašvaldībām šo normu izstrādes un

izskatīšanas laikā notikusi atbilstoši tiesību normām un, otrkārt, vai apstrīdētās normas Saeimā tika izskatītas un pieņemtas atbilstoši tiesību normām (*sk. Satversmes tiesas 2021. gada 12. marta sprieduma lietā Nr. 2020-37-0106 22. punktu*).

Lai pārbaudītu, vai konsultēšanās ar attiecīgajām pašvaldībām apstrīdēto normu izstrādes un izskatīšanas laikā notika atbilstoši tiesību normām, ir jānoskaidro:

1) vai pašvaldības domei bija iespēja, noskaidrojot arī attiecīgās administratīvās teritorijas iedzīvotāju viedokli, sagatavot savu viedokli un iesniegt atbildīgajām valsts institūcijām priekšlikumus un iebildumus attiecībā uz plānoto reformu;

2) vai tam paredzētais laiks bija saprātīgs;

3) vai pašvaldības priekšlikumi un iebildumi tika izvērtēti (*sk. Satversmes tiesas 2021. gada 12. marta sprieduma lietā Nr. 2020-37-0106 23.2. punktu*).

9. Jaunjelgavas novada dome uzskata, ka tās apstrīdēto normu izstrādes un izskatīšanas laikā nav notikušas pienācīgas konsultācijas ar pašvaldību. Ministrijas rīkotajās konsultācijās neesot bijusi iespēja uzdot jautājumus, un uz tām neesot aicināti pašvaldības iedzīvotāji.

9.1. Aizkrauklē 2019. gada 18. jūlijā notika Ministrijas organizētās konsultācijas ar to pašvaldību deputātiem, kuras bija plānots apvienot Aizkraukles novadā. Šajās konsultācijās piedalījās Aizkraukles, Jaunjelgavas, Kokneses, Neretas, Pļaviņu, Skrīveru novadu domju deputāti, Ministrijas pārstāvji, plašsaziņas līdzekļu pārstāvji, kā arī citas personas. To laikā Ministrija prezentēja priekšlikumu Jaunjelgavas novadu iekļaut Aizkraukles novadā (*sk. lietas materiālu 15. sēj. 30.–39. lp.*). Minētajās konsultācijās Jaunjelgavas novada domes deputāti puda pārsvarā kritisku viedokli par piedāvāto administratīvi teritoriālo reformu.

Jaunjelgavas novada dome organizēja iedzīvotāju aptauju no 2019. gada 1. augusta līdz 31. augustam, lai noskaidrotu iedzīvotāju viedokli par Jaunjelgavas novada pievienošanu Aizkraukles novadam. Iedzīvotāju aptaujā piedalījās

388 iedzīvotāji, no kuriem 74 procenti atbalstīja viedokli par Jaunjelgavas novada kā patstāvīgas pašvaldības saglabāšanu (*sk. lietas materiālu 14. sēj. 55.–56. lp.*). 2019. gada sākumā Jaunjelgavas novadā bija 5620 iedzīvotāji (*sk.: Iedzīvotāju reģistra statistika 2019. gadā, pieejama: www.pmlp.gov.lv*).

Ņemot vērā iedzīvotāju aptaujas rezultātus, Jaunjelgavas novada dome 2019. gada 26. septembrī pieņēma lēmumu neatbalstīt Ministrijas piedāvāto administratīvi teritoriālo iedalījumu, saskaņā ar kuru Jaunjelgavas novads tiek pievienots Aizkraukles novadam. Informācija par iedzīvotāju aptaujas rezultātiem un domes 2019. gada 26. septembra lēmums nosūtīts Ministrijai (*sk. lietas materiālu 14. sēj. 55.–57. lp.*).

2019. gada 14. novembrī Jaunjelgavas novada dome atkārtoti pieņēma lēmumu neatbalstīt Jaunjelgavas novada pievienošanu Aizkraukles novadam, norādot, ka joprojām nav sniegta informācija par reformas ietekmi uz finansiālajiem, ekonomiskajiem un sociālajiem rādītājiem pašvaldībā. Šajā lēmumā arī norādīts: ja nav iespējams saglabāt Jaunjelgavas novadu kā patstāvīgu pašvaldību, būtu veidojams Sēlijas novads. Šis lēmums tika nosūtīts Saeimai. Atkārtojot minētos argumentus, Pieteikuma iesniedzēja 2019. gada 27. novembrī nosūtījusi vēstuli ar priekšlikumiem arī Komisijai (*sk. lietas materiālu 14. sēj. 58. lp. un 60.–61. lp.*).

Jaunjelgavas un citu Aizkraukles novadā apvienojamo novadu domju priekšsēdētāji piedalījās Komisijas 2020. gada 14. un 25. februāra sēdēs. Jaunjelgavas novada domes priekšsēdētājs abās sēdēs atkārtoti pauda uzskatu, ka pašvaldība un tās iedzīvotāji neatbalsta Jaunjelgavas novada pievienošanu Aizkraukles novadam un ka būtu veidojams Sēlijas novads (*sk. Saeimas Administratīvi teritoriālās reformas komisijas 2020. gada 14. februāra un 25. februāra sēžu audioierakstus lietas materiālu 1. sēj. un protokolus Nr. 13 un Nr. 16, pieejami: www.saeima.lv*).

Tādējādi Jaunjelgavas novada iedzīvotājiem un domei bija iespēja sagatavot savu viedokli un iesniegt priekšlikumus un iebildumus atbildīgajām valsts institūcijām.

9.2. Likumprojekta izstrādes un izskatīšanas laikā Jaunjelgavas novada dome vairākkārt informēja atbildīgās valsts institūcijas par savu viedokli attiecībā uz reformu, tostarp par vēlmi saglabāt Jaunjelgavas novadu kā patstāvīgu pašvaldību vai pievienoties Sēlijas novadam, ja tāds tiktu izveidots.

Ministrija rīkoja konsultācijas par tādu administratīvi teritoriālā iedalījuma risinājumu, saskaņā ar kuru Jaunjelgavas novads tiek iekļauts jaunajā Aizkraukles novadā. Uzaicinājums uz 2019. gada 18. jūlijā Aizkrauklē rīkotajām konsultācijām Jaunjelgavas novada domei tika nosūtīts 2019. gada 31. maijā (*sk. lietas materiālu 15. sēj. 30.–31. lp.*).

Ministrijai bija zināms Jaunjelgavas novada domes viedoklis par reformu, jo dome savu nostāju pauda jau 2019. gada 16. aprīļa vēstulē Pašvaldību savienībai un šī vēstule kā pielikums pievienota Pašvaldību savienības 2019. gada 18. aprīļa atzinumam par informatīvo ziņojumu “Par sabiedriskai apspriešanai izvirzāmo administratīvi teritoriālā iedalījuma modeli” (turpmāk – Pašvaldību savienības 2019. gada 18. aprīļa atzinums). Vēstulē dome norādījusi, ka neatbalsta Ministrijas piedāvāto administratīvi teritoriālā iedalījuma modeli. Informācija par Jaunjelgavas novada domes Finanšu pastāvīgās komitejas 2019. gada 15. augusta lēmumu neatbalstīt konceptuālo ziņojumu tika pievienota arī Pašvaldību savienības 2019. gada 26. augusta atzinumam par konceptuālo ziņojumu “Par administratīvi teritoriālo iedalījumu”. Līdz Likumprojekta iesniegšanai Saeimā citus rakstveida priekšlikumus Ministrija no Jaunjelgavas novada domes nesaņēma (*sk. lietas materiālu 15. sēj. 44.–53. lp.*).

Pirms Likumprojekta izskatīšanas otrajā lasījumā Komisija saņēma Jaunjelgavas novada domes 2019. gada 27. novembra vēstuli, kurai pievienoti domes 2019. gada 26. septembra un 14. novembra lēmumi. Šajos lēmumos atspoguļoti iedzīvotāju aptaujas rezultāti, kā arī pausts viedoklis, ka Jaunjelgavas novads ir saglabājams kā patstāvīga pašvaldība vai arī pievienojams Sēlijas novadam (*sk. lietas materiālu 15. sēj. 60.–61. lp.*). Iespējamie risinājumi tika apspriesti divās Komisijas sēdēs, kurās tika uzklauts arī Jaunjelgavas novada domes priekšsēdētājs. Pieņemot Administratīvo teritoriju likumu, attiecībā uz

Jaunjelgavas novadu tika saglabāts tāds pats administratīvi teritoriālā iedalījuma risinājums, kādu jau sākotnēji piedāvāja Ministrija.

Tādējādi Jaunjelgavas novada iedzīvotājiem un domei bija iespēja saprātīgā laikposmā sagatavot savu viedokli par plānoto administratīvi teritoriālā iedalījuma risinājumu attiecībā uz Jaunjelgavas novadu.

9.3. Ministrija norāda, ka ir vērtējusi Jaunjelgavas novada domes priekšlikumus. Tomēr šie priekšlikumi netika atbalstīti, jo Jaunjelgavas novadā nebija reģionālās vai nacionālās nozīmes attīstības centra, kā arī tā iedzīvotāju skaits neliecināja par iespēju nodrošināt teritorijas ilgtspējīgu ekonomisko attīstību (*sk. lietas materiālu 15. sēj. 44.–53. lp.*).

No Komisijas sēžu protokoliem un audioierakstiem secināms, ka priekšlikumi par līdzšinējo Jaunjelgavas novadu tika vērtēti un apspriesti Komisijas 2020. gada 14. un 25. februāra sēdēs. Ministrijas pārstāvis 2020. gada 14. februāra sēdē sniedza pamatojumu izraudzītajam administratīvi teritoriālā iedalījuma risinājumam attiecībā uz Aizkraukles novadu. Jaunjelgavas novada domes priekšsēdētājs informēja par iedzīvotāju aptaujas rezultātiem un domes lēmumu neatbalstīt jaunā Aizkraukles novada veidošanu, norādot, ka dome atbalsta Jaunjelgavas novada kā patstāvīgas pašvaldības saglabāšanu vai arī apvienošanu ar tiem novadiem, kuri ietilpst vēsturiskajā Sēlijas teritorijā. Šim priekšlikumam piekrita arī citu novadu pārstāvji. Diskusijās piedalījās arī vairāki Saeimas deputāti, Pašvaldību savienības pārstāvji un citi klātesošie. Diskusijās tika norādīts uz ieguvumiem, kas varētu rasties no jauna – Sēlijas – novada izveides, piemēram, iespēju saglabāt Sēlijas kultūrvēsturisko vidi un identitāti. Ministrijas pārstāvis, atbildot uz novadu domju priekšsēdētāju argumentiem, norādīja, ka Sēlijas novada izveide nebūtu atbalstāma, jo tajā nav attīstības centra, turklāt nav tādu finanšu instrumentu, ar kuriem varētu nodrošināt šāda novada pastāvēšanu un to, ka iedzīvotāju pieeja pakalpojumiem nepasliktināsies. Visi iespējamā Sēlijas novadā ietilpstošie novadi esot līdzīgi pēc izmēra, un nevienu no apdzīvotajām vietām nevarot uzskatīt par centru. Turklāt attālums no Ilūkstes līdz Jaunjelgavai, proti, starp iespējamā novada tālākajiem punktiem, esot 140 kilometru. Savukārt jautājums par Sēlijas kultūrvēsturiskās identitātes saglabāšanu būtu risināms

citādi. Komisija pēc viedokļu uzklaušanās deva pašvaldībām iespēju izvērtēt, kura pilsēta – Aizkraukle vai Jēkabpils – varētu būt par Sēlijas novada administratīvo centru, ja šāds novads tiktu izveidots (*sk. Saeimas Administratīvi teritoriālās reformas komisijas 2020. gada 14. februāra sēdes audioierakstu lietas materiālu 1. sēj. un protokolu Nr. 13, pieejams: www.saeima.lv*).

Komisijas 2020. gada 25. februāra sēdē tās priekšsēdētājs informēja par Sēlijas novadu apvienības vēstuli, kurā norādīts, ka tā neatbalsta Sēlijā esošo novadu iekļaušanu nedz Aizkraukles novadā, nedz Jēkabpils novadā un uzskata, ka par jaunā Sēlijas novada attīstības un administratīvo centru būtu nosakāma Viesītes pilsēta. Jaunjelgavas, Neretas, Ilūkstes, Viesītes un Jēkabpils novadu domju priekšsēdētāji atkārtoti pauda atbalstu šādam administratīvi teritoriālā iedalījuma risinājumam. Savukārt Ministrijas pārstāvis norādīja, ka nekas neliecina par Viesītes pilsētas potenciālu šobrīd vai nākotnē izveidoties par attīstības centru. Šajā pilsētā esot tikai 1500 iedzīvotāju, tā neesot arī nozīmīgs rūpniecības centrs, sociālo vai kultūras pakalpojumu sniedzējs. Debatēs par iespēju veidot jaunu Sēlijas novadu un tā iespējamo administratīvo centru piedalījās Saeimas deputāti, Pašvaldību savienības pārstāvis un pašvaldību domju priekšsēdētāji. Pēc visu viedokļu uzklaušanās Komisija neatbalstīja priekšlikumu izveidot Sēlijas novadu (*sk. Saeimas Administratīvi teritoriālās reformas komisijas 2020. gada 25. februāra sēdes audioierakstu lietas materiālu 1. sēj. un protokolu Nr. 16, pieejams: www.saeima.lv*). Arī Komisijas 2020. gada 12. maija sēdē, pirms Likumprojekta izskatīšanas trešajā lasījumā, notika diskusija par Sēlijas novada izveidošanu, taču visi priekšlikumi par šāda novada izveidi tika noraidīti (*sk. Saeimas Administratīvi teritoriālās reformas komisijas 2020. gada 12. maija sēdes audioierakstu lietas materiālu 1. sēj. un protokolu Nr. 26, pieejams: www.saeima.lv*).

Izskatot Likumprojektu Saeimā otrajā lasījumā, priekšlikumi, kas attiecās uz līdzšinējo Jaunjelgavas novadu, tika apspriesti 2020. gada 12. martā, bet trešajā lasījumā – 2020. gada 2. un 3. jūnijā. Par attiecīgajiem priekšlikumiem notika debates. Gan otrajā, gan trešajā lasījumā Saeima, lemjot ar balsojumu, atbalstīja Jaunjelgavas novada pievienošanu Aizkraukles novadam. Šajās sēdēs tika debatēts

gan par Jaunjelgavas novada saglabāšanu, gan arī par Sēlijas novada izveidošanu (sk. Saeimas 2020. gada devītās sēdes 2020. gada 5. martā turpinājuma 2020. gada 12. martā stenogrammu un 2020. gada astoņpadsmitās (attālinātās ārkārtas) sēdes 2020. gada 26. maijā turpinājuma 2020. gada 2. un 3. jūnijā stenogrammas, kā arī Administratīvi teritoriālās reformas komisijas apkopotos priekšlikumus likumprojekta Nr. 462/Lp13 “Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likums” izskatīšanai 2. un 3. lasījumā, pieejami Saeimas likumprojektu reģistrā).

Satversmes tiesa secina, ka priekšlikumi, kas bija vērsti uz Jaunjelgavas novada kā patstāvīgas pašvaldības pastāvēšanu vai jauna – Sēlijas – novada izveidošanu, Komisijā un arī Saeimas sēdēs tika izvērtēti, ņemot vērā deputātu rīcībā esošo informāciju, tomēr tie tika noraidīti, lemjot ar balsojumu. Tādējādi konsultēšanās procesā Jaunjelgavas novada pašvaldības priekšlikumi un iebildumi tika izvērtēti.

Līdz ar to Administratīvo teritoriju likuma pielikuma 8.5., 8.7., 8.8., 8.16., 8.17., 8.19. un 8.20. apakšpunkta izstrādes un izskatīšanas procesā konsultēšanās ar Jaunjelgavas novada pašvaldību notika atbilstoši tiesību normām.

10. Pēc Ilūkstes novada domes ieskata, tās apstrīdēto normu izstrādes un izskatīšanas laikā nav notikušas pienācīgas konsultācijas ar pašvaldību. Konsultācijās ar Ministriju jautājumu uzdošanai esot atvēlētas tikai dažas minūtes un atbildes uz deputātu un iedzīvotāju jautājumiem pēc būtības neesot sniegtas.

10.1. Ilūkstes novada dome 2019. gada 25. aprīlī pieņēma lēmumu par novada iedzīvotāju aptaujas organizēšanu no 2019. gada 24. maija līdz 25. jūnijam. Aptaujā piedalījās 2509 iedzīvotāji, no tiem 98,96 procenti atbalstīja ideju par Ilūkstes novadu kā patstāvīgu pašvaldību. Savukārt vairāk nekā 95 procenti no aptaujas dalībniekiem norādīja, ka Ilūkstes novadu identificē ar Sēliju (sk. lietas materiālu 18. sēj. 95.–96. lp.). Saskaņā ar statistikas datiem 2019. gada sākumā Ilūkstes novadā bija 7274 iedzīvotāji (sk.: *Iedzīvotāju reģistra statistika 2019. gadā, pieejama: www.pmlp.gov.lv*). Notika arī vairākas

iedzīvotāju sapulces, kurās iedzīvotāji citstarp atzina, ka pašvaldība pilda savus uzdevumus un nodrošina iedzīvotājiem visus nepieciešamos pakalpojumus. Dome saņēma arī vairāk nekā 620 privātpersonu viedokļus, kuros aicināts nepievienot Ilūkstes novadu Daugavpils novadam. Ar domes 2019. gada 27. jūnija lēmumu iedzīvotāju aptaujas rezultāti apstiprināti, kā arī informācija par aptaujas rezultātiem un saņemtajiem privātpersonu viedokļiem nosūtīta Ministrijai (*sk. lietas materiālu 19. sēj. 1.–65. lp.*).

Daugavpilī 2019. gada 2. augustā notika Ministrijas organizētās konsultācijas ar to pašvaldību deputātiem, kuras bija plānots apvienot Daugavpils novadā. Šajās konsultācijās piedalījās Daugavpils pilsētas, Ilūkstes un Daugavpils novadu domju deputāti, Ministrijas un plašsaziņas līdzekļu pārstāvji, kā arī citas personas. Šo konsultāciju laikā Ministrija prezentēja priekšlikumu iekļaut Ilūkstes novadu Daugavpils novadā (*sk. lietas materiālu 20. sēj. 75.–81. lp.*), bet Ilūkstes novada domes deputāti, atsaucoties uz iedzīvotāju aptaujas rezultātiem, izteica negatīvu viedokli par šo administratīvi teritoriālā iedalījuma risinājumu.

Ilūkstes novada dome 2019. gada 31. oktobrī pieņēma lēmumu, ar kuru, balstoties uz iedzīvotāju aptaujas rezultātiem, puda atbalstu Ilūkstes novada kā patstāvīgas pašvaldības saglabāšanai tā līdzšinējās robežās. Turklāt lēmumā norādīts, ka pašvaldība kā alternatīvus administratīvi teritoriālā iedalījuma variantus pieļauj Ilūkstes novada paplašināšanu tā vēsturiskajās robežās, apvienojot to ar Aknīstes novadu un līdzšinējā Jēkabpils novada Rubenes un Dunavas pagastiem, vai arī jauna – Sēlijas – novada izveidošanu, apvienojot Ilūkstes, Aknīstes, Jaunjelgavas, Jēkabpils, Neretas, Salas un Viesītes novadus (*sk. lietas materiālu 19. sēj. 95.–96. lp.*).

Savā 2019. gada 17. decembra vēstulē Komisijai Ilūkstes novada dome norādīja, ka pašvaldība pilnībā veic visas savas funkcijas un uzdevumus, kā arī atbilst Likumprojektā noteiktajiem pašvaldību izveidošanas kritērijiem, tādēļ var pastāvēt kā patstāvīga pašvaldība. Līdz ar šo vēstuli dome nosūtīja Komisijai arī 2019. gada 27. jūnija un 2019. gada 31. oktobra lēmumus (*sk. lietas materiālu 19. sēj. 99.–100. lp.*).

Ilūkstes novada domes priekšsēdētājs piedalījās Komisijas 2020. gada 31. janvāra un 14. februāra sēdēs. Viņš pauda viedokli, ka Ilūkstes novads atbilst visiem novadu veidošanas kritērijiem un ir pašpietiekams. Ilūkstes novads varot palikt esošajās robežās, vai arī tas esot jāapvieno ar citiem novadiem jaunā – Sēlijas – novadā. Pret Daugavpils novada izveidošanu iebilda arī līdzšinējā Daugavpils novada domes priekšsēdētājs (*sk. Saeimas Administratīvi teritoriālās reformas komisijas 2020. gada 31. janvāra un 14. februāra sēžu audioierakstus lietas materiālu 1. sēj. un protokolus Nr. 9 un Nr. 13, pieejami: www.saeima.lv*).

Ilūkstes novada dome bija aicināta arī uz Komisijas 2020. gada 25. februāra sēdi. Šajā sēdē domes priekšsēdētājs norādīja, ka Sēlijas novadam, ja tāds tiktu izveidots, trūkst vienīgi attīstības centra, taču neesot skaidrs, pēc kādiem kritērijiem tāds tiek izraudzīts (*sk. Saeimas Administratīvi teritoriālās reformas komisijas 2020. gada 25. februāra sēdes audioierakstu lietas materiālu 1. sēj. un protokolu Nr. 16, pieejams: www.saeima.lv*). Diskusijas par priekšlikumiem attiecībā uz līdzšinējo Ilūkstes novadu Komisijā turpinājās arī pirms Likumprojekta izskatīšanas trešajā lasījumā, tomēr pašvaldības pārstāvji uz Komisijas 2020. gada 5. un 6. maija sēdēm netika uzaicināti (*sk. Saeimas Administratīvi teritoriālās reformas komisijas 2020. gada 5. un 6. maija sēžu audioierakstus lietas materiālu 1. sēj. un protokolus Nr. 23 un Nr. 24, pieejami: www.saeima.lv*).

Tādējādi Ilūkstes novada iedzīvotājiem un domei bija iespēja sagatavot savu viedokli un iesniegt priekšlikumus un iebildumus atbildīgajām valsts institūcijām.

10.2. Likumprojekta izstrādes un izskatīšanas laikā Ilūkstes novada dome vairākkārt informēja atbildīgās valsts institūcijas par savu viedokli attiecībā uz reformu, tostarp par vēlmi saglabāt Ilūkstes novadu kā patstāvīgu pašvaldību vai pievienoties Sēlijas novadam, ja tāds tiktu izveidots.

Ministrija konsultējās ar Ilūkstes novada pašvaldību par priekšlikumu nesaglabāt Ilūkstes novadu kā patstāvīgu pašvaldību, bet iekļaut to jaunajā Daugavpils novadā, kurš vēlāk tika pārdēvēts par Augšdaugavas novadu. Uzaicinājums uz 2019. gada 2. augustā Daugavpilī rīkotajām konsultācijām

Ilūkstes novada domei nosūtīts 2019. gada 27. jūnijā (*sk. lietas materiālu 20. sēj. 75.–76. lp.*).

Ministrija norāda, ka tai bijis zināms Ilūkstes novada domes viedoklis par reformu, jo dome bija sniegusi savus priekšlikumus par novada saglabāšanu gan 2019. gada 16. aprīļa vēstulē, kas pievienota Pašvaldību savienības 2019. gada 18. aprīļa atzinumam, gan 2019. gada 2. augusta vēstulē Ministrijai (*sk. lietas materiālu 20. sēj. 93.–101. lp.*). Pirms Likumprojekta izskatīšanas otrajā lasījumā Komisija saņēma Ilūkstes novada domes 2019. gada 17. decembra vēstuli, kurai pievienoti domes 2019. gada 27. jūnija un 2019. gada 31. oktobra lēmumi. Šajos lēmumos atspoguļoti iedzīvotāju aptaujas rezultāti, kā arī pausts viedoklis, ka Ilūkstes novads ir saglabājams kā patstāvīga pašvaldība vai arī pievienojams Sēlijas novadam (*sk. lietas materiālu 20. sēj. 66.–74. lp.*).

Sākotnēji Ministrija piedāvāja izveidot jaunu Daugavpils novadu, kurā būtu iekļauta Daugavpils pilsēta un līdzšinējie Daugavpils un Ilūkstes novadi. Taču Likumprojektā, ko Ministru kabinets iesniedza Saeimai, Daugavpils pilsētai jau bija paredzēts atsevišķas pašvaldības statuss. Šāds administratīvi teritoriālā iedalījuma risinājums tika apspriests arī vairākās Komisijas sēdēs ar Ilūkstes novada domes priekšsēdētāja piedalīšanos.

Tādējādi Ilūkstes novada iedzīvotājiem un domei bija iespēja saprātīgā laikposmā sagatavot savu viedokli par plānoto administratīvi teritoriālā iedalījuma risinājumu attiecībā uz Ilūkstes novadu.

10.3. Ministrija norāda, ka tā vērtējusi Ilūkstes novada domes priekšlikumus un sniegusi uz tiem atbildes vairākās vēstulēs. Ilūkstes novada kā patstāvīgas pašvaldības saglabāšanu Ministrija neesot atbalstījusi, jo līdzšinējā novada teritorijā nav reģionālās vai nacionālās nozīmes attīstības centra un arī tā iedzīvotāju skaits neliecina par spēju nodrošināt teritorijas ilgtspējīgu ekonomisko attīstību un piesaistīt nozīmīgas investīcijas (*sk. lietas materiālu 20. sēj. 93.–101. lp.*).

No Komisijas sēžu protokoliem un audioierakstiem secināms, ka priekšlikumi par līdzšinējo Ilūkstes novadu tika vērtēti un apspriesti Komisijas 2020. gada 31. janvāra, kā arī 14. un 25. februāra sēdēs. 2020. gada 31. janvāra

sēdē, izskatot jautājumu par jaunā Daugavpils novada izveidi, Ministrijas pārstāvis sniedza pamatojumu Daugavpils novada un Ilūkstes novada apvienošanai jaunajā Daugavpils novadā. Ilūkstes novada domes priekšsēdētājs, atsaucoties uz iedzīvotāju aptaujas rezultātiem, norādīja, ka Ilūkstes novads būtu saglabājams kā patstāvīga pašvaldība, bet, ja tas nav iespējams, tad apvienojams ar Aknīstes novadu, Rubenes un Dunavas pagastiem. Tāpat tika izteikts priekšlikums apvienot līdzšinējos Ilūkstes, Aknīstes, Jaunjelgavas, Jēkabpils, Neretas, Salas un Viesītes novadus vienā jaunā – Sēlijas – novadā. Komisijā notika debates par priekšlikumiem, kas attiecās uz līdzšinējo Ilūkstes novadu (*sk. Saeimas Administratīvi teritoriālās reformas komisijas 2020. gada 31. janvāra sēdes audioierakstu lietas materiālu 1. sēj. un protokolu Nr. 9, pieejams: www.saeima.lv*). Satversmes tiesa jau aplūkojusi to, kā Komisija un Saeima vērtēja Sēlijas novada izveidošanas iespēju (*sk. šā sprieduma 9.3. punktu*).

Izskatot Likumprojektu Saeimā otrajā lasījumā, priekšlikumi, kas attiecās uz līdzšinējo Ilūkstes novadu, tika apspriesti 2020. gada 12. martā. Par attiecīgajiem priekšlikumiem notika debates. Visi priekšlikumi, kas attiecās uz Sēlijas novada izveidi vai Ilūkstes novada kā patstāvīgas pašvaldības saglabāšanu, tika noraidīti ar Saeimas balsojumu. Izskatot Likumprojektu Saeimā trešajā lasījumā, priekšlikumi, kas attiecās uz Ilūkstes novadu, tika apspriesti 2020. gada 3. jūnijā. Saeimas sēdē notika diskusijas par līdzšinējo Ilūkstes novadu un jauna – Sēlijas – novada izveidošanu, taču priekšlikumi, kas atšķīrās no sākotnējā Ministrijas piedāvātā administratīvi teritoriālā iedalījuma modeļa, tika noraidīti. Atbalstu guva vienīgi priekšlikums pārdēvēt jauno Daugavpils novadu par Augšdaugavas novadu (*sk. Saeimas 2020. gada devītās sēdes 2020. gada 5. martā turpinājuma 2020. gada 12. martā stenogrammu un 2020. gada astoņpadsmitās (attālinātās ārkārtas) sēdes 2020. gada 26. maijā turpinājuma 2020. gada 3. jūnijā stenogrammu, kā arī Administratīvi teritoriālās reformas komisijas apkopotos priekšlikumus likumprojekta Nr. 462/Lp13 “Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likums” izskatīšanai 2. un 3. lasījumā, pieejami Saeimas likumprojektu reģistrā*).

Satversmes tiesa secina, ka priekšlikumi, kas bija vērsti uz Ilūkstes novada kā patstāvīgas pašvaldības saglabāšanu vai jauna – Sēlijas – novada izveidošanu, Komisijā un arī Saeimas sēdēs tika izvērtēti, ņemot vērā deputātu rīcībā esošo informāciju, tomēr tie tika noraidīti, lemjot ar balsojumu. Tādējādi konsultēšanās procesā Ilūkstes novada pašvaldības priekšlikumi un iebildumi tika izvērtēti.

Līdz ar to Administratīvo teritoriju likuma pielikuma 10.2., 10.6., 10.7., 10.8., 10.17., 10.18., 10.21. un 10.23. apakšpunkta izstrādes un izskatīšanas procesā konsultēšanās ar Ilūkstes novada pašvaldību notika atbilstoši tiesību normām.

11. Carnikavas novada dome uzskata, ka tās apstrīdētās normas izstrādes un izskatīšanas laikā nav notikušas pienācīgas konsultācijas ar pašvaldību. Turklāt likumdevēja pieņemtais risinājums ievērojami atšķiroties no tā, kas tika ietverts Ministru kabineta 2019. gada 14. maija informatīvajā ziņojumā. Sākotnēji Ministrija piedāvājusi izveidot Ādažu novadu, kurā būtu apvienoti Ādažu, Carnikavas, Garkalnes, Saulkrastu un Sējas novadi. Savukārt Likumprojekta izskatīšanas laikā Saeimā esot atbalstīts tāds administratīvi teritoriālā iedalījuma risinājums, kas paredzēja apvienot tikai līdzšinējos Ādažu un Carnikavas novadus. Tāpēc nevarot uzskatīt, ka Carnikavas novada dome un tās iedzīvotāji bija iepazīstināti ar konkrētu plānoto grozījumu projektu.

11.1. Carnikavas novada dome 2019. gada 8. maijā nosūtīja vēstuli Ministrijai, aicinot tās pārstāvjus piedalīties domes organizētajā publiskajā apspriešanā par plānotajiem reformas risinājumiem. Ministrija priekšlikumu noraidīja. 2019. gada 31. maijā dome organizēja iedzīvotāju aptauju. Aptaujā piedalījās 897 iedzīvotāji, no tiem 84,62 procenti pauda negatīvu viedokli pret Carnikavas novada iespējamo pievienošanu kādam citam novadam (*sk. lietas materiālu 3. sēj. 72.–75. lp.*). 2019. gada sākumā Carnikavas novadā bija 9359 iedzīvotāji (*sk.: Iedzīvotāju reģistra statistika 2019. gadā, pieejama: www.pmlp.gov.lv*).

2019. gada 24. jūlijā Carnikavas novada dome pieņēma lēmumu neatbalstīt Ministru kabineta 2019. gada 14. maija informatīvajā ziņojumā piedāvātās

administratīvi teritoriālā iedalījuma izmaiņas. Par šo lēmumu citstarp tika informēta Ministrija, Ministru kabinets, kā arī Saeimas Valsts pārvaldes un pašvaldības komisija (*sk. lietas materiālu 3. sēj. 49. lp.*).

2019. gada 25. jūlijā Ādažos notika Ministrijas organizētās konsultācijas ar to pašvaldību deputātiem, kuras bija plānots apvienot jaunajā Ādažu novadā. Šajās konsultācijās piedalījās Ādažu, Carnikavas, Garkalnes, Saulkrastu, Sējas novadu domju deputāti, Ministrijas pārstāvji, kā arī citas personas. Ministrija prezentēja priekšlikumu iekļaut Carnikavas novadu Ādažu novadā (*sk. lietas materiālu 4. sēj. 65.–74. lp.*). Carnikavas novada domes deputāti tikšanās laikā pauda negatīvu viedokli par piedāvāto administratīvi teritoriālā iedalījuma risinājumu, kā arī informēja par vēlmi saglabāt novadu kā patstāvīgu pašvaldību.

Carnikavas novada dome 2019. gada 11. decembrī vērsās pie Komisijas, Saeimas deputātiem un citām valsts amatpersonām, norādot, ka Likumprojekta izstrādes laikā nav notikušas konsultācijas ar pašvaldību un tas neatbilst reformas mērķim un Carnikavas novada iedzīvotāju interesēm, kā arī aicināja saglabāt šā novada patstāvību, jo pašvaldība spējot apmierināt savu iedzīvotāju vajadzības un pilnvērtīgi funkcionēt. 2019. gada 18. decembrī un 2020. gada 27. martā dome atkārtoti informēja Komisiju par to, ka neatbalsta Likumprojektā ietverto administratīvi teritoriālā iedalījuma risinājumu attiecībā uz Carnikavas novadu, pamatojot savu viedokli ar novada pašpietiekamību (*sk. lietas materiālu 3. sēj. 109.–114. lp., 135. lp. un 146.–152. lp.*).

Komisijas 2020. gada 24. un 28. janvāra sēdēs, izskatot Likumprojektu pirms pieņemšanas otrajā lasījumā, tika uzklauts Carnikavas novada domes priekšsēdētāja viedoklis. Viņš rosināja saglabāt novadu kā patstāvīgu pašvaldību (*sk. Saeimas Administratīvi teritoriālās reformas komisijas 2020. gada 24. un 28. janvāra sēžu audioierakstus lietas materiālu 1. sēj. un protokolus Nr. 7 un Nr. 8, pieejami: www.saeima.lv*).

Tādējādi Carnikavas novada iedzīvotājiem un domei bija iespēja sagatavot savu viedokli un iesniegt priekšlikumus un iebildumus atbildīgajām valsts institūcijām.

11.2. Carnikavas novada dome reformas sagatavošanas un Likumprojekta izskatīšanas laikā vairākkārt informēja atbildīgās valsts institūcijas par savu viedokli attiecībā uz reformu, tostarp par vēlmi saglabāt Carnikavas novadu kā patstāvīgu pašvaldību.

Ministrija konsultējās ar Carnikavas novada pašvaldību par priekšlikumu nesaglabāt šo novadu kā patstāvīgu novadu, bet iekļaut to jaunajā Ādažu novadā. Uzaicinājums uz 2019. gada 25. jūlijā Ādažos rīkotajām konsultācijām, citstarp arī ar Carnikavas novada pašvaldību, tika nosūtīts 2019. gada 18. jūnijā (*sk. lietas materiālu 4. sēj. 65.–66. lp.*).

Ministrijai bija zināms Carnikavas novada domes viedoklis par reformu. Tas pausts vēstulē Pašvaldību savienībai un pievienots Pašvaldību savienības 2019. gada 18. aprīļa atzinumam. Tāpat Ministrija saņēmusi Carnikavas novada domes 2019. gada 24. jūlija lēmumu par to, ka dome, balstoties uz iedzīvotāju aptaujas rezultātiem, neatbalsta Ministrijas piedāvāto administratīvi teritoriālā iedalījuma modeli (*sk. lietas materiālu 4. sēj. 79.–85. lp.*).

Pirms Likumprojekta izskatīšanas otrajā lasījumā Komisija saņēma Carnikavas novada domes 2019. gada 18. decembra lēmumu, kurā aicināts saglabāt Carnikavas novadu kā patstāvīgu pašvaldību. Savukārt pirms Likumprojekta izskatīšanas trešajā lasījumā Komisija saņēma Carnikavas novada domes priekšsēdētājas 2020. gada 27. marta vēstuli, kurā argumentēta šā novada spēja būt patstāvīgam (*sk. lietas materiālu 3. sēj. 146.–152. lp.*). Domes priekšsēdētāja tika uzklausīta arī divās Komisijas sēdēs. Lai gan Administratīvo teritoriju likumā pieņemtais administratīvi teritoriālā iedalījuma risinājums attiecībā uz Ādažu novada sastāvu atšķiras no Ministrijas sākotnējā piedāvājuma, izmaiņas tieši attiecībā uz līdzšinējā Carnikavas novada pievienošanu Ādažu novadam netika veiktas.

Tādējādi Carnikavas novada iedzīvotājiem un domei bija iespēja saprātīgā laikposmā sagatavot savu viedokli par plānoto administratīvi teritoriālā iedalījuma risinājumu attiecībā uz Carnikavas novadu.

11.3. Ministrija norāda, ka ir vērtējusi Carnikavas novada domes priekšlikumus un sniegusi domei atbildes vairākās vēstulēs. Ministrija neesot

atbalstījusi Carnikavas novada kā patstāvīgas pašvaldības saglabāšanu, jo šajā Pierīgas novadā tā līdzšinējās robežās neesot 15 000 iedzīvotāju, kas nodrošinātu pietiekamu pašvaldības budžeta kapacitāti nozīmīgu investīciju veikšanai. Turklāt šajā novadā neesot arī vidusskolas (*sk. lietas materiālu 4. sēj. 79.–85. lp.*).

No Komisijas sēžu protokoliem un audioierakstiem secināms, ka priekšlikumi par līdzšinējo Carnikavas novadu tika vērtēti un apspriesti Komisijas 2020. gada 24. un 28. janvāra sēdēs. Komisijas 2020. gada 24. janvāra sēdē Carnikavas novada domes priekšsēdētāja izteica negatīvu viedokli par tāda Ādažu novada izveidi, kura sastāvā būtu arī līdzšinējais Carnikavas novads. Šajā sēdē tika diskutēts par to, kādam vajadzētu būt Ādažu novadam, piemēram, par to, vai Garkalnes pagasts pievienojams Ulbrokas novadam vai Ādažu novadam (*sk. Saeimas Administratīvi teritoriālās reformas komisijas 2020. gada 24. janvāra sēdes audioierakstu lietas materiālu 1. sēj. un protokolu Nr. 7, pieejams: www.saeima.lv*). Komisijas 2020. gada 28. janvāra sēdē, izskatot priekšlikumus, kas attiecās uz Carnikavas novada kā patstāvīgas pašvaldības saglabāšanu, Ministrijas pārstāvis norādīja, ka novadā nav pietiekams iedzīvotāju skaits un nav arī vidusskolas, tāpēc Carnikavas un Ādažu novadi ir apvienojami vienā novadā. Komisijas sēdē tika noraidīti priekšlikumi par patstāvīga Carnikavas novada saglabāšanu (*sk. Saeimas Administratīvi teritoriālās reformas komisijas 2020. gada 28. janvāra sēdes audioierakstu lietas materiālu 1. sēj. un protokolu Nr. 8, pieejams: www.saeima.lv*).

Izskatot Likumprojektu Saeimā otrajā lasījumā, priekšlikumi, kas attiecās uz līdzšinējo Carnikavas novadu, tika apspriesti 2020. gada 12. martā. Šajā sēdē izskanēja viedokļi gan par to, kāpēc Ādažu novads būtu veidojams, apvienojot Ādažu novadu un Carnikavas novadu, gan arī par to, kāpēc šāda novada veidošana nebūtu atbalstāma, bet būtu saglabājams patstāvīgs Carnikavas novads. Saeima ar balsojumu atbalstīja priekšlikumu veidot Ādažu novadu, to apvienojot ar Carnikavas novadu (*sk. Saeimas 2020. gada devītās sēdes 2020. gada 5. martā turpinājuma 2020. gada 12. martā stenogrammu un Administratīvi teritoriālās reformas komisijas apkopotos priekšlikumus likumprojekta Nr. 462/Lp13*

“Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likums” izskatīšanai 2. lasījumā, pieejami Saeimas likumprojektu reģistrā).

Satversmes tiesa secina, ka priekšlikumi, kas bija vērsti uz Carnikavas novada kā patstāvīgas pašvaldības pastāvēšanu, Komisijā un arī Saeimas sēdē tika izvērtēti, ņemot vērā deputātu rīcībā esošo informāciju, tomēr tie tika noraidīti, lemjot ar balsojumu. Tādējādi konsultēšanās procesā Carnikavas novada pašvaldības priekšlikumi un iebildumi tika izvērtēti.

Līdz ar to Administratīvo teritoriju likuma pielikuma 11.2. apakšpunkta izstrādes un izskatīšanas procesā konsultēšanās ar Carnikavas novada pašvaldību notika atbilstoši tiesību normām.

12. Rugāju novada dome uzskata, ka tās apstrīdēto normu izstrādes un izskatīšanas laikā nav notikušas pienācīgas konsultācijas ar pašvaldību. Konsultācijās ar Ministriju jautājumu uzdošanai esot atvēlētas tikai dažas minūtes un atbildes uz deputātu jautājumiem pēc būtības neesot sniegtas, turklāt iedzīvotāji neesot aicināti piedalīties šajā sanāksmē.

12.1. No 2019. gada 30. aprīļa līdz 7. maijam Rugāju novada dome rīkoja iedzīvotāju aptauju. Aptaujā piedalījās 355 iedzīvotāji, no kuriem 79 procenti atbalstīja novada saglabāšanu esošajā teritorijā, 12 procenti – apvienošanos ar Balvu novadu, bet seši procenti – apvienošanos ar Gulbenes novadu (*sk. lietas materiālu 11. sēj. 46. lp.*). 2019. gada sākumā Rugāju novadā bija 2193 iedzīvotāji (*sk.: Iedzīvotāju reģistra statistika 2019. gadā, pieejama: www.pmlp.gov.lv*).

Balvos 2019. gada 20. jūnijā notika Ministrijas organizētās konsultācijas ar to pašvaldību deputātiem, kuras bija plānots apvienot jaunajā Balvu novadā. Šajās konsultācijās piedalījās Baltinavas, Balvu, Rugāju un Viļakas novadu domju deputāti, Ministrijas pārstāvji, kā arī citas personas. Tikšanās laikā Ministrija prezentēja priekšlikumu iekļaut Rugāju novadu Balvu novadā (*sk. lietas materiālu 12. sēj. 31.–38. lp.*). Savukārt Rugāju novada domes deputāti puda negatīvu viedokli par piedāvāto administratīvi teritoriālo iedalījumu, kā arī informēja par vēlmi saglabāt savu novadu kā patstāvīgu pašvaldību. Ministrija 2019. gada

28. novembrī organizēja tikšanos arī ar Rugāju novada iedzīvotājiem (*sk. lietas materiālu 12. sēj. 43.–51. lp.*).

Rugāju novada dome 2019. gada 11. decembrī pieņēma lēmumu, citstarp norādot, ka priekšlikums šo novadu pievienot Balvu novadam nav pamatots ar rūpīgi izstrādātu analīzi par Rugāju novada pašvaldības sociālekonomiskajiem rādītājiem un nav skaidrs novadu apvienošanas mērķis. Šo lēmumu Pieteikuma iesniedzēja nosūtīja visiem Saeimas deputātiem (*sk. lietas materiālu 11. sēj. 46. lp.*). Rugāju novada domes priekšsēdētāja piedalījās Komisijas 2020. gada 31. janvāra sēdē. Viņa norādīja, ka nav pamatots un izanalizēts tas, kā Ministrijas izstrādātās reformas rezultātā uzlabosies iedzīvotāju situācija, turklāt uzsvēra, ka nav notikušas arī konsultācijas ar Rugāju novada domi un pašvaldības iedzīvotājiem (*sk. Saeimas Administratīvi teritoriālās reformas komisijas 2020. gada 31. janvāra sēdes audioierakstu lietas materiālu 1. sēj. un protokolu Nr. 9, pieejams: www.saeima.lv*). Likumprojekta izskatīšanas laikā 2020. gada 3. martā Rugāju novada dome nosūtīja vēstuli visām Saeimas frakcijām un Komisijai, izsakot viedokli, ka Likumprojekts nevar tikt virzīts tālāk, jo nav pienācīgi izvērtēts pašvaldības viedoklis, proti, Rugāju novads varot pastāvēt kā patstāvīga pašvaldība (*sk. lietas materiālu 11. sēj. 71.–72. lp.*).

Tādējādi Rugāju novada iedzīvotājiem un domei bija iespēja sagatavot savu viedokli un iesniegt priekšlikumus un iebildumus atbildīgajām valsts institūcijām.

12.2. Rugāju novada dome tās apstrīdēto normu izstrādes un izskatīšanas laikā vairākkārt informēja atbildīgās valsts institūcijas par savu viedokli attiecībā uz reformu, tostarp par vēlmi saglabāt Rugāju novadu kā patstāvīgu pašvaldību.

Ministrija konsultējās ar Rugāju novada pašvaldību par priekšlikumu nesaglabāt Rugāju novadu kā patstāvīgu novadu, bet iekļaut to jaunajā Balvu novadā. Uzaicinājums uz 2019. gada 20. jūnijā Balvos rīkotajām konsultācijām, citstarp arī ar Rugāju novada pašvaldību, tika nosūtīts 2019. gada 27. maijā (*sk. lietas materiālu 12. sēj. 31.–32. lp.*).

Ministrija norāda, ka tai bijis zināms Rugāju novada domes viedoklis par reformu, jo tas pausts 2019. gada 16. aprīļa vēstulē Pašvaldību savienībai un pievienots tās 2019. gada 18. aprīļa atzinumam (*sk. lietas materiālu 12. sēj. 43.–*

51. lp.). Pirms Likumprojekta izskatīšanas otrajā lasījumā Komisija saņēma Rugāju novada domes 2019. gada 11. decembra lēmumu, kurā pausts negatīvs viedoklis par reformas piedāvājumu. Savukārt pirms Likumprojekta izskatīšanas trešajā lasījumā Komisija saņēma Rugāju novada domes priekšsēdētājas 2020. gada 3. marta vēstuli, kurā sniegti argumenti tam, ka Rugāju novads var būt patstāvīgs (*sk. lietas materiālu 12. sēj. 6.–11. lp.*). Rugāju novada domes priekšsēdētāja tika uzklautā arī Komisijas sēdē. Pieņemot Administratīvo teritoriju likumu, attiecībā uz Rugāju novadu tika saglabāts tāds pats administratīvi teritoriālā iedalījuma risinājums, kādu jau sākotnēji piedāvāja Ministrija.

Tādējādi Rugāju novada iedzīvotājiem un domei bija iespēja saprātīgā laikposmā sagatavot savu viedokli par plānoto administratīvi teritoriālā iedalījuma risinājumu attiecībā uz Rugāju novadu.

12.3. Ministrija norāda, ka, vērtējot Rugāju novada domes priekšlikumus, secināts, ka Rugāju novads tā līdzšinējās robežās neietver reģionālās vai nacionālās nozīmes attīstības centru un arī novada iedzīvotāju skaits neliecina par iespēju nodrošināt teritorijas ilgtspējīgu ekonomisko attīstību un piesaistīt nozīmīgas investīcijas. Tādēļ Ministrija neesot piedāvājusi saglabāt Rugāju novadu kā patstāvīgu novadu (*sk. lietas materiālu 12. sēj. 43.–51. lp.*).

No Komisijas sēžu protokoliem un audioierakstiem secināms, ka priekšlikumi attiecībā uz līdzšinējo Rugāju novadu tika vērtēti un apspriesti Komisijas 2020. gada 31. janvāra sēdē. Šajā sēdē Ministrijas pārstāvis citstarp sniedza informāciju par jaunā Balvu novada sastāvu, iedzīvotāju skaitu un administratīvo centru. Balvi esot līdzšinējiem Baltinavas, Rugāju un Viļakas novadiem tuvākais attīstības centrs, un Balvu novadā minēto novadu iedzīvotāji atrodot arī darba vietas. Turklāt jaunajā novadā iekļaujamas pašvaldības jau šobrīd cieši sadarbojoties vairākās jomās. Balvu novada domes priekšsēdētāja vietiece, Baltinavas novada domes priekšsēdētāja un Rugāju novada domes priekšsēdētāja izteica bažas par to, vai apvienotajā novadā būs iespējams nodrošināt iedzīvotājiem tādus pašus pakalpojumus kā līdz šim. Tāpat tika norādīts uz slikto ceļu stāvokli un darbaspēka aizplūšanu no Latgales, apšaubot to, ka apvienošana lielākā novadā palīdzēs šīs problēmas atrisināt. Ministrijas pārstāvis, atbildot uz

šiem argumentiem, norādīja, ka Latgalei ir īpaša finansējuma programma, tāpēc pašvaldībām ir iespēja risināt minētās problēmas un attīstīt uzņēmējdarbību. Tāpat Ministrijas pārstāvis informēja, ka būs paredzēti līdzekļi ceļu remontam, turklāt attīstības centros kopumā būs lielākas iespējas plānot un piedāvāt pakalpojumus iedzīvotājiem, tāpēc nav pamatoti apsvērt mazu novadu saglabāšanas iespējas. Diskusijā piedalījās arī Komisijas locekļi un Pašvaldību savienības pārstāvis. Pēc viedokļu uzklaušanās Komisija neatbalstīja priekšlikumu saglabāt Rugāju novadu kā patstāvīgu pašvaldību (*sk. Saeimas Administratīvi teritoriālās reformas komisijas 2020. gada 31. janvāra sēdes audioierakstu lietas materiālu 1. sēj. un protokolu Nr. 9, pieejams: www.saeima.lv*).

Izskatot Likumprojektu Saeimā otrajā lasījumā, priekšlikumi, kas attiecās uz Rugāju novadu, tika apspriesti 2020. gada 12. martā. Par attiecīgajiem priekšlikumiem notika debates, kurās atsevišķi deputāti citstarp izteicās, ka Rugāju novads jā saglabā kā patstāvīga pašvaldība, jo Balvu novada attīstības potenciāls ir pārāk zems. Otrajā lasījumā Saeimā, lemjot ar balsojumu, tomēr tika atbalstīta Rugāju novada pievienošana Balvu novadam (*sk. Saeimas 2020. gada devītās sēdes 2020. gada 5. martā turpinājuma 2020. gada 12. martā stenogrammu un Administratīvi teritoriālās reformas komisijas apkopotos priekšlikumus likumprojekta Nr. 462/Lp13 "Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likums" izskatīšanai 2. lasījumā, pieejami Saeimas likumprojektu reģistrā*).

Satversmes tiesa secina, ka priekšlikumi, kas bija vērsti uz Rugāju novada kā patstāvīgas pašvaldības pastāvēšanu, Komisijā un arī Saeimas sēdē tika izvērtēti, ņemot vērā deputātu rīcībā esošo informāciju, tomēr tie tika noraidīti, lemjot ar balsojumu. Tādējādi konsultēšanās procesā Rugāju novada priekšlikumi un iebildumi tika izvērtēti.

Līdz ar to Administratīvo teritoriju likuma pielikuma 12.10. un 12.13. apakšpunkta izstrādes un izskatīšanas procesā konsultēšanās ar Rugāju novada pašvaldību notika atbilstoši tiesību normām.

13. Iecavas novada dome uzskata, ka tās apstrīdēto normu izstrādes un izskatīšanas laikā nav notikušas pienācīgas konsultācijas ar pašvaldību. Ministrijas

rīkoto konsultāciju laikā atbildes uz Iecavas novada pašvaldības deputātu jautājumiem neesot sniegtas pēc būtības.

13.1. Iecavas novada dome 2019. gada 28. maijā pieņēma lēmumu no 2019. gada 3. jūnija līdz 1. jūlijam rīkot iedzīvotāju aptauju par to, vai novada iedzīvotāji atbalsta Iecavas novada kā patstāvīgas pašvaldības saglabāšanu. 2019. gada sākumā Iecavas novadā bija 8993 iedzīvotāji (*sk.: Iedzīvotāju reģistra statistika 2019. gadā, pieejama: www.pmlp.gov.lv*). Aptaujā piedalījās 1293 iedzīvotāji, no tiem 97,4 procenti atbalstīja Iecavas novada kā patstāvīgas pašvaldības saglabāšanu (*sk. lietas materiālu 5. sēj. 90.–93. lp.*). Par iedzīvotāju aptaujas rezultātiem tika informēta arī Ministrija, Saeimas Valsts pārvaldes un pašvaldības komisija un citas komisijas, frakcijas un pie frakcijām nepiederošie deputāti, kā arī Pašvaldību savienība (*sk. lietas materiālu 5. sēj. 94.–95. lp.*).

Bauskā 2019. gada 12. jūnijā notika Ministrijas rīkotās konsultācijas ar to pašvaldību deputātiem, kuras bija plānots apvienot jaunajā Bauskas novadā. Šajās konsultācijās piedalījās Bauskas, Iecavas, Rundāles un Vecumnieku novadu domju deputāti, Ministrijas un plašsaziņas līdzekļu pārstāvji, kā arī citas personas. Tikšanās laikā Ministrija prezentēja priekšlikumu iekļaut Iecavas novadu Bauskas novadā (*sk. lietas materiālu 6. sēj. 30.–37. lp. un 50.–61. lp.*). 2019. gada 13. jūnijā Iecavā notika iedzīvotāju sapulce, kurā piedalījās arī Ministrijas pārstāvis (*sk. lietas materiālu 5. sēj. 87. lp.*).

Iecavas novada dome 2019. gada 31. jūlija vēstulē Ministrijai bija izteikusi divus priekšlikumus: saglabāt Iecavas novadu kā patstāvīgu pašvaldību ar Iecavas pilsētu kā administratīvo centru vai apvienot Iecavas novadu ar Baldones novadu, Vecumnieku novada Vecumnieku pagastu, kā arī Olaines novada daļu. Šādas apvienošanas rezultātā varot tikt izveidota ģeogrāfiski vienota teritorija, kuras iedzīvotāju skaits sasniegtu 15 000.

Iecavas novada domes 2019. gada 26. novembra lēmumā norādīts, ka šā novada pievienošana Bauskas novadam ir nepamatota un neatbilst Iecavas novada iedzīvotāju interesēm un labas pārvaldības principam. Lēmums nosūtīts Saeimai, Ministru kabinetam, Komisijai un citām valsts institūcijām un amatpersonām. Par šo viedokli dome informējusi vairākas valsts institūcijas un amatpersonas arī

2019. gada 5. decembra, 2020. gada 3. un 23. marta vēstulēs (*sk. lietas materiālu 5. sēj. 99.–102. lp., 114.–116. lp. un 136.–138. lp.*).

Iecavas novada domes priekšsēdētājs piedalījās Komisijas 2020. gada 28. janvāra sēdē, kurā tika diskutēts par priekšlikumu apvienot Iecavas novadu un Baldones novadu. Priekšsēdētājs informēja, ka ir veikta iedzīvotāju aptauja un vairākums iedzīvotāju vēlas Iecavas novada kā patstāvīgas pašvaldības saglabāšanu, taču piekrīt arī tā apvienošanai ar Baldones novadu un Vecumnieku novada Vecumnieku pagastu. Iecavas novada domes priekšsēdētājs piedalījās arī Komisijas 2020. gada 14. februāra sēdē, kurā tika diskutēti priekšlikumi par jauno Bauskas novadu. Viņš atkārtoti norādīja, ka neatbalsta izmaiņas, kas skar Iecavas novadu, un uzsvēra, ka Iecavas novads vēlas apvienoties ar Baldones novadu un Vecumnieku novada Vecumnieku pagastu (*sk. Saeimas Administratīvi teritoriālās reformas komisijas 2020. gada 28. janvāra un 14. februāra sēžu audioierakstus lietas materiālu 1. sēj. un protokolus Nr. 8 un Nr. 13, pieejami: www.saeima.lv*).

Tādējādi Iecavas novada iedzīvotājiem un domei bija iespēja sagatavot savu viedokli un iesniegt priekšlikumus un iebildumus atbildīgajām valsts institūcijām.

13.2. Iecavas novada dome Likumprojekta izstrādes un izskatīšanas laikā vairākkārt informēja atbildīgās valsts institūcijas par savu vēlmi saglabāt Iecavas novadu kā patstāvīgu pašvaldību, kā arī par vairākiem priekšlikumiem apvienoties jaunā novadā, piemēram, ar Baldones novadu, Vecumnieku novada Vecumnieku pagastu un Olaines novada daļu.

Ministrija konsultējās ar Iecavas novada pašvaldību par priekšlikumu nesaglabāt Iecavas novadu kā patstāvīgu novadu, bet iekļaut to jaunajā Bauskas novadā. Uzaicinājums uz 2019. gada 12. jūnijā Bauskā rīkotajām konsultācijām, citstarp arī ar Iecavas novada pašvaldību, tika nosūtīts 2019. gada 27. maijā (*sk. lietas materiālu 6. sēj. 30.–31. lp.*).

Ministrijai bija zināms Iecavas novada domes viedoklis par piedāvāto administratīvi teritoriālā iedalījuma modeli, jo tas bija pievienots Pašvaldību savienības 2019. gada 18. aprīļa atzinumam. Ministrijas pārstāvis piedalījās arī 2019. gada 13. jūnija iedzīvotāju sapulcē, kurā savu viedokli pauda gan pašvaldības deputāti, gan iedzīvotāji. Ministrija bija saņēmusi gan Iecavas novada

domes 2019. gada 31. jūlija vēstuli, gan arī 2019. gada 31. jūlija lēmumu, ar kuru apstiprināti iedzīvotāju aptaujas rezultāti (*sk. lietas materiālu 6. sēj. 42.–49. lp.*).

Pirms Likumprojekta izskatīšanas otrajā lasījumā Komisija saņēma Iecavas novada domes 2019. gada 26. novembra lēmumu un domes priekšsēdētāja 2019. gada 5. decembra vēstuli. Šajos dokumentos atspoguļoti novada iedzīvotāju aptaujas rezultāti un pašvaldības viedoklis par reformas piedāvājumu (*sk. lietas materiālu 6. sēj. 3.–10. lp.*). Iecavas novada domes priekšsēdētājs uzklaušs vairākās Komisijas sēdēs. Pieņemot Administratīvo teritoriju likumu, attiecībā uz Iecavas novadu tika saglabāts tāds pats administratīvi teritoriālā iedalījuma risinājums, kādu jau sākotnēji piedāvāja Ministrija.

Tādējādi Iecavas novada iedzīvotājiem un domei bija iespēja saprātīgā laikposmā sagatavot savu viedokli par plānoto administratīvi teritoriālā iedalījuma risinājumu attiecībā uz Iecavas novadu.

13.3. Ministrija norāda, ka ir vērtējusi Iecavas novada domes priekšlikumus un atbildējusi uz tiem vairākās vēstulēs. Taču Iecavas novada līdzšinējās robežās neesot attīstības centra un tam neesot tiešas robežas ar Rīgas pilsētu. Novadam robežas ar Rīgas pilsētu nebūtu arī tad, ja atbilstoši Iecavas novada domes priekšlikumam tas tiktu apvienots ar Baldones novadu, Vecumnieku novada Vecumnieku pagastu un Olaines novada daļu. Tāpēc Ministrija neesot piedāvājusi iespēju saglabāt Iecavas novadu kā patstāvīgu pašvaldību (*sk. lietas materiālu 6. sēj. 42.–49. lp.*).

No Komisijas sēžu protokoliem un audioierakstiem secināms, ka priekšlikumi par līdzšinējo Iecavas novadu tika vērtēti un apspriesti Komisijas 2020. gada 28. janvāra un 14. februāra sēdēs. Komisijas 2020. gada 28. janvāra sēdē tika vērtēti priekšlikumi saglabāt Iecavas novadu kā patstāvīgu pašvaldību vai arī veidot jaunu novadu, kurā tiktu apvienots Iecavas novads un Baldones novads. Ministrijas pārstāvis norādīja, ka Iecavas novadam tuvākais attīstības centrs ir Bauska, ar kuru Iecavai ir arī vēsturiski ilgstoša sadarbība. Turklāt tādā gadījumā, ja pieņemtu Iecavas novada domes priekšlikumu par novadu apvienošanu, tiktu izveidots novads bez attīstības centra. Komisijas sēdē netika atbalstīts priekšlikums par tāda novada veidošanu, kura sastāvā būtu līdzšinējie Iecavas un

Baldones novadi (*sk. Saeimas Administratīvi teritoriālās reformas komisijas 2020. gada 28. janvāra sēdes audioierakstu lietas materiālu 1. sēj. un protokolu Nr. 8, pieejams: www.saeima.lv*).

Komisijas 2020. gada 14. februāra sēdē tika skatīti jautājumi par jaunā Bauskas novada izveidi. Ministrijas pārstāvis sniedza pamatojumu jaunā Bauskas novada izveidei un informēja, ka šajā novadā apvienojamās pašvaldības jau tagad sadarbojas izglītības, kultūras, sporta, tūrisma, civilās aizsardzības jomā, kā arī ir kopīgi dibinājušas biedrības. Pēc Ministrijas ieskata, jaunā novada pašvaldība spēs izpildīt visas tai nodotās funkcijas. Iecavas novada domes priekšsēdētājs norādīja, ka neatbalsta izmaiņas, kas skar Iecavas novadu, un ka novads vēlas apvienoties ar Baldones novadu, Vecumnieku novada Vecumnieku pagastu, kā arī Olaines novada daļu. Apspriežot šo iespēju, Ministrijas pārstāvis atzina: lai arī Iecavai ir lielas attīstības iespējas, šāda novada sastāvā nebūtu attīstības centra, bet novada attīstībai – pietiekamas ekonomiskās aktivitātes. Komisija atbalstīja Ministrijas piedāvāto administratīvi teritoriālā iedalījuma risinājumu, proti, līdzšinējā Iecavas novada iekļaušanu jaunajā Bauskas novadā (*sk. Saeimas Administratīvi teritoriālās reformas komisijas 2020. gada 14. februāra sēdes audioierakstu lietas materiālu 1. sēj. un protokolu Nr. 13, pieejams: www.saeima.lv*).

Izskatot Likumprojektu Saeimā otrajā lasījumā, priekšlikumi, kas attiecās uz Iecavas novadu, tika apspriesti 2020. gada 12. martā. Debatēs par šiem priekšlikumiem izskanēja viedokļi gan par to, kāpēc jaunais Bauskas novads būtu veidojams, gan arī par to, kāpēc šāds novads nebūtu veidojams, bet būtu veidojams patstāvīgs Iecavas novads. Trešajā lasījumā priekšlikumus, kas attiecās uz Iecavas novadu, Saeima izskatīja 2020. gada 2. jūnijā. Otrajā un trešajā lasījumā Saeima, lemjot ar balsojumu, atbalstīja Iecavas novada pievienošanu Bauskas novadam (*sk. Saeimas 2020. gada devītās sēdes 2020. gada 5. martā turpinājuma 2020. gada 12. martā stenogrammu un 2020. gada astoņpadsmitās (attālinātās ārkārtas) sēdes 2020. gada 26. maijā turpinājuma 2020. gada 2. jūnijā stenogrammu, kā arī Administratīvi teritoriālās reformas komisijas apkopotos priekšlikumus likumprojekta Nr. 462/Lp13 "Administratīvo teritoriju un apdzīvoto*

vietu likums” izskatīšanai 2. un 3. lasījumā, pieejami Saeimas likumprojektu reģistrā).

Satversmes tiesa secina, ka priekšlikumi, kas bija vērsti uz Iecavas novada kā patstāvīgas pašvaldības pastāvēšanu, Komisijā un arī Saeimas sēdē tika izvērtēti, ņemot vērā deputātu rīcībā esošo informāciju, tomēr tie tika noraidīti, lemjot ar balsojumu. Tādējādi konsultēšanās procesā Iecavas novada pašvaldības priekšlikumi un iebildumi tika izvērtēti.

Līdz ar to Administratīvo teritoriju likuma pielikuma 13.8. un 13.9. apakšpunkta izstrādes un izskatīšanas procesā konsultēšanās ar Iecavas novada pašvaldību notika atbilstoši tiesību normām.

14. Rundāles novada dome uzskata, ka tās apstrīdēto normu izstrādes un izskatīšanas laikā nav notikušas pienācīgas konsultācijas ar pašvaldību. Ministrijas rīkotajās konsultācijās pašvaldības deputātiem neesot bijusi iespēja uzdot jautājumus, turklāt uz šo tikšanos neesot aicināti novada iedzīvotāji.

14.1. Bauskā 2019. gada 12. jūnijā notika Ministrijas organizētās konsultācijas ar to pašvaldību deputātiem, kuras bija plānots apvienot jaunajā Bauskas novadā. Šajās konsultācijās piedalījās Bauskas, Iecavas, Rundāles, Vecumnieku novadu domju deputāti, Ministrijas un plašsaziņas līdzekļu pārstāvji, kā arī citas personas. Tikšanās laikā Ministrija prezentēja priekšlikumu iekļaut Rundāles novadu Bauskas novadā (*sk. lietas materiālu 10. sēj. 69.–80. lp.*).

Rundāles novada dome organizēja iedzīvotāju aptauju no 2019. gada 8. jūlija līdz 7. augustam. 2019. gada sākumā Rundāles novadā bija 3691 iedzīvotājs (*sk.: Iedzīvotāju reģistra statistika 2019. gadā, pieejama: www.pmlp.gov.lv*). Savukārt aptaujā piedalījās 973 iedzīvotāji, no tiem 95,68 procenti balsoja par to, lai Rundāles novads tiktu saglabāts kā patstāvīga pašvaldība. Rundāles novada dome 2019. gada 12. augustā, ņemot vērā iedzīvotāju aptaujas rezultātus, pieņēma lēmumu neatbalstīt Rundāles novada apvienošanu ar Bauskas, Iecavas un Vecumnieku novadiem. Šis lēmums tika nosūtīts Saeimai, Ministru kabinetam un Ministrijai (*sk. lietas materiālu 9. sēj. 145.–148. lp.*). Savukārt 2019. gada 28. novembrī dome pieņēma lēmumu, kurā

izteica negatīvu viedokli par reformas norisi un ierosināja saglabāt Rundāles novadu kā patstāvīgu pašvaldību. Šis lēmums nosūtīts Komisijai (*sk. lietas materiālu 10. sēj. 1.–5. lp.*).

Rundāles novada domes priekšsēdētājs piedalījās Komisijas 2020. gada 14. februāra sēdē, kurā tika vērtēti priekšlikumi par jaunā Bauskas novada izveidi. Priekšsēdētājs norādīja, ka iedzīvotāji aptaujā ir atbalstījuši Rundāles novada saglabāšanu tā esošajās robežās (*sk. Saeimas Administratīvi teritoriālās reformas komisijas 2020. gada 14. februāra sēdes audioierakstu lietas materiālu 1. sēj. un protokolu Nr. 13, pieejams: www.saeima.lv*).

Tādējādi Rundāles novada iedzīvotājiem un domei bija iespēja sagatavot savu viedokli un iesniegt priekšlikumus un iebildumus atbildīgajām valsts institūcijām.

14.2. Rundāles novada dome tās apstrīdēto normu izstrādes un izskatīšanas laikā vairākkārt informēja atbildīgās valsts institūcijas par savu viedokli attiecībā uz reformu, tostarp par vēlmi saglabāt Rundāles novadu kā patstāvīgu pašvaldību.

Ministrija konsultējās ar Rundāles novada pašvaldību par priekšlikumu nesaglabāt Rundāles novadu kā patstāvīgu pašvaldību, bet iekļaut to jaunajā Bauskas novadā. Uzaicinājums uz 2019. gada 12. jūnijā Bauskā rīkotajām konsultācijām, citstarp arī ar Rundāles novada pašvaldību, tika nosūtīts 2019. gada 27. maijā (*sk. lietas materiālu 5. sēj. 69. lp.*). Ministrijai bija nosūtīts arī Rundāles novada domes 2019. gada 12. augusta lēmums, kurā, atsaucoties uz iedzīvotāju aptaujas rezultātiem, norādīts, ka dome neatbalsta teritoriālā iedalījuma modeli, kas paredz Rundāles novada pašvaldību apvienot ar Bauskas, Iecavas un Vecumnieku novadu pašvaldībām (*sk. lietas materiālu 10. sēj. 60.–68. lp.*).

Komisija pirms Likumprojekta izskatīšanas otrajā lasījumā saņēma Rundāles novada domes 2019. gada 28. novembra lēmumu, kurā izteikts viedoklis par administratīvi teritoriālo reformu un pašvaldību skarošajām izmaiņām. Savukārt pirms Likumprojekta izskatīšanas trešajā lasījumā Komisija saņēma Rundāles novada domes 2020. gada 3. marta vēstuli, kurā dome lūdza iekļaut Likumprojektā Rundāles novadu kā patstāvīgu pašvaldību (*sk. lietas materiālu*

10. sēj. 49.–55. lp.). Rundāles novada domes priekšsēdētājs tika uzklausīts arī Komisijas sēdē. Pieņemot Administratīvo teritoriju likumu, attiecībā uz Rundāles novadu tika saglabāts tāds pats administratīvi teritoriālā iedalījuma risinājums, kādu jau sākotnēji piedāvāja Ministrija.

Tādējādi Rundāles novada iedzīvotājiem un domei bija iespēja saprātīgā laikposmā sagatavot savu viedokli par plānoto administratīvi teritoriālā iedalījuma risinājumu attiecībā uz Rundāles novadu.

14.3. Ministrija norāda, ka ir vērtējusi Rundāles novada domes priekšlikumus un sniegusi uz tiem atbildes vairākās vēstulēs. Ministrija šiem priekšlikumiem neesot piekritusi, jo līdzšinējā Rundāles novada iedzīvotāju skaits neliecina par iespēju nodrošināt teritorijas ilgtspējīgu ekonomisko attīstību un apgrūtina investīciju piesaisti. Rundāles novadā neesot arī reģionālās vai nacionālās nozīmes attīstības centra (*sk. lietas materiālu 10. sēj. 60.–68. lp.*).

No Komisijas sēžu protokoliem un audioierakstiem secināms, ka priekšlikumi par līdzšinējo Rundāles novadu tika vērtēti un apspriesti Komisijas 2020. gada 14. februāra sēdē. Šajā sēdē Ministrijas pārstāvis sniedza jaunā Bauskas novada izveidošanas pamatojumu un tika uzklausīti attiecīgajā novadā apvienojamo novadu domju priekšsēdētāji. Rundāles novada domes priekšsēdētājs informēja klātesošos par iedzīvotāju aptaujas rezultātiem, kas liecina, ka iedzīvotāju vairākums vēlas, lai Rundāles novads tiktu saglabāts kā patstāvīga pašvaldība arī pēc administratīvi teritoriālās reformas. Pēc diskusijām, kurās piedalījās Ministrijas pārstāvis, Komisijas locekļi, domju priekšsēdētāji un citas personas, Komisija noraidīja priekšlikumu saglabāt Rundāles novadu kā patstāvīgu pašvaldību (*sk. Saeimas Administratīvi teritoriālās reformas komisijas 2020. gada 14. februāra sēdes audioierakstu lietas materiālu 1. sēj. un protokolu Nr. 13, pieejams: www.saeima.lv*).

Izskatot Likumprojektu Saeimā otrajā lasījumā, priekšlikumi, kas attiecās uz Rundāles novadu, tika apspriesti 2020. gada 12. martā. Par tiem notika debātes, kuru laikā izskanēja viedokļi gan par to, kāpēc būtu veidojams jauns Bauskas novads, gan arī par to, kāpēc šāds novads nebūtu veidojams, bet būtu saglabājams patstāvīgs Rundāles novads. Otrajā lasījumā Saeima, lemjot ar balsojumu,

atbalstīja Rundāles novada pievienošanu Bauskas novadam (*sk. Saeimas 2020. gada devītās sēdes 2020. gada 5. martā turpinājuma 2020. gada 12. martā stenogrammu un Administratīvi teritoriālās reformas komisijas apkopotos priekšlikumus likumprojekta Nr. 462/Lp13 "Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likums" izskatīšanai 2. lasījumā, pieejami Saeimas likumprojektu reģistrā*).

Satversmes tiesa secina, ka priekšlikumi, kas bija vērsti uz Rundāles novada kā patstāvīgas pašvaldības pastāvēšanu, Komisijā un arī Saeimas sēdēs tika izvērtēti, ņemot vērā deputātu rīcībā esošo informāciju, tomēr tie tika noraidīti, lemjot ar balsojumu. Tādējādi konsultēšanās procesā Rundāles novada pašvaldības priekšlikumi un iebildumi tika izvērtēti.

Līdz ar to Administratīvo teritoriju likuma pielikuma 13.3., 13.6. un 13.20. apakšpunkta izstrādes un izskatīšanas procesā konsultēšanās ar Rundāles novada pašvaldību notika atbilstoši tiesību normām.

15. Pēc Auces novada domes ieskata, tās apstrīdēto normu izstrādes un izskatīšanas laikā nav notikušas pienācīgas konsultācijas ar pašvaldību un tās iedzīvotājiem. Ministrijas organizēto konsultāciju laikā uz deputātu jautājumiem neesot sniegtas atbildes pēc būtības.

15.1. Dobeļē 2019. gada 19. jūlijā notika Ministrijas rīkotās konsultācijas ar to pašvaldību deputātiem, kuras bija plānots apvienot Dobeles novadā. Šajās konsultācijās piedalījās Auces, Dobeles, Tērvetes novadu domju deputāti, Ministrijas un plašsaziņas līdzekļu pārstāvji, kā arī citas personas. Ministrija prezentēja priekšlikumu iekļaut Auces novadu Dobeles novadā (*sk. lietas materiālu 23. sēj. 28.–46. lp.*).

No 2019. gada 17. jūnija līdz 12. jūlijam Auces novada dome rīkoja iedzīvotāju aptauju, lai noskaidrotu, vai iedzīvotāji vēlas saglabāt Auces novadu kā patstāvīgu pašvaldību. Aptaujā piedalījās 712 iedzīvotāji, no kuriem 97,98 procenti atbalstīja Auces novada kā patstāvīgas pašvaldības saglabāšanu (*sk. lietas materiālu 22. sēj. 84.–87. lp.*). 2019. gada sākumā Auces novadā bija 6980 iedzīvotāji (*sk.: Iedzīvotāju reģistra statistika 2019. gadā, pieejama: www.pmlp.gov.lv*).

Auces novada dome 2019. gada 11. septembrī pieņēma lēmumu par to, ka neatbalsta Ministrijas piedāvāto administratīvi teritoriālo iedalījumu. Lēmumā norādīts, ka reforma ir atrauta no reģionālās attīstības un citu nozaru reformu plāniem un nav ekonomiskā pamatojuma tam, kā resursu koncentrācija mazākā skaitā attīstības centru uzlabos kopējo ekonomisko un sociālo situāciju valstī (*sk. lietas materiālu 22. sēj. 84.–87. lp.*).

Pirms Likumprojekta izskatīšanas otrajā lasījumā Auces novada dome nosūtīja Komisijai savus 2019. gada 11. septembra un 2019. gada 11. decembra lēmumus. 2019. gada 11. decembra lēmumā Komisija aicināta izvērtēt iespēju saglabāt Auces novadu kā patstāvīgu pašvaldību un apsvērt priekšlikumu pievienot Auces novada administratīvajai teritorijai līdzšinējā Saldus novada Jaunauces, Rubas un Vadakstes pagastus, kuri vēsturiski ietilpuši Auces rajona sastāvā (*sk. lietas materiālu 22. sēj. 88.–94. lp.*).

Auces novada domes priekšsēdētāja piedalījās Komisijas 2020. gada 18. februāra sēdē, kurā tika vērtēti priekšlikumi par jaunā Dobeles novada izveidi. Priekšsēdētāja norādīja uz daudzām problēmām Auces novadā un apšaubīja to, ka ar apvienošanas lielākā novadā tās tiks atrisinātas un ka novadā šobrīd pieejamie pabalsti un pakalpojumi arī pēc apvienošanās būs iedzīvotājiem pieejami (*sk. Saeimas Administratīvi teritoriālās reformas komisijas 2020. gada 18. februāra sēdes audioierakstu lietas materiālu 1. sēj. un protokolu Nr. 14, pieejams: www.saeima.lv*).

Tādējādi Auces novada iedzīvotājiem un domei bija iespēja sagatavot savu viedokli un iesniegt priekšlikumus un iebildumus atbildīgajām valsts institūcijām.

15.2. Auces novada dome tās apstrīdēto normu izstrādes un izskatīšanas laikā vairākkārt informēja atbildīgās valsts institūcijas par savu viedokli attiecībā uz reformu, tostarp par vēlmi saglabāt Auces novadu kā patstāvīgu pašvaldību.

Ministrija konsultējās ar Auces novada pašvaldību par priekšlikumu nesaglabāt Auces novadu kā patstāvīgu pašvaldību, bet iekļaut to jaunajā Dobeles novadā. Uzaicinājums uz 2019. gada 19. jūlijā Dobelē rīkotajām konsultācijām, citstarp arī ar Auces novada pašvaldību, tika nosūtīts 2019. gada 4. jūnijā (*sk. lietas materiālu 23. sēj. 7.–8. lp.*). Auces novada domes viedoklis, proti, tas,

ka dome neatbalsta reformas piedāvājumu un vēlas novada saglabāšanu tā līdzšinējā teritorijā, Ministrijai bija darīts zināms ar Auces novada domes 2019. gada 30. un 31. jūlija vēstulēm, kā arī domes 2019. gada 11. septembra lēmumu. Ministrijai bija zināmi arī Auces novada domes organizētās iedzīvotāju aptaujas rezultāti (*sk. lietas materiālu 23. sēj. 16.–25. lp.*).

Komisija pirms Likumprojekta izskatīšanas otrajā lasījumā saņēma Auces novada domes 2019. gada 12. decembra vēstuli, kurai pievienoti Auces novada domes 2019. gada 11. septembra un 11. decembra lēmumi. Šajos dokumentos izteikts viedoklis par administratīvi teritoriālo reformu un Auces novada pašvaldību skarošajām izmaiņām (*sk. lietas materiālu 23. sēj. 1.–6. lp.*). Auces novada priekšsēdētāja uzklautā arī Komisijas sēdē. Pieņemot Administratīvo teritoriju likumu, attiecībā uz Auces novadu tika saglabāts tāds pats administratīvi teritoriālā iedalījuma risinājums, kādu jau sākotnēji piedāvāja Ministrija.

Tādējādi Auces novada iedzīvotājiem un domei bija iespēja saprātīgā laikposmā sagatavot savu viedokli par plānoto administratīvi teritoriālā iedalījuma risinājumu attiecībā uz Auces novadu.

15.3. Ministrija norāda, ka tā vairākās Auces novada domei nosūtītajās vēstulēs sniegusi izvērtējumu par domes priekšlikumiem. Ministrija nepiedāvāja saglabāt Auces novadu kā patstāvīgu pašvaldību, jo novada līdzšinējās robežās nav reģionālās vai nacionālās nozīmes attīstības centra un arī iedzīvotāju skaits neliecina par iespēju nodrošināt teritorijas ilgtspējīgu ekonomisko attīstību un piesaistīt nozīmīgas investīcijas. Turklāt novadā neesot iespējams izveidot perspektīvu vidusskolu (*sk. lietas materiālu 23. sēj. 16.–25. lp.*).

No Komisijas sēžu protokoliem un audioierakstiem secināms, ka priekšlikumi par līdzšinējo Auces novadu tika vērtēti un apspriesti Komisijas 2020. gada 18. februāra sēdē. Tajā Ministrijas pārstāvis sniedza informāciju par jaunveidojamā novada sastāvu, iedzīvotāju skaitu, budžetu un administratīvo centru, kā arī par sadarbību, kas jau izveidojusies starp jaunajā Dobeles novadā iekļaujamiem novadiem, tostarp izglītības, kultūras, sporta un civilās aizsardzības jomā. Auces novada domes priekšsēdētāja informēja, ka Auces novads esot izteikta pierobežas pašvaldība un ģeogrāfiskā novietojuma dēļ investoriem par šo

novadu neesot intereses. Proti, Auces novads esot tālu no Rīgas, neatrodies blakus lielajām automaģistrālēm un dzelzceļam. Valsts un vietējā mēroga ceļu stāvoklis esot slikts. Vērojama darbaspējīgo iedzīvotāju aizplūšana no novada, bet novadā esot ievērojams skaits trūcīgu pensionāru. Priekšlikumi saglabāt Auces novadu kā patstāvīgu pašvaldību Komisijā neguva atbalstu un tika noraidīti (sk. *Saeimas Administratīvi teritoriālās reformas komisijas 2020. gada 18. februāra sēdes audioierakstu lietas materiālu 1. sēj. un protokolu Nr. 14, pieejams: www.saeima.lv*).

Izskatot Likumprojektu Saeimā otrajā lasījumā, priekšlikumi, kas attiecās uz Auces novadu, tika atsaukti. Trešajā lasījumā priekšlikumi, kas attiecās uz Auces novadu, tika izskatīti 2020. gada 3. jūnijā. Priekšlikumus, kas attiecās uz Auces novada kā patstāvīgas pašvaldības saglabāšanu, Saeima neatbalstīja (sk. *Saeimas 2020. gada devītās sēdes 2020. gada 5. martā turpinājuma 2020. gada 13. martā stenogrammu un 2020. gada astoņpadsmitās (attālinātās ārkārtas) sēdes 2020. gada 26. maijā turpinājuma 2020. gada 3. jūnijā stenogrammu, kā arī Administratīvi teritoriālās reformas komisijas apkopotos priekšlikumus likumprojekta Nr. 462/Lp13 “Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likums” izskatīšanai 2. un 3. lasījumā, pieejami Saeimas likumprojektu reģistrā*).

Satversmes tiesa secina, ka priekšlikumi, kas bija vērsti uz Auces novada kā patstāvīgas pašvaldības pastāvēšanu, Komisijā un arī Saeimas sēdēs tika izvērtēti, ņemot vērā deputātu rīcībā esošo informāciju, tomēr tie tika noraidīti, lemjot ar balsojumu. Tādējādi konsultēšanās procesā Auces novada pašvaldības priekšlikumi un iebildumi tika izvērtēti.

Līdz ar to Administratīvo teritoriju likuma pielikuma 16.2., 16.5., 16.11., 16.14., 16.18., 16.19. un 16.20. apakšpunkta izstrādes un izskatīšanas procesā konsultēšanās ar Auces novada pašvaldību notika atbilstoši tiesību normām.

16. Pēc Ozolnieku novada domes ieskata, tās apstrīdēto normu izstrādes un izskatīšanas laikā nav notikušas pienācīgas konsultācijas ar pašvaldību un tās

iedzīvotājiem. Konsultācijās ar Ministriju neesot bijis iespējas tai uzdot jautājumus, turklāt novada iedzīvotāji uz šo tikšanos neesot aicināti.

16.1. Jelgavā 2019. gadā 12. jūnijā notika Ministrijas organizētās konsultācijas ar to pašvaldību deputātiem, kuras bija plānots apvienot Jelgavas novadā. Šajās konsultācijās piedalījās Jelgavas pilsētas, Jelgavas un Ozolnieku novadu domju deputāti, Ministrijas un plašsaziņas līdzekļu pārstāvji, kā arī citas personas. Tikšanās laikā Ministrija prezentēja priekšlikumu iekļaut Ozolnieku novadu Jelgavas novadā (*sk. lietas materiālu 13. sēj. 35.–40. lp.*).

Ozolnieku novada dome organizēja iedzīvotāju aptauju, kas noslēdzās 2019. gada 15. septembrī. Aptaujā piedalījās 882 iedzīvotāji, un no tiem 95 procenti balsoja par to, lai saglabātu Ozolnieku novadu kā patstāvīgu pašvaldību (*sk. lietas materiālu 13. sēj. 90.–94. lp.*). 2019. gada sākumā Ozolnieku novadā bija 10 705 iedzīvotāji (*sk.: Iedzīvotāju reģistra statistika 2019. gadā, pieejama: www.pmlp.gov.lv*).

Ozolnieku novada dome 2019. gada 26. septembrī pieņēma lēmumu par to, ka neatbalsta Ozolnieku novada pievienošanu Jelgavas novadam, jo tā neatbilst iedzīvotāju interesēm. Tāpat lēmumā norādīts, ka Ministrijas veiktās konsultācijas bija juridiski nekorektas un netaisnīgas. Dome šo lēmumu nosūtīja Valsts prezidentam, Ministru kabinetam, Ministrijai un Pašvaldību savienībai (*sk. lietas materiālu 13. sēj. 81.–84. lp.*). 2019. gada 16. decembrī dome pieņēma lēmumu, ar kuru vēlreiz apstiprināja, ka tā, ņemot vērā iedzīvotāju viedokli, neatbalsta Ozolnieku novada iekļaušanu Jelgavas novadā. Šo lēmumu dome nosūtīja Komisijai (*sk. Ozolnieku novada domes 2019. gada 16. decembra ārkārtas sēdes lēmumu Nr. 1, pieejams Saeimas likumprojektu reģistrā*).

Ozolnieku novada domes priekšsēdētājs piedalījās Komisijas 2020. gada 18. februāra sēdē. Viņš skaidroja, ka Ozolnieku novads pats spēj ekonomiski attīstīties, turklāt bez papildu finanšu līdzekļiem no pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fonda. Tāpēc Ozolnieku novads esot jā saglabā kā patstāvīga pašvaldība (*sk. Saeimas Administratīvi teritoriālās reformas komisijas 2020. gada 18. februāra sēdes audioierakstu lietas materiālu 1. sēj. un protokolu Nr. 14, pieejams: www.saeima.lv*).

Tādējādi Ozolnieku novada iedzīvotājiem un domei bija iespēja sagatavot savu viedokli un iesniegt priekšlikumus un iebildumus atbildīgajām valsts institūcijām.

16.2. Ozolnieku novada dome reformas sagatavošanas un Likumprojekta izskatīšanas laikā vairākkārt informēja atbildīgās valsts institūcijas par savu viedokli attiecībā uz reformu, tostarp par vēlmi saglabāt Ozolnieku novadu kā patstāvīgu pašvaldību.

Ministrija konsultējās ar Ozolnieku novada pašvaldību par priekšlikumu nesaglabāt Ozolnieku novadu kā patstāvīgu pašvaldību, bet iekļaut to jaunajā Jelgavas novadā. Uzaicinājums uz 2019. gada 12. jūnijā Jelgavā rīkotajām konsultācijām, citstarp arī ar Ozolnieku novada pašvaldību, tika nosūtīts 2019. gada 27. maijā (*sk. lietas materiālu 13. sēj. 33.–34. lp.*). Ministrijai bija zināms Ozolnieku novada domes viedoklis par reformas piedāvājumu, jo 2019. gada 17. oktobrī Ozolnieku novada dome Ministrijai iesniedza savu 2019. gada 26. septembra lēmumu. Jau pēc Likumprojekta iesniegšanas Saeimai, 2019. gada 22. un 24. oktobrī, Ministrija saņēma Ozolnieku novada domes vēstules, kurās Ministrija citstarp aicināta saglabāt šo novadu tā esošajās robežās. Ministrijas rīcībā bija arī informācija par Ozolnieku novadā veikto iedzīvotāju aptauju un tās rezultātiem (*sk. lietas materiālu 13. sēj. 45.–54. lp.*).

Sākotnēji Ministrija bija piedāvājusi izveidot jaunu Jelgavas novadu, tajā apvienojot Ozolnieku novadu, Jelgavas novadu un Jelgavas pilsētu. Likumprojekta izskatīšanas gaitā tika nolemts Jelgavas novadā apvienot tikai Ozolnieku novadu un Jelgavas novadu. Ozolnieku novada domes priekšsēdētājs tika uzklausīts arī Komisijas sēdē. Lai gan Administratīvo teritoriju likumā pieņemtais administratīvi teritoriālā iedalījuma risinājums attiecībā uz Jelgavas novada sastāvu atšķiras no sākotnējā Ministrijas piedāvājuma, izmaiņas attiecībā uz līdzšinējā Ozolnieku novada iekļaušanu Jelgavas novada sastāvā netika veiktas.

Tādējādi Ozolnieku novada iedzīvotājiem un domei bija iespēja saprātīgā laikposmā sagatavot savu viedokli par plānoto administratīvi teritoriālā iedalījuma risinājumu attiecībā uz Ozolnieku novadu.

16.3. Ministrija norāda, ka ir vērtējusi Ozolnieku novada domes priekšlikumus un sniegusi uz tiem atbildes vairākās vēstulēs. Ņemot vērā to, ka Ozolnieku novads tā līdzšinējās robežās neietver reģionālās vai nacionālās nozīmes attīstības centru, ka šā novada iedzīvotāju skaits neliecina par iespēju nodrošināt teritorijas ilgtspējīgu ekonomisko attīstību un piesaistīt nozīmīgas investīcijas un ka novadā nav arī perspektīvas vidusskolas, Ministrija neesot piedāvājusi saglabāt Ozolnieku novadu kā patstāvīgu pašvaldību (*sk. lietas materiālu 13. sēj. 45.–54. lp.*).

No Komisijas sēžu protokoliem un audioierakstiem secināms, ka priekšlikumi attiecībā uz līdzšinējo Ozolnieku novadu tika vērtēti un apspriesti Komisijas 2020. gada 18. februāra sēdē. Ministrijas pārstāvis tajā sniedza informāciju par jaunā Jelgavas novada sastāvu, iedzīvotāju skaitu, budžetu un administratīvo centru. Tika norādīts arī uz jaunajā novadā iekļaujamo pašvaldību sadarbību izglītības, kultūras, sporta, veselības aprūpes, civilās aizsardzības un tūrisma jomā. Ozolnieku novada domes priekšsēdētājs skaidroja, ka novadā ir salīdzinoši zems bezdarba līmenis un pašvaldība sniedz pakalpojumus saviem iedzīvotājiem par samērīgu maksu. Turklāt Ozolnieku novada iedzīvotāju aptaujas rezultāti liecinot par to, ka iedzīvotāju vairākums neatbalsta Ozolnieku novada apvienošanu ar Jelgavas novada un Jelgavas pilsētas teritorijām, tāpēc Ozolnieku novads būtu saglabājams kā patstāvīga pašvaldība arī pēc administratīvi teritoriālās reformas. Diskusijā par jaunā Jelgavas novada izveidi piedalījās Komisijas loceklis, Ministrijas pārstāvis, Pašvaldību savienības pārstāvji un citi klātesošie. Ministrijas pārstāvis skaidroja, ka līdzšinējais Ozolnieku novads ir Jelgavas aglomerācijas daļa un Jelgavas pilsētai ir izteikta ekonomiskā ietekme uz Ozolnieku novadu. Komisija neatbalstīja priekšlikumu, kurš paredzēja saglabāt līdzšinējo Ozolnieku novadu kā patstāvīgu pašvaldību (*sk. Saeimas Administratīvi teritoriālās reformas komisijas 2020. gada 18. februāra sēdes audioierakstu lietas materiālu 1. sēj. un protokolu Nr. 14, pieejams: www.saeima.lv*).

Izskatot Likumprojektu Saeimā otrajā lasījumā, priekšlikumi, kas attiecās uz Ozolnieku novadu, tika atsaukti. Savukārt trešajā lasījumā Saeima, lemjot ar balsojumu, atbalstīja Ozolnieku novada pievienošanu Jelgavas novadam

(sk. Saeimas 2020. gada devītās sēdes 2020. gada 5. martā turpinājuma 2020. gada 13. martā stenogrammu un 2020. gada astoņpadsmitās (attālinātās ārkārtas) sēdes 2020. gada 26. maijā turpinājuma 2020. gada 3. jūnijā stenogrammu, kā arī Administratīvi teritoriālās reformas komisijas apkopotos priekšlikumus likumprojekta Nr. 462/Lp13 “Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likums” izskatīšanai 2. un 3. lasījumā, pieejami Saeimas likumprojektu reģistrā).

Satversmes tiesa secina, ka priekšlikumi, kas bija vērsti uz Ozolnieku novada kā patstāvīgas pašvaldības pastāvēšanu, Komisijā un arī Saeimas sēdēs tika izvērtēti, ņemot vērā deputātu rīcībā esošo informāciju, tomēr tie tika noraidīti, lemjot ar balsojumu. Tādējādi konsultēšanās procesā Ozolnieku novada pašvaldības priekšlikumi un iebildumi tika izvērtēti.

Līdz ar to Administratīvo teritoriju likuma pielikuma 18.1., 18.8. un 18.10. apakšpunkta izstrādes un izskatīšanas procesā konsultēšanās ar Ozolnieku novada pašvaldību notika atbilstoši tiesību normām.

17. Salas novada dome uzskata, ka tās apstrīdēto normu izstrādes un izskatīšanas laikā nav notikušas pienācīgas konsultācijas ar pašvaldību un tās iedzīvotājiem.

17.1. Jēkabpilī 2019. gada 19. jūnijā notika Ministrijas rīkotās konsultācijas ar to pašvaldību deputātiem, kuras bija plānots apvienot Jēkabpils novadā. Šajās konsultācijās piedalījās Jēkabpils pilsētas, Aknīstes, Jēkabpils, Krustpils, Salas un Viesītes novadu domju deputāti, Ministrijas un plašsaziņas līdzekļu pārstāvji, kā arī citas personas. Tikšanās laikā Ministrija prezentēja priekšlikumu iekļaut Salas novadu Jēkabpils novadā (sk. *lietas materiālu 2. sēj. 44.–52. lp.*).

Salas novada dome 2019. gada 25. jūlijā pieņēma lēmumu neatbalstīt Salas novada pievienošanu Jēkabpils novadam, citstarp norādot, ka līdz šim pašvaldība ir spējusi pildīt visas tai noteiktās funkcijas un Ministrijas apkopotie dati neliecina, ka reforma sasniegs tās mērķi. Arī domes 2019. gada 28. novembra lēmumā ietverts viedoklis, ka Salas novads saglabājams kā patstāvīga pašvaldība, bet, ja

tas nav iespējams, tad apvienojams ar Aknīstes, Jēkabpils, Krustpils un Viesītes novadiem vai arī būtu veidojams jauns – Sēlijas – novads. Šis lēmums nosūtīts Saeimai (*sk. lietas materiālu 1. sēj. 51.–52. lp., 55. lp. un 57. lp.*).

Salas novada domes priekšsēdētāja Komisijas 2020. gada 14. februāra sēdē norādīja, ka ar novadu robežu grozīšanu nevar uzlabot valsts attīstību vai cilvēku labklājību, turklāt neviens Ministrijas pārstāvis pašvaldībā nav bijis un iedzīvotāju viedoklis nav uzklausīts. Domes priekšsēdētājas viedoklis par Jēkabpils valstspilsētu kā atsevišķu pašvaldību tika uzklausīts arī Komisijas 2020. gada 12. maija sēdē pirms Likumprojekta izskatīšanas trešajā lasījumā (*sk. Saeimas Administratīvi teritoriālās reformas komisijas 2020. gada 14. februāra un 12. maija sēžu audioierakstus lietas materiālu 1. sēj. un protokolus Nr. 13 un Nr. 26, pieejami: www.saeima.lv*).

Salas novada dome norāda, ka tā nav rīkojusi novada iedzīvotāju aptauju, jo bija informēta par to, ka vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs apturējis Ikšķiles novada iedzīvotāju aptaujas organizēšanu, un tādēļ neesot bijis zināms, vai aptaujas veidā drīkst noskaidrot iedzīvotāju viedokli. Satversmes tiesa ir atzinusi, ka tieši pašvaldības domes kompetencē ir iedzīvotāju viedokļa noskaidrošana reformas sagatavošanas laikā, lai darītu to zināmu valsts institūcijām (*sk. Satversmes tiesas 2021. gada 12. marta sprieduma lietā Nr. 2020-37-0106 23.3. punktu*).

Salas novada dome nenoskaidroja iedzīvotāju viedokli, tomēr novada iedzīvotāji to apkopoja paši. Proti, pret Ministrijas piedāvāto administratīvi teritoriālā iedalījuma risinājumu tika savākti un domei iesniegti 584 iedzīvotāju paraksti (*sk. lietas materiālu 1. sēj. 51.–54. lp.*). 2019. gada sākumā Salas novadā bija 3647 iedzīvotāji (*sk.: Iedzīvotāju reģistra statistika 2019. gadā, pieejama: www.pmlp.gov.lv*). Tātad Salas novada domei iedzīvotāju viedoklis bija zināms un par to tika informēta arī Ministrija un Komisija.

Tādējādi Salas novada iedzīvotājiem un domei bija iespēja sagatavot savu viedokli un iesniegt priekšlikumus un iebildumus atbildīgajām valsts institūcijām.

17.2. Salas novada dome reformas sagatavošanas un Likumprojekta izskatīšanas laikā vairākkārt informēja atbildīgās valsts institūcijas par savu

viedokli attiecībā uz reformu, tostarp par vēlmi saglabāt Salas novadu kā patstāvīgu pašvaldību vai arī apvienoties ar citām pašvaldībām Sēlijas novadā.

Ministrijai bija zināms Salas novada pašvaldības viedoklis par piedāvāto administratīvi teritoriālā iedalījuma modeli, jo tas bija pievienots Pašvaldību savienības 2019. gada 18. aprīļa atzinumam. Tāpat Ministrija saņēma arī Salas novada domes 2019. gada 25. jūlija lēmumu (*sk. lietas materiālu 2. sēj. 57.–65. lp.*). Ministrija konsultējās ar Salas novada pašvaldību par priekšlikumu nesaglabāt Salas novadu kā patstāvīgu pašvaldību, bet iekļaut to jaunajā Jēkabpils novadā. Uzaicinājums uz 2019. gada 19. jūnijā Jēkabpilī rīkotajām konsultācijām, citstarp arī ar Salas novada pašvaldību, tika nosūtīts 2019. gada 27. maijā (*sk. lietas materiālu 2. sēj. 42.–43. lp.*). Šo konsultāciju laikā Salas novada domes priekšsēdētāja pauda negatīvu viedokli par piedāvāto administratīvi teritoriālā iedalījuma risinājumu.

Komisija pirms Likumprojekta izskatīšanas otrajā lasījumā saņēma Salas novada domes 2019. gada 2. decembra vēstuli, kurai pievienoti Salas novada domes 2019. gada 25. jūlija un 28. novembra lēmumi. Salas novada dome 2020. gada 3. martā nosūtīja Komisijai, visām Saeimas frakcijām un pie frakcijām nepiederošiem deputātiem vēstuli, kurā norādīts, ka Likumprojekts nevar tikt virzīts tālāk, jo nav ņemts vērā pašvaldības viedoklis un nav sniegtas atbildes uz būtiskiem jautājumiem par plānoto reformu. Arī domes 2020. gada 24. marta vēstulē jau minētajiem adresātiem un Pašvaldību savienībai norādīts, ka Salas novads saglabājams kā patstāvīga pašvaldība, bet, ja tas nav iespējams, apvienojams ar Aknīstes, Jēkabpils, Krustpils un Viesītes novadiem vai arī būtu izveidojams jauns – Sēlijas – novads (*sk. lietas materiālu 2. sēj. 11.–17. lp.*). Salas novada domes priekšsēdētāja tika uzklausīta arī Komisijas sēdē. Pieņemot Administratīvo teritoriju likumu, attiecībā uz Salas novadu tika saglabāts tāds pats administratīvi teritoriālā iedalījuma risinājums, kādu jau sākotnēji piedāvāja Ministrija.

Tādējādi Salas novada iedzīvotājiem un domei bija iespēja saprātīgā laikposmā sagatavot savu viedokli par plānoto administratīvi teritoriālā iedalījuma risinājumu attiecībā uz Salas novadu.

17.3. Ministrija norāda, ka tā, vērtējot Salas novada domes priekšlikumus, secinājusi, ka tie neatbilst reformas mērķim un novadu veidošanas kritērijiem, tostarp Salas novads tā līdzšinējās robežās neietver reģionālās vai nacionālās nozīmes attīstības centru. Arī skolēnu skaits novadā neesot pietiekams, lai varētu tikt izveidota perspektīva vidusskola, un iedzīvotāju skaits kopumā neliecinot par iespēju nodrošināt teritorijas ilgtspējīgu ekonomisko attīstību un piesaistīt nozīmīgas investīcijas (*sk. lietas materiālu 2. sēj. 57.–65. lp.*).

No Komisijas sēžu protokoliem un audioierakstiem secināms, ka priekšlikumi attiecībā uz līdzšinējo Salas novadu tika vērtēti un apspriesti Komisijas 2020. gada 14. februāra sēdē, izskatot jautājumu par Jēkabpils novada izveidi. Šajā sēdē Ministrijas pārstāvis informēja, ka tām pašvaldībām, kuras, kā paredzēts, veidos jauno Jēkabpils novada pašvaldību, jau ir iedibināta sadarbība izglītības, kultūras, sporta, sabiedriskā transporta, civilās aizsardzības un atkritumu apsaimniekošanas jomā, turklāt tās ir kopīgi dibinājušas biedrības. Tika norādīts arī tas, ka jaunā Jēkabpils novada pašvaldība spēs izpildīt visus tai noteiktos uzdevumus. Salas novada domes priekšsēdētāja pauda viedokli, ka novadu robežu mainīšana neatrisinās ekonomiskās attīstības problēmas, un vērsa uzmanību uz to, ka Salas novadam, atšķirībā no Jēkabpils pilsētas un novada, gandrīz nav parādsaistību. Ministrijas pārstāvis, atbildot uz šo argumentu, norādīja, ka pilsētai, kura nav apvienota ar apkārtējiem novadiem, ir nepieciešamas daudz lielākas investīcijas, jo apkārtējo novadu iedzīvotāji izmanto pilsētas infrastruktūru un dodas uz pilsētu saņemt pakalpojumus. Tāpēc esot nepieciešams tas, lai pilsēta ar apkārtējiem novadiem veidotu vienotu ekonomisko telpu. Turklāt, ņemot vērā iedzīvotāju skaita samazināšanos gandrīz visos novados, vajagot racionalizēt pašvaldību līdzekļu izmantošanu un padarīt pārvaldi efektīvāku. Diskusijā piedalījās arī Komisijas locekļi, Pašvaldību savienības pārstāvis un citi klātesošie. Priekšlikumi saglabāt Salas novadu kā patstāvīgu pašvaldību Komisijas sēdēs tika noraidīti (*sk. Saeimas Administratīvi teritoriālās reformas komisijas 2020. gada 14. februāra un 12. maija sēžu audioierakstus lietas materiālu 1. sēj. un protokolus Nr. 13 un Nr. 26, pieejami: www.saeima.lv*).

Izskatot Likumprojektu Saeimā otrajā lasījumā, priekšlikumi, kas attiecās uz Salas novadu, tika atsaukti. Savukārt 2020. gada 3. jūnijā trešajā lasījumā Saeima, lemjot ar balsojumu, noraidīja priekšlikumus par Salas novada kā patstāvīgas pašvaldības pastāvēšanu un atbalstīja Salas novada pievienošanu Jēkabpils novadam (*sk. Saeimas 2020. gada devītās sēdes 2020. gada 5. martā turpinājuma 2020. gada 13. martā stenogrammu un 2020. gada astoņpadsmitās (attālinātās ārkārtas) sēdes 2020. gada 26. maijā turpinājuma 2020. gada 3. jūnijā stenogrammu, kā arī Administratīvi teritoriālās reformas komisijas apkopotos priekšlikumus likumprojekta Nr. 462/Lp13 "Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likums" izskatīšanai 2. un 3. lasījumā, pieejami Saeimas likumprojektu reģistrā*).

Satversmes tiesa secina, ka priekšlikumi, kas attiecās uz Salas novada kā patstāvīgas pašvaldības pastāvēšanu, Komisijā un arī Saeimas sēdēs tika izvērtēti, ņemot vērā deputātu rīcībā esošo informāciju, bet tika noraidīti, lemjot ar balsojumu. Tādējādi konsultēšanās procesā Salas novada pašvaldības priekšlikumi un iebildumi tika izvērtēti.

Līdz ar to Administratīvo teritoriju likuma pielikuma 19.18. un 19.20. apakšpunkta izstrādes un izskatīšanas procesā konsultēšanās ar Salas novada pašvaldību notika atbilstoši tiesību normām.

18. Salacgrīvas novada dome uzskata, ka tās apstrīdēto normu izstrādes un izskatīšanas laikā nav notikušas pienācīgas konsultācijas ar pašvaldību un tās iedzīvotājiem. Ministrijas rīkoto konsultāciju laikā jautājumiem esot atvēlēts pārāk maz laika, tos varējuši uzdot vienīgi pašvaldību deputāti un atbildes Ministrijas pārstāvji neesot snieguši pēc būtības. Turklāt iedzīvotāji šajā sanāksmē neesot varējuši piedalīties.

18.1. Limbažos 2019. gada 25. jūlijā notika Ministrijas organizētās konsultācijas ar to pašvaldību deputātiem, kuras bija plānots apvienot Limbažu novadā. Šajās konsultācijās piedalījās Alojās, Limbažu un Salacgrīvas novadu domju deputāti, Ministrijas un plašsaziņas līdzekļu pārstāvji, kā arī citas personas.

Tikšanās laikā Ministrija prezentēja priekšlikumu iekļaut Salacgrīvas novadu Limbažu novadā (*sk. lietas materiālu 8. sēj. 134.–138. lp.*).

Salacgrīvas novada domes 2019. gada 23. oktobra lēmumā norādīts, ka šā novada apvienošana ar Limbažu novadu atzīstama par nepamatotu. Savukārt domes 2019. gada 11. decembra lēmumā uzsvērts, ka piedāvātajā Likumprojektā nav izvērtētas Salacgrīvas novada attīstības perspektīvas. Tāpat lēmumā ietverts priekšlikums, ka novadus bez attīstības centra to teritorijā var veidot ne tikai Pierīgā, bet arī pierobežā. Minētais lēmums nosūtīts Komisijai (*sk. lietas materiālu 9. sēj. 56. lp. un Salacgrīvas novada domes 2019. gada 11. decembra ārkārtas sēdes protokolu Nr. 498, pieejams Saeimas likumprojektu reģistrā*).

No 2020. gada 20. februāra līdz 24. februārim Salacgrīvas novada dome organizēja pašvaldības iedzīvotāju aptauju. Aptaujā piedalījās 718 iedzīvotāji, un 61 procents no viņiem atbalstīja iespēju izveidot jaunu – Piejūras – novadu, kurā tiktu apvienots Saulkrastu novads, Salacgrīvas novads un Limbažu novada Skultes pagasts (*sk. lietas materiālu 9. sēj. 17.–18. lp.*). 2020. gada sākumā Salacgrīvas novadā bija 7707 iedzīvotāji (*sk.: Iedzīvotāju reģistra statistika 2020. gadā, pieejama: www.pmlp.gov.lv*).

Salacgrīvas novada domes priekšsēdētājs piedalījās Komisijas 2020. gada 11. un 25. februāra sēdēs. 2020. gada 11. februāra sēdē viņš informēja Komisiju par to, ka dome ir pieņēmusi lēmumu par nepieciešamību saglabāt Salacgrīvas novadu kā patstāvīgu pašvaldību. Savukārt 2020. gada 25. februāra sēdē Salacgrīvas novada domes priekšsēdētājs informēja klātesošos, ka iedzīvotāju aptaujā vairums iedzīvotāju atbalstījuši jauna – Piejūras – novada izveidi (*sk. Saeimas Administratīvi teritoriālās reformas komisijas 2020. gada 11. un 25. februāra sēžu audioierakstus lietas materiālu 1. sēj. un protokolus Nr. 12 un Nr. 16, pieejami: www.saeima.lv*).

Tādējādi Salacgrīvas novada iedzīvotājiem un domei bija iespēja sagatavot savu viedokli un iesniegt priekšlikumus un iebildumus atbildīgajām valsts institūcijām.

18.2. Salacgrīvas novada dome Likumprojekta izskatīšanas laikā vairākkārt informēja atbildīgās valsts institūcijas par savu viedokli attiecībā uz

reformu, tostarp par vēlmi saglabāt Salacgrīvas novadu kā patstāvīgu pašvaldību vai apvienoties novadā, kurā ietilptu līdzšinējie Salacgrīvas un Saulkrastu novadi.

Ministrija konsultējās ar Salacgrīvas novada pašvaldību par priekšlikumu nesaglabāt Salacgrīvas novadu kā patstāvīgu pašvaldību, bet iekļaut to jaunajā Limbažu novadā. Uzaicinājums uz 2019. gada 25. jūlijā Limbažos rīkotajām konsultācijām, citstarp arī ar Salacgrīvas novada pašvaldību, tika nosūtīts 2019. gada 18. jūnijā (*sk. lietas materiālu 8. sēj. 132.–133. lp.*). Salacgrīvas novada dome līdz Likumprojekta iesniegšanai Saeimā nebija sniegusi Ministrijai savu rakstveida viedokli par Ministrijas piedāvāto administratīvi teritoriālā iedalījuma risinājumu. Tomēr Ministrijai Salacgrīvas novada domes viedoklis bija zināms, jo domes priekšsēdētājs un citi deputāti par plānoto novadu apvienošanu Ministrijas rīkotajās konsultācijās bija izteikušies kritiski, citstarp norādot uz iespēju veidot Piejūras novadu, apvienojoties Salacgrīvas un Saulkrastu novadiem (*sk. lietas materiālu 9. sēj. 90.–97. lp.*).

Komisija pirms Likumprojekta izskatīšanas otrajā lasījumā saņēma Salacgrīvas novada domes 2019. gada 11. decembra lēmumu, kurā norādīts, ka reformas gaitā Salacgrīvas novads būtu saglabājams kā patstāvīga pašvaldība (*sk. lietas materiālu 9. sēj. 76.–85. lp.*). Salacgrīvas novada domes priekšsēdētājs tika uzklausīts arī vairākās Komisijas sēdēs. Sākotnēji Ministrija bija piedāvājusi izveidot Limbažu novadu, kurā būtu apvienoti Alojās, Limbažu un Salacgrīvas novadi. Likumprojekta izskatīšanas gaitā tika nolemts Skultes pagastu nodalīt no Limbažu novada un iekļaut jaunajā Saulkrastu novadā. Lai gan Administratīvo teritoriju likumā pieņemtais administratīvi teritoriālā iedalījuma risinājums attiecībā uz Limbažu novada sastāvu atšķīrās no sākotnējā Ministrijas piedāvājuma, izmaiņas tieši attiecībā uz līdzšinējā Salacgrīvas novada atrašanos Limbažu novada sastāvā netika veiktas.

Tādējādi Salacgrīvas novada iedzīvotājiem un domei bija iespēja saprātīgā laikposmā sagatavot savu viedokli par plānoto administratīvi teritoriālā iedalījuma risinājumu attiecībā uz Salacgrīvas novadu.

18.3. Ministrija norāda, ka ir vērtējusi Salacgrīvas novada domes priekšlikumu par Salacgrīvas un Saulkrastu novadu apvienošanu. Tomēr šis

priekšlikums neesot bijis atbilstošs reformas mērķim un novadu veidošanas kritērijiem. Proti, šajos novados to līdzšinējās robežās nav reģionālās vai nacionālās nozīmes attīstības centra, arī iedzīvotāju skaits neliecina par iespēju nodrošināt teritorijas ilgtspējīgu ekonomisko attīstību un piesaistīt nozīmīgas investīcijas. Turklāt Salacgrīvas novads nerobežojas ar Saulkrastu novadu un tāpēc pašvaldības ģeogrāfiskās vienotības nodrošināšanai būtu nepieciešama vai nu vēl citas pašvaldības pievienošana, vai arī kādas teritoriālā iedalījuma vienības atšķelšana no vienas pašvaldības un pievienošana citai pašvaldībai (*sk. lietas materiālu 9. sēj. 90.–97. lp.*).

No Komisijas sēžu protokoliem un audioierakstiem secināms, ka priekšlikumi attiecībā uz līdzšinējo Salacgrīvas novadu tika vērtēti un apspriesti Komisijas 2020. gada 11. un 25. februāra sēdēs. Komisijas 2020. gada 11. februāra sēdē Ministrijas pārstāvis sniedza informāciju par jaunā Limbažu novada sastāvu, iedzīvotāju skaitu, budžetu un administratīvo centru. Tika norādīts, ka Limbažu novadā apvienojamās pašvaldības jau sadarbojas izglītības, kultūras, sporta, sabiedriskā transporta, veselības aprūpes, civilās aizsardzības, tūrisma un atkritumu apsaimniekošanas jomās. Pēc Ministrijas ieskata, tās piedāvātais administratīvi teritoriālā iedalījuma risinājums ir dzīvotspējīgs, pašvaldība spēs izpildīt visus tai uzticētos uzdevumus un sasniegt jaunus attīstības mērķus. Turpretī Salacgrīvas novada domes priekšsēdētājs norādīja, ka Salacgrīvas novads ir saglabājams kā patstāvīga pašvaldība. Diskusijā piedalījās Komisijas locekļi, Ministrijas pārstāvis un citi klātesošie. Priekšlikumi saglabāt Salacgrīvas novadu kā patstāvīgu pašvaldību Komisijā atbalstu neguva un tika noraidīti (*sk. Saeimas Administratīvi teritoriālās reformas komisijas 2020. gada 11. februāra sēdes audioierakstu lietas materiālu 1. sēj. un protokolu Nr. 12, pieejams: www.saeima.lv*).

Komisijas 2020. gada 25. februāra sēdē tika diskutēts par Saulkrastu novada izveidi, tajā apvienojot Saulkrastu un Salacgrīvas novadus. Ministrijas pārstāvis norādīja, ka ir saņemti Limbažu novada, Krimuldas novada un Sējas novada domju lēmumi, kuros nav pausts atbalsts Saulkrastu novada izveidei. Savukārt Komisijas priekšsēdētājs informēja, ka Saulkrastu novada dome ir

pieņēmusi lēmumu, ar kuru atbalsta Saulkrastu novada izveidošanu. Salacgrīvas novada domes priekšsēdētājs informēja, ka saskaņā ar aptaujas datiem iedzīvotāji atbalsta tāda novada izveidi, kurā ietilptu līdzšinējie Salacgrīvas un Saulkrastu novadi. Pēc diskusijām Komisija nolēma atbalstīt Salacgrīvas novada iekļaušanu jaunajā Limbažu novadā (*sk. Saeimas Administratīvi teritoriālās reformas komisijas 2020. gada 25. februāra sēdes audioierakstu lietas materiālu 1. sēj. un protokolu Nr. 16, pieejams: www.saeima.lv*).

Izskatot Likumprojektu Saeimā otrajā lasījumā, priekšlikumi, kas attiecās uz Salacgrīvas novadu, tika atsaukti. Savukārt trešajā lasījumā 2020. gada 9. jūnijā par priekšlikumu saglabāt Salacgrīvas novadu kā patstāvīgu pašvaldību tika debatēts un izskanēja viedokļi gan par to, kāpēc būtu saglabājams šāds novads, gar arī par to, kāpēc būtu veidojams Limbažu novads, kurā ietilptu līdzšinējais Salacgrīvas novads. Saeima, lemjot ar balsojumu, noraidīja priekšlikumus par Salacgrīvas novada kā patstāvīgas pašvaldības pastāvēšanu un atbalstīja Salacgrīvas novada pievienošanu Limbažu novadam (*sk. Saeimas 2020. gada devītajā sēdē 2020. gada 5. martā turpinājuma 2020. gada 13. martā stenogrammu un 2020. gada astoņpadsmitās (attālinātās ārkārtas) sēdē 2020. gada 26. maijā turpinājuma 2020. gada 9. jūnijā stenogrammu, kā arī Administratīvi teritoriālās reformas komisijas apkopotos priekšlikumus likumprojekta Nr. 462/Lp13 "Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likums" izskatīšanai 2. un 3. lasījumā, pieejami Saeimas likumprojektu reģistrā*).

Satversmes tiesa secina, ka priekšlikumi, kas bija vērsti uz Salacgrīvas novada kā patstāvīgas pašvaldības pastāvēšanu, Komisijā un arī Saeimas sēdēs tika izvērtēti, ņemot vērā deputātu rīcībā esošo informāciju, tomēr tie tika noraidīti, lemjot ar balsojumu. Tādējādi konsultēšanās procesā Salacgrīvas novada pašvaldības priekšlikumi un iebildumi tika izvērtēti.

Līdz ar to Administratīvo teritoriju likuma pielikuma 23.1., 23.2., 23.8., 23.12. un 23.13. apakšpunkta izstrādes un izskatīšanas procesā konsultēšanās ar Salacgrīvas novada pašvaldību notika atbilstoši tiesību normām.

19. Pēc Alojās novada domes ieskata, tās apstrīdēto normu izstrādes un izskatīšanas laikā nav notikušas pienācīgas konsultācijas ar pašvaldību. Turklāt Ministrijas rīkotajās konsultācijās neesot sniegtas atbildes pēc būtības uz pašvaldības deputātu jautājumiem.

19.1. Limbažos 2019. gada 25. jūlijā notika Ministrijas organizētās konsultācijas ar visu to pašvaldību domēm, kuras bija paredzēts apvienot Limbažu novadā. Šo konsultāciju laikā Ministrija prezentēja priekšlikumu iekļaut Alojās novadu Limbažu novadā (*sk. lietas materiālu 8. sēj. 134.–138. lp.*).

Alojās novada dome 2019. gada 1. augustā nosūtīja Ministrijai vēstuli, norādot uz to, ka konsultāciju process nav bijis kvalitatīvs, un uzdodot papildu jautājumus par reformas ietekmi uz novada iedzīvotājiem (*sk. lietas materiālu 16. sēj. 15.–21. lp.*).

No 2019. gada 31. oktobra līdz 14. novembrim Alojās novada dome organizēja iedzīvotāju aptauju, lai noskaidrotu, vai iedzīvotāji vēlas saglabāt Alojās novadu kā patstāvīgu pašvaldību vai arī atbalsta Ministrijas piedāvāto administratīvi teritoriālā iedalījuma risinājumu vai citus iespējamus novadu apvienošanas variantus. Aptaujā piedalījās 235 iedzīvotāji, no tiem 65,2 procenti atbalstīja Alojās novada statusa saglabāšanu (*sk. lietas materiālu 16. sēj. 50.–53. lp.*). 2019. gada sākumā Alojās novadā bija 4973 iedzīvotāji (*sk.: Iedzīvotāju reģistra statistika 2019. gadā, pieejama: www.pmlp.gov.lv*).

Ņemot vērā aptaujas rezultātus, Alojās novada dome 2019. gada 28. novembrī pieņēma lēmumu neatbalstīt Alojās novada pievienošanu Limbažu novadam (*sk. lietas materiālu 16. sēj. 50.–53. lp.*). Savukārt 2019. gada 11. decembrī dome pieņēma lēmumu, kurā pauda viedokli par Likumprojektu un ierosināja tajā izdarīt vairākus grozījumus (*sk. lietas materiālu 16. sēj. 54.–59. lp.*). 2020. gada 3. martā Alojās novada dome visām Saeimas frakcijām nosūtīja vēstuli, kurā norādīts, ka ne par vienu priekšlikumu, kas attiecas uz Alojās novadu un Limbažu novadu, Ministrija nav sniegusi pietiekamu informāciju, lai Komisijas locekļi varētu pieņemt izvērtētus un pamatotus lēmumus. Tāpat arī pašvaldības deputātiem neesot dota iespēja uzdot jautājumus un saņemt atbildes pēc būtības (*sk. lietas materiālu 16. sēj. 65.–69. lp.*).

Komisijā pirms Likumprojekta izskatīšanas otrajā lasījumā tika izskatīti dažādi priekšlikumi, kas saistīti ar jauno Limbažu novadu un tāpat arī ar Alojas novadu. Alojas novada domes priekšsēdētājs piedalījās Komisijas 2020. gada 11. un 25. februāra sēdēs un informēja klātesošos par pašvaldības iedzīvotāju aptaujā noskaidroto viedokli, uzsverot, ka Limbažu novada izveidošana joprojām nav pienācīgi pamatota. Komisijas 2020. gada 21. aprīļa un 6. maija sēdēs Alojas novada domes priekšsēdētājs atkārtoti norādīja, ka joprojām nav pamatojuma nevienam priekšlikumam, kas attiecas uz Limbažu novadu (*sk. Saeimas Administratīvi teritoriālās reformas komisijas 2020. gada 11. un 25. februāra, 21. aprīļa un 6. maija sēžu audioierakstus lietas materiālu 1. sēj., kā arī protokolus Nr. 12, Nr. 16, Nr. 21 un Nr. 24, pieejami: www.saeima.lv*).

Tādējādi Alojas novada iedzīvotājiem un domei bija iespēja sagatavot savu viedokli un iesniegt priekšlikumus un iebildumus atbildīgajām valsts institūcijām.

19.2. Alojas novada dome Likumprojekta izstrādes un izskatīšanas laikā vairākkārt informēja atbildīgās valsts institūcijas par savu viedokli attiecībā uz reformu.

Ministrija norādījusi, ka Alojas novada dome līdz Likumprojekta iesniegšanai Saeimā nebija tai rakstveidā sniegusi savu viedokli par Ministrijas piedāvāto administratīvi teritoriālā iedalījuma risinājumu. Tomēr Ministrijai esot bijis zināms Alojas novada domes viedoklis, jo 2019. gada 25. jūlijā Limbažos tika rīkotas konsultācijas citstarp arī ar Alojas novada pašvaldību. Uzaicinājums uz konsultācijām nosūtīts 2019. gada 18. jūnijā (*sk. lietas materiālu 8. sēj. 132.–133. lp.*). Konsultāciju laikā Alojas novada domes deputāti par Ministrijas piedāvāto administratīvi teritoriālā iedalījuma modeli pauduši negatīvu viedokli, bet viens deputāts tomēr attiecīgo piedāvājumu atbalstījis, norādot, ka arī lielu teritoriju ir iespējams labi pārvaldīt un daudz kas atkarīgs no pašvaldības vadītājiem. Alojas novada dome esot Ministrijai nosūtījusi arī savu 2019. gada 1. augusta vēstuli ar vairākiem jautājumiem par reformas ietvaros piedāvāto administratīvi teritoriālā iedalījuma risinājumu (*sk. lietas materiālu 16. sēj. 92.–100. lp.*).

Komisija pirms Likumprojekta izskatīšanas otrajā lasījumā saņēma Alojās novada domes 2019. gada 11. decembra vēstuli, kurai pievienoti domes 2019. gada 28. novembra un 11. decembra lēmumi. Tajos sniegta informācija par iedzīvotāju aptaujas rezultātiem, izteikts viedoklis par reformu un pašvaldību skarošajām izmaiņām (*sk. lietas materiālu 16. sēj. 80.–87. lp.*). Alojās novada domes priekšsēdētājs uzklaušs arī vairākās Komisijas sēdēs. Lai gan Administratīvo teritoriju likumā pieņemtais administratīvi teritoriālā iedalījuma risinājums attiecībā uz Limbažu novada sastāvu atšķirās no sākotnējā Ministrijas piedāvājuma, izmaiņas attiecībā uz līdzšinējā Alojās novada atrašanos Limbažu novada sastāvā netika veiktas.

Tādējādi Alojās novada iedzīvotājiem un domei bija iespēja saprātīgā laikposmā sagatavot savu viedokli par plānoto administratīvi teritoriālā iedalījuma risinājumu attiecībā uz Alojās novadu.

19.3. Ministrija norāda, ka nav saņēmusi alternatīvus priekšlikumus no Alojās novada pašvaldības.

No Komisijas sēžu protokoliem un audioierakstiem secināms, ka priekšlikumi attiecībā uz līdzšinējo Alojās novadu tika vērtēti un apspriesti Komisijas 2020. gada 11. un 25. februāra sēdēs. Komisijas 2020. gada 11. februāra sēdē Ministrijas pārstāvis sniedza pamatojumu jaunā Limbažu novada izveidei. Alojās novada domes priekšsēdētājs, atsaucoties uz veikto iedzīvotāju aptauju, informēja, ka novada dome pieņēmusi lēmumu neatbalstīt Ministrijas piedāvāto administratīvi teritoriālā iedalījuma risinājumu. Pēc Komisijā notikušajām diskusijām priekšlikumi par Alojās novada kā patstāvīgas pašvaldības saglabāšanu netika atbalstīti (*sk. Saeimas Administratīvi teritoriālās reformas komisijas 2020. gada 11. un 25. februāra sēžu audioierakstus lietas materiālu 1. sēj. un protokolus Nr. 12 un Nr. 16, pieejami: www.saeima.lv*).

Izskatot Likumprojektu Saeimā otrajā lasījumā, priekšlikumi, kas attiecās uz Alojās novada kā uz patstāvīgas pašvaldības saglabāšanu, tika noraidīti vai atsaukti. Savukārt trešajā lasījumā Saeima, lemjot ar balsojumu, noraidīja priekšlikumus par Alojās novada kā patstāvīgas pašvaldības pastāvēšanu un atbalstīja Alojās novada pievienošanu Limbažu novadam (*sk. Saeimas 2020. gada*

devītās sēdes 2020. gada 5. martā turpinājuma 2020. gada 13. martā stenogrammu un 2020. gada astoņpadsmitās (attālinātās ārkārtas) sēdes 2020. gada 26. maijā turpinājuma 2020. gada 9. jūnijā stenogrammu, kā arī Administratīvi teritoriālās reformas komisijas apkopotos priekšlikumus likumprojekta Nr. 462/Lp13 "Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likums" izskatīšanai 2. un 3. lasījumā, pieejami Saeimas likumprojektu reģistrā).

Satversmes tiesa secina, ka priekšlikumi, kas bija vērsti uz Alojās novada kā patstāvīgas pašvaldības pastāvēšanu, Komisijā un arī Saeimas sēdēs tika izvērtēti, ņemot vērā deputātu rīcībā esošo informāciju, tomēr tie tika noraidīti, lemjot ar balsojumu. Tādējādi konsultēšanās procesā Alojās novada pašvaldības priekšlikumi un iebildumi tika izvērtēti.

Līdz ar to Administratīvo teritoriju likuma pielikuma 23.3., 23.4., 23.5., 23.6., 23.15. un 23.16. apakšpunkta izstrādes un izskatīšanas procesā konsultēšanās ar Alojās novada pašvaldību notika atbilstoši tiesību normām.

20. Pēc Babītes novada domes ieskata, tās apstrīdēto normu izstrādes un izskatīšanas laikā nav notikušas pienācīgas konsultācijas ar pašvaldību, turklāt uz Ministrijas organizētajām konsultācijām aicināti tikai novadu domju deputāti.

20.1. Mārupē 2019. gada 14. jūnijā notika Ministrijas rīkotās konsultācijas ar to pašvaldību deputātiem, kuras bija paredzēts apvienot Mārupes novadā. Šajās konsultācijās piedalījās Babītes un Mārupes novadu domju deputāti, Ministrijas un plašsaziņas līdzekļu pārstāvji, kā arī citas personas. Konsultāciju laikā Ministrija prezentēja priekšlikumu iekļaut Babītes novadu Mārupes novadā (*sk. lietas materiālu 22. sēj. 24.–27. lp.*).

Babītes novada dome ar 2019. gada 7. augusta lēmumu apstiprināja informatīvo ziņojumu, kurā norādīts, ka Babītes novads spēj būt patstāvīga pašvaldība. Ziņojums nosūtīts Ministrijai, Ministru prezidentam, kā arī Saeimas Valsts pārvaldes un pašvaldības komisijai (*sk. lietas materiālu 21. sēj. 112.–131. lp.*). Babītes novada dome 2019. gada 15. oktobrī atkārtoti pieņēma lēmumu par reformu, tajā norādot, ka Ministrija nav pienācīgi konsultējusies ar pašvaldībām un nemaz nav konsultējusies ar iedzīvotājiem. Tāpat lēmumā

secināts, ka, beidzot pastāvēt Babītes novadam, tā iedzīvotājiem tiks liegtas iespējas ievēlēt savu vietējo pārvaldi, kura nodrošinātu pašvaldības funkciju izpildi un iedzīvotāju ierosinātas pašvaldības brīvprātīgās iniciatīvas (*sk. lietas materiālu 21. sēj. 134.–135. lp.*). Minētie lēmumi tika nosūtīti arī Komisijai.

Savā 2019. gada 12. decembra lēmumā Babītes novada dome norādījusi, ka pēc Babītes un Mārupes novadu apvienošanas netiks izpildīts reformas kritērijs, kas attiecas uz savienojša sabiedriskā transporta tīkla izveidi. Proti, nokļūšana no viena apvienojamā novada otrā esot iespējama vienīgi ar pārsēšanos Rīgā. Šajā lēmumā Babītes novada dome darījusi zināmu, ka neatbalsta Saeimā pirmajā lasījumā pieņemto Likumprojekta redakciju. Lēmums nosūtīts Komisijai (*sk. lietas materiālu 22. sēj. 15.–21. lp.*).

Babītes novada domes priekšsēdētājs piedalījās Komisijas 2020. gada 24. janvāra sēdē un norādīja, ka novads spēj funkcionēt atsevišķi un tā iekļaušanai Mārupes novadā nav saskatāmi nekādi ieguvumi. Citstarp ģeogrāfisko īpatnību – starp novadiem esoša meža un purva – dēļ neesot iespēju, piemēram, savienot komunālo pakalpojumu tīklu (*sk. Saeimas Administratīvi teritoriālās reformas komisijas 2020. gada 24. janvāra sēdes audioierakstu lietas materiālu 1. sēj. un protokolu Nr. 7, pieejams: www.saeima.lv*).

Babītes novada dome nerīkoja iedzīvotāju aptauju par Babītes un Mārupes novadu apvienošanu vienā novadā. Tomēr 2019. gada 9. augustā Babītes novada pašvaldības tīmekļvietnē iedzīvotāji tika aicināti izteikt savu viedokli par šo piedāvājumu un uzdot jautājumus par plānoto administratīvi teritoriālo reformu, zvanot uz Ministrijas izveidoto Reformas zvanu centra tālruņa numuru vai nosūtīt savu viedokli e-pastā (*sk. informāciju “Par administratīvi teritoriālās reformas piedāvājumu Babītes novadam”, pieejama www.babite.lv*). Tātad novada iedzīvotājiem bija citas iespējas izteikt savu viedokli par Babītes un Mārupes novadu apvienošanu.

Tādējādi Babītes novada iedzīvotājiem un domei bija iespēja sagatavot savu viedokli un iesniegt priekšlikumus un iebildumus atbildīgajām valsts institūcijām.

20.2. Babītes novada dome Likumprojekta izstrādes un izskatīšanas laikā vairākkārt informēja atbildīgās valsts institūcijas par savu viedokli attiecībā uz reformu, tostarp par vēlmi saglabāt Babītes novadu kā patstāvīgu pašvaldību.

Ministrija konsultējās ar Babītes novada pašvaldību par priekšlikumu nesaglabāt Babītes novadu kā patstāvīgu pašvaldību, bet iekļaut to jaunajā Mārupes novadā. Uzaicinājums uz 2019. gada 14. jūnijā Mārupē rīkotajām konsultācijām, citstarp arī ar Babītes novada pašvaldību, tika nosūtīts 2019. gada 31. maijā (*sk. lietas materiālu 22. sēj. 22.–23. lp.*).

Ministrijai bija zināms Babītes novada domes viedoklis par piedāvāto administratīvi teritoriālā iedalījuma risinājumu, jo 2019. gada 14. jūnijā notikušajās konsultācijās Babītes novada domes deputāti bija pauduši negatīvu viedokli par apvienošanu ar Mārupes novadu. Dome Ministrijai bija nosūtījusi arī savu 2019. gada 7. augusta lēmumu. Ministrija e-pastā saņēma arī vairākus noraidošus Babītes novada iedzīvotāju viedokļus un viena iedzīvotāja atbalstošu viedokli par plānoto administratīvi teritoriālā iedalījuma risinājumu attiecībā uz līdzšinējo Babītes novadu (*sk. lietas materiālu 22. sēj. 28.–36. lp.*).

Komisija pirms Likumprojekta izskatīšanas otrajā lasījumā saņēma Babītes novada domes 2019. gada 7. augusta, 15. oktobra un 12. decembra lēmumus. Šajos lēmumos norādīts, ka Babītes novads būtu saglabājams kā patstāvīga pašvaldība (*sk. lietas materiālu 22. sēj. 15.–21. lp.*). Babītes novada domes priekšsēdētājs tika uzklausīts Komisijas sēdē. Pieņemot Administratīvo teritoriju likumu, attiecībā uz Babītes novadu tika saglabāts tāds pats administratīvi teritoriālā iedalījuma risinājums, kādu jau sākotnēji bija piedāvājusi Ministrija.

Tādējādi Babītes novada iedzīvotājiem un domei bija iespēja saprātīgā laikposmā sagatavot savu viedokli par plānoto administratīvi teritoriālā iedalījuma risinājumu attiecībā uz Babītes novadu.

20.3. Ministrija norāda, ka ir vērtējusi Babītes novada domes priekšlikumus, kā arī atbildējusi uz tiem vairākās vēstulēs. Babītes novada domes priekšlikumi neesot bijuši atbilstoši reformas mērķim un novadu veidošanas kritērijiem. Babītes novadā, proti, Pierīgas novadā, tā līdzšinējās robežās neesot

15 000 iedzīvotāju, kas nodrošinātu pietiekamu pašvaldības budžeta kapacitāti nozīmīgu investīciju veikšanai (*sk. lietas materiālu 22. sēj. 28.–36. lp.*).

No Komisijas sēžu protokoliem un audioierakstiem secināms, ka priekšlikumi attiecībā uz līdzšinējo Babītes novadu tika vērtēti un apspriesti Komisijas 2020. gada 24. janvāra sēdē, izskatot jautājumu par Mārupes novada izveidi. Sēdē Ministrijas pārstāvis sniedza šāda novada izveides pamatojumu, norādot, ka tādējādi tiks samazinātas administratīvās izmaksas, tiks nodrošināta efektīvāka finanšu līdzekļu izmantošana un funkciju izpilde, kā arī tiks sakārtots skolu tīkls un nākotnē šāds novads pavērs lielākas iespējas attīstīt uzņēmējdarbību. Savukārt Babītes novada domes priekšsēdētājs norādīja uz iemesliem, kuru dēļ Babītes novadam būtu jāpaliek atsevišķi. Citstarp viņš uzsvēra, ka Babītes novads ir augošs novads gan finansiālā, gan iedzīvotāju skaita ziņā, tāpēc apvienot to ar Mārupes novadu nebūtu pamatoti. Arī Mārupes novada domes priekšsēdētājs iebilda pret abu novadu apvienošanu, norādot, ka, visticamāk, finansiālais ieguvums no novadu apvienošanas būs niecīgs. Ministrijas pārstāvis, pamatojot apvienošanas nepieciešamību, atzina, ka abi novadi ir pašpietiekami, taču norādīja, ka jādomā arī par valsts kopējo attīstību. Lai rīcība ar valsts līdzekļiem būtu racionālāka, valsts pārvalde jāpadara efektīvāka, un tas var tikt nodrošināts arī tādējādi, ka pakalpojumi tiek sniegti plašākas teritorijas ietvaros. Diskusijā par Mārupes un Babītes novadu apvienošanu piedalījās arī Komisijas locekļi un Pašvaldību savienības pārstāvis. Komisija atbalstīja Likumprojektā ietverto variantu – veidot jaunu Mārupes novadu, kura sastāvā būtu līdzšinējie Babītes un Mārupes novadi (*sk. Saeimas Administratīvi teritoriālās reformas komisijas 2020. gada 24. janvāra sēdes audioierakstu lietas materiālu 1. sēj. un protokolu Nr. 7, pieejams: www.saeima.lv*).

Izskatot Likumprojektu Saeimā otrajā lasījumā, priekšlikumi, kas attiecās uz Babītes novadu, tika izskatīti 2020. gada 12. martā. Par attiecīgajiem priekšlikumiem notika debates, kurās izskanēja viedokļi, kāpēc Babītes novads būtu saglabājams kā patstāvīga pašvaldība. Minētie priekšlikumi tika noraidīti ar Saeimas balsojumu. Izskatot Likumprojektu Saeimā trešajā lasījumā, par priekšlikumiem, kas attiecās uz šo novadu, tika balsots 2020. gada 9. jūnijā.

Saeima noraidīja visus priekšlikumus, kas atšķīrās no Ministrijas sākotnējā piedāvājuma apvienot Babītes un Mārupes novadus (*sk. Saeimas 2020. gada devītās sēdes 2020. gada 5. martā turpinājuma 2020. gada 12. martā stenogrammu un 2020. gada astoņpadsmitās (attālinātās ārkārtas) sēdes 2020. gada 26. maijā turpinājuma 2020. gada 9. jūnijā stenogrammu, kā arī Administratīvi teritoriālās reformas komisijas apkopotos priekšlikumus likumprojekta Nr. 462/Lp13 "Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likums" izskatīšanai 2. un 3. lasījumā, pieejami Saeimas likumprojektu reģistrā*).

Satversmes tiesa secina, ka priekšlikumi, kas bija vērsti uz Babītes novada kā patstāvīgas pašvaldības pastāvēšanu, Komisijā un arī Saeimas sēdēs tika izvērtēti, ņemot vērā deputātu rīcībā esošo informāciju, tomēr tie tika noraidīti, lemjot ar balsojumu. Tādējādi konsultēšanās procesā Babītes novada pašvaldības priekšlikumi un iebildumi tika izvērtēti.

Līdz ar to Administratīvo teritoriju likuma pielikuma 27.1. un 27.3. apakšpunkta izstrādes un izskatīšanas procesā konsultēšanās ar Babītes novada pašvaldību notika atbilstoši tiesību normām.

21. Pēc Kandavas novada domes ieskata, tās apstrīdēto normu izstrādes un izskatīšanas laikā nav notikušas pienācīgas konsultācijas ar pašvaldību, kā arī tās priekšlikumi un iebildumi nav izvērtēti pēc būtības.

21.1. Tukumā 2019. gada 19. jūlijā notika Ministrijas organizētās konsultācijas ar to pašvaldību deputātiem, kuras bija plānots apvienot Tukuma novadā. Tajās piedalījās Engures, Jaunpils, Kandavas, Tukuma novadu domju deputāti, Ministrijas un plašsaziņas līdzekļu pārstāvji, kā arī citas personas. Ministrija prezentēja priekšlikumu iekļaut Kandavas novadu jaunajā Tukuma novadā (*sk. lietas materiālu 8. sēj. 47.–54. lp.*). Kandavas novada domes deputāti par piedāvāto novadu apvienošanu izteicās kritiski.

Kandavas novada dome 2019. gada 27. jūnijā nolēma organizēt novada iedzīvotāju aptauju par reformu. Aptaujā piedalījās 348 iedzīvotāji, un 83 procenti no tiem norādīja, ka vēlas, lai Kandavas novads tiktu saglabāts kā patstāvīga pašvaldība (*sk. lietas materiālu 7. sēj. 136.–138. lp.*). 2019. gada sākumā

Kandavas novadā bija 8265 iedzīvotāji (*sk.: Iedzīvotāju reģistra statistika 2019. gadā, pieejama: www.pmlp.gov.lv*).

Kandavas novada dome 2019. gada 31. jūlija vēstulē Ministrijai norādīja, ka nepiekrīt piedāvātajam administratīvi teritoriālā iedalījuma risinājumam attiecībā uz Kandavas novada teritoriju, un informēja par iedzīvotāju aptaujas rezultātiem. Kandavas novada dome šajā vēstulē piedāvāja citu administratīvi teritoriālā iedalījuma risinājumu – veidot pašvaldību Abavas senlejā ietilpstošo teritoriju robežās, Kandavas novadam apvienojoties ar līdzšinējā Talsu novada Sabiles pilsētu un Abavas pagastu, kā arī līdzšinējā Tukuma novada Jaunsātu pagastu un Pūres pagastu. Savukārt Kandavas novada domes 2019. gada 29. augusta lēmums par to, ka šā novada administratīvā teritorija reformas ietvaros saglabājama nemainīga, tika nosūtīts Ministrijai, Ministru prezidentam, Saeimai, tās Valsts pārvaldes un pašvaldības komisijai, kā arī Valsts prezidentam (*sk. lietas materiālu 7. sēj. 129.–131. lp. un 136.–138. lp.*).

Komisija pirms Likumprojekta izskatīšanas otrajā lasījumā saņēma Kandavas novada domes 2019. gada 16. decembra lēmumu par to, ka dome neatbalsta Ministrijas piedāvāto administratīvi teritoriālās reformas risinājumu attiecībā uz Kandavas novadu. Šajā lēmumā norādīts, ka Kandavas novada dome ir gatava iesaistīties diskusijās, ja līdzšinējam novadam tiktu pievienotas citas administratīvās teritorijas, piemēram, Abavas senlejas teritorija (*sk. lietas materiālu 7. sēj. 146.–148. lp.*).

2020. gada 4. martā Kandavas novada dome visām Saeimas frakcijām un pie frakcijām nepiederošiem deputātiem nosūtīja vēstuli, darot zināmu savu viedokli par Likumprojektu un to, ka Kandavas novadam jāpaliek kā patstāvīgai pašvaldībai. Iebildumi pret reformu izteikti arī Kandavas novada domes 2020. gada 24. marta vēstulē Pašvaldību savienībai, Komisijai, visām Saeimas frakcijām un pie tām nepiederošajiem deputātiem. Savukārt līdz ar Kandavas novada domes 2020. gada 22. maija vēstuli Saeimai tika nosūtīti domes lēmumi, kas pieņemti saistībā ar reformu, kā arī vēstulē izteikts lūgums ņemt tos vērā, izskatot Likumprojektu (*sk. lietas materiālu 7. sēj. 150.–152. lp. un 8. sēj. 8. lp.*).

Komisijas 2020. gada 18. februāra sēdē Kandavas novada domes priekšsēdētāja norādīja, ka dome neatbalsta līdzšinējā Kandavas novada iekļaušanu jaunajā Tukuma novadā. Komisijas 2020. gada 5. maija sēdē Kandavas novada domes priekšsēdētāja tika uzklautā sakarā ar priekšlikumu saglabāt līdzšinējo Kandavas novadu kā patstāvīgu pašvaldību. Kandavas novada domes priekšsēdētāja atkārtoti norādīja, ka Kandavas novads var palikt patstāvīgs (*sk. Saeimas Administratīvi teritoriālās reformas komisijas 2020. gada 18. februāra un 5. maija sēžu audioierakstus lietas materiālu 1. sēj. un protokolus Nr. 14 un Nr. 23, pieejami: www.saeima.lv*).

Tādējādi Kandavas novada iedzīvotājiem un domei bija iespēja sagatavot savu viedokli un iesniegt priekšlikumus un iebildumus atbildīgajām valsts institūcijām.

21.2. Kandavas novada dome Likumprojekta izstrādes un izskatīšanas laikā vairākkārt informēja atbildīgās valsts institūcijas par savu viedokli attiecībā uz reformu, tostarp par vēlmi saglabāt Kandavas novadu kā patstāvīgu pašvaldību.

Ministrija konsultējās ar Kandavas novada pašvaldību par priekšlikumu nesaglabāt Kandavas novadu kā patstāvīgu pašvaldību, bet iekļaut to jaunajā Tukuma novadā. Uzaicinājums uz 2019. gada 19. jūlijā Tukumā rīkotajām konsultācijām, citstarp arī ar Kandavas novada pašvaldību, tika nosūtīts 2019. gada 4. jūnijā (*sk. lietas materiālu 8. sēj. 45.–46. lp.*).

Kandavas novada dome 2019. gada 31. jūlija vēstulē bija informējusi Ministriju par savu negatīvo viedokli attiecībā uz reformas piedāvājumu. Tāpat Ministrija saņēma Kandavas novada domes 2019. gada 29. augusta lēmumu, kurā dome atkārtoti puda noraidošu viedokli par apvienošanu ar Tukuma novadu un piedāvāja alternatīvu risinājumu – Kandavas novada teritorijas paplašināšanu Abavas senlejas teritorijā (*sk. lietas materiālu 8. sēj. 59.–66. lp.*).

Komisija pirms Likumprojekta izskatīšanas otrajā lasījumā saņēma Kandavas novada domes 2019. gada 29. augusta un 2019. gada 16. decembra lēmumus un 2020. gada 4. marta vēstuli (*sk. lietas materiālu 8. sēj. 20.–26. lp.*). Kandavas novada domes priekšsēdētāja tika uzklautā divās Komisijas sēdēs. Pieņemot Administratīvo teritoriju likumu, attiecībā uz Kandavas novadu tika

saglabāts tāds pats administratīvi teritoriālā iedalījuma risinājums, kādu jau sākotnēji piedāvāja Ministrija.

Tādējādi Kandavas novada iedzīvotājiem un domei bija iespēja saprātīgā laikposmā sagatavot savu viedokli par plānoto administratīvi teritoriālā iedalījuma risinājumu attiecībā uz šo novadu.

21.3. Ministrija norāda, ka tā Kandavas novada domei sūtījusi vairākas atbildes vēstules un tajās bija izvērtēti domes priekšlikumi. Kandavas novads tā līdzšinējās robežās neietverot reģionālās vai nacionālās nozīmes attīstības centru, tā iedzīvotāju skaits neliecinot par iespēju nodrošināt teritorijas ilgtspējīgu ekonomisko attīstību un piesaistīt nozīmīgas investīcijas. Tāpēc neesot bijis iespējams saglabāt Kandavas novadu kā patstāvīgu pašvaldību. Reformas mērķim neatbilstot arī domes priekšlikumi par Kandavas novada administratīvās teritorijas paplašināšanu, pievienojot tai teritoriālā iedalījuma vienības no citiem novadiem (*sk. lietas materiālu 8. sēj. 59.–66. lp.*).

No Komisijas sēžu protokoliem un audioierakstiem secināms, ka priekšlikumi attiecībā uz līdzšinējo Kandavas novadu tika vērtēti un apspriesti Komisijas 2020. gada 18. februāra un 5. maija sēdēs. 2020. gada 18. februāra sēdē Ministrijas pārstāvis sniedza informāciju par jaunā Tukuma novada sastāvu, iedzīvotāju skaitu, budžetu un administratīvo centru, to, ka apvienojamās pašvaldības jau sadarbojas izglītības, kultūras, sporta, veselības aprūpes, civilās aizsardzības, atkritumu apsaimniekošanas un tūrisma jomā, kā arī ir kopīgi dibinājušas biedrības. Pēc Ministrijas ieskata, jaunais Tukuma novads spētu izpildīt visus tam noteiktos uzdevumus. Savukārt Kandavas novada domes priekšsēdētāja norādīja, ka neatbalsta līdzšinējā Kandavas novada iekļaušanu jaunajā Tukuma novadā, jo Kandavas novads spēj pats sevi ekonomiski nodrošināt un arī potenciālās attīstības ziņā ir līdzvērtīgs līdzšinējam Tukuma novadam. Diskusijā par jaunā Tukuma novada veidošanas pamatojumu piedalījās Ministrijas pārstāvis, Pašvaldību savienības pārstāvis, pašvaldību domju priekšsēdētāji un Komisijas locekļi. Priekšlikumi saglabāt Kandavas novadu kā patstāvīgu pašvaldību Komisijā atbalstu neguva un tika noraidīti (*sk. Saeimas Administratīvi teritoriālās reformas komisijas 2020. gada 18. februāra un 5. maija sēžu*

audioierakstus lietas materiālu 1. sēj. un protokolus Nr. 14 un Nr. 23, pieejami: www.saeima.lv).

Izskatot Likumprojektu Saeimā otrajā lasījumā, priekšlikumi, kas attiecās uz Kandavas novadu, tika atsaukti. Savukārt par jaunā Tukuma novada izveidi un Kandavas novada saglabāšanu tika debatēts Saeimas sēdē 2020. gada 10. jūnijā, izskatot Likumprojektu trešajā lasījumā. Šajā sēdē izskanēja viedokļi gan par to, kāpēc būtu veidojams tāds Tukuma novads, kurā ietilptu Kandavas novads, gan par to, kāpēc būtu saglabājams patstāvīgs Kandavas novads. Visi priekšlikumi, kas attiecās uz Kandavas novada saglabāšanu, tika noraidīti ar Saeimas balsojumu (*sk. Saeimas 2020. gada devītās sēdes 2020. gada 5. martā turpinājuma 2020. gada 13. martā stenogrammu un 2020. gada astoņpadsmitās (attālinātās ārkārtas) sēdes 2020. gada 26. maijā turpinājuma 2020. gada 10. jūnijā stenogrammu, kā arī Administratīvi teritoriālās reformas komisijas apkopotos priekšlikumus likumprojekta Nr. 462/Lp13 "Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likums" izskatīšanai 2. un 3. lasījumā, pieejami Saeimas likumprojektu reģistrā*).

Satversmes tiesa secina, ka priekšlikumi, kas bija vērsti uz Kandavas novada kā patstāvīgas pašvaldības pastāvēšanu, Komisijā un arī Saeimas sēdēs tika izvērtēti, ņemot vērā deputātu rīcībā esošo informāciju, tomēr tie tika noraidīti, lemjot ar balsojumu. Tādējādi konsultēšanās procesā Kandavas novada pašvaldības priekšlikumi un iebildumi tika izvērtēti.

Līdz ar to Administratīvo teritoriju likuma pielikuma 39.1., 39.8., 39.9., 39.12., 39.19., 39.21. un 39.22. apakšpunkta izstrādes un izskatīšanas procesā konsultēšanās ar Kandavas novada pašvaldību notika atbilstoši tiesību normām.

22. Pēc Mazsalacas novada domes ieskata, tās apstrīdēto normu izstrādes un izskatīšanas laikā nav notikušas pienācīgas konsultācijas ar pašvaldību un tās iedzīvotājiem, turklāt Ministrijas rīkotajās konsultācijās deputāti uz saviem jautājumiem neesot saņēmuši atbildes pēc būtības.

22.1. Pamatojoties uz Mazsalacas novada domes 2019. gada 9. maija lēmumu, no 2019. gada 10. maija līdz 31. maijam novadā notika iedzīvotāju aptauja, kuras mērķis bija noskaidrot iedzīvotāju viedokli par Ministrijas piedāvāto reformas projektu. Aptaujā piedalījās 226 iedzīvotāji, un 85 procenti no viņiem atbalstīja Mazsalacas novada kā patstāvīgas pašvaldības saglabāšanu (*sk. lietas materiālu 6. sēj. 123. lp.*). 2019. gada sākumā Mazsalacas novadā bija 3194 iedzīvotāji (*sk.: Iedzīvotāju reģistra statistika 2019. gadā, pieejama: www.pmlp.gov.lv*).

Valmierā 2019. gada 5. jūnijā notika Ministrijas rīkotās konsultācijas ar to pašvaldību deputātiem, kuras bija plānots apvienot Valmieras novadā. Šajās konsultācijās piedalījās Valmieras pilsētas, Beverīnas, Burtnieku, Kocēnu un Mazsalacas novadu domju deputāti, Ministrijas un plašsaziņas līdzekļu pārstāvji, kā arī citas personas. Tikšanās laikā Ministrija prezentēja priekšlikumu iekļaut Mazsalacas novadu jaunajā Valmieras novadā (*sk. lietas materiālu 7. sēj. 51.–57. lp.*).

Mazsalacas novada dome 2019. gada 1. augusta un 4. septembra vēstulēs Ministrijai lūgusi to sniegt atbildes uz jautājumiem citstarp saistībā ar reformas procedūru un finansējumu, teritoriju pārdalīšanas metodi un valsts pārvaldes institūciju darbību piedāvātā modeļa ietvaros (*sk. lietas materiālu 6. sēj. 133.–137. lp.*).

Komisija pirms Likumprojekta izskatīšanas otrajā lasījumā saņēma Mazsalacas novada domes 2019. gada 18. decembra lēmumu, kurā norādīts, ka Likumprojektā paredzētā Mazsalacas novada pievienošana Valmieras novadam ir juridiski nekorekta un netaisnīga attiecībā uz Mazsalacas novada iedzīvotāju interesēm. Lēmumā norādīts, ka reformu nevar īstenot, ja nav zināms, kādas jaunajā novadā būs teritorijas attīstības iespējas, pakalpojumu sniedzēju struktūra un pakalpojumu izmaksas, nav skaidrības arī par pašreizējo pašvaldības darbinieku turpmākajām darba iespējām un kompensāciju mehānismiem. Turklāt reformas gaitā neesot analizēta nedz pakalpojumu pieejamība Mazsalacas novada iedzīvotājiem, nedz novadu apvienošanas rezultātā sagaidāmās izmaiņas. Neesot pamatojuma tam, ka šā novada apvienošana ar Beverīnas, Burtnieku, Kocēnu

novadiem un Valmieras pilsētu uzlabos situāciju tieši Mazsalacas novadā (*sk. lietas materiālu 7. sēj. 19.–26. lp.*).

Komisijas 2020. gada 11. februāra sēdē Mazsalacas novada domes priekšsēdētāja vietniece norādīja, ka dome reformu neatbalsta, jo nav pārliecības, ka novadu apvienošanas rezultātā uzlabosies novada iedzīvotāju dzīves kvalitāte, tāpat nav noskaidrots arī tas, kā mainīsies pakalpojumu pieejamība un iedzīvotāju pārstāvības iespējas jaunā novada domē (*sk. Saeimas Administratīvi teritoriālās reformas komisijas 2020. gada 11. februāra sēdes audioierakstu lietas materiālu 1. sēj. un protokolu Nr. 12, pieejams: www.saeima.lv*).

Tādējādi Mazsalacas novada iedzīvotājiem un domei bija iespēja sagatavot savu viedokli un iesniegt priekšlikumus un iebildumus atbildīgajām valsts institūcijām.

22.2. Mazsalacas novada dome Likumprojekta izstrādes un izskatīšanas laikā vairākkārt informēja atbildīgās valsts institūcijas par savu viedokli attiecībā uz reformu, tostarp par vēlmi saglabāt šo novadu kā patstāvīgu pašvaldību.

Ministrija konsultējās ar Mazsalacas novada pašvaldību par priekšlikumu nesaglabāt Mazsalacas novadu kā patstāvīgu pašvaldību, bet iekļaut to jaunajā Valmieras novadā. Uzaicinājums uz 2019. gada 5. jūnijā Valmierā rīkotajām konsultācijām, citstarp arī ar Mazsalacas novada pašvaldību, tika nosūtīts 2019. gada 17. maijā (*sk. lietas materiālu 7. sēj. 49.–50. lp.*).

Mazsalacas novada dome savu viedokli par administratīvi teritoriālo reformu bija sniegusi Pašvaldību savienībai, kas to pievienoja savam 2019. gada 18. aprīļa atzinumam. Līdz Likumprojekta iesniegšanai Saeimā un arī pēc tam Mazsalacas novada dome citu viedokli rakstveidā Ministrijai nav sniegusi. Tomēr Ministrija norāda, ka bija informēta par Mazsalacas novada domes nostāju un iedzīvotāju aptaujas rezultātiem (*sk. lietas materiālu 7. sēj. 62.–70. lp.*). Savukārt Komisija pirms Likumprojekta izskatīšanas otrajā lasījumā saņēma Mazsalacas novada domes 2019. gada 18. decembra lēmumu, kurā pausts viedoklis par reformas piedāvājumu (*sk. lietas materiālu 7. sēj. 19.–26. lp.*). Mazsalacas novada domes priekšsēdētāja uzklaušīta arī Komisijas sēdē.

Sākotnēji Ministrija bija piedāvājusi izveidot tādu Valmieras novadu, kurā būtu apvienota Valmieras pilsēta, kā arī Beverīnas, Burtnieku, Kocēnu un Mazsalacas novadi. Likumprojekta izskatīšanas gaitā tika nolemts jaunajā Valmieras novadā iekļaut arī Naukšēnu, Rūjienas un Strenču novadus. Lai gan Administratīvo teritoriju likumā pieņemtais administratīvi teritoriālā iedalījuma risinājums attiecībā uz Valmieras novada sastāvu atšķiras no sākotnējā Ministrijas piedāvājuma, izmaiņas tieši attiecībā uz līdzšinējā Mazsalacas novada atrašanos Valmieras novada sastāvā netika veiktas.

Tādējādi Mazsalacas novada iedzīvotājiem un domei bija iespēja saprātīgā laikposmā sagatavot savu viedokli par plānoto administratīvi teritoriālā iedalījuma risinājumu attiecībā uz Mazsalacas novadu.

22.3. Ministrija norāda, ka ir vērtējusi iespēju saglabāt Mazsalacas novadu kā patstāvīgu pašvaldību. Tomēr šis priekšlikums neesot bijis atbilstošs reformas mērķim un novadu veidošanas kritērijiem. Atbilstoši Ministrijas piedāvātajam administratīvi teritoriālā iedalījuma modelim pašvaldībā vajadzētu būt pietiekamam iedzīvotāju skaitam efektīva pakalpojumu tīkla, kā arī perspektīvas vidusskolas izveidei. Savukārt Mazsalacas novada iedzīvotāju skaits neesot bijis pietiekams minēto mērķu sasniegšanai un neliecinot par spēju nodrošināt teritorijas ilgtspējīgu ekonomisko attīstību un piesaistīt nozīmīgas investīcijas. Turklāt novads tā līdzšinējās robežās neietverot reģionālās vai nacionālās nozīmes attīstības centru (*sk. lietas materiālu 7. sēj. 62.–70. lp.*).

No Komisijas sēžu protokoliem un audioierakstiem secināms, ka priekšlikumi attiecībā uz līdzšinējo Mazsalacas novadu tika vērtēti un apspriesti Komisijas 2020. gada 11. februāra sēdē, izskatot jautājumu par jaunā Valmieras novada izveidi. Šajā sēdē Ministrijas pārstāvis sniedza informāciju par jaunā novada sastāvu, iedzīvotāju skaitu, budžetu un administratīvo centru, kā arī par to, ka apvienojamās pašvaldības jau šobrīd cieši sadarbojas izglītības, kultūras, sporta, sabiedriskā transporta, civilās aizsardzības, tūrisma un atkritumu apsaimniekošanas jomā, kā arī ir kopīgi dibinājušas biedrības un kapitālsabiedrības. Savukārt Mazsalacas novada domes priekšsēdētāja vietniece, atsaucoties uz iedzīvotāju aptaujas datiem, paskaidroja, ka dome neatbalsta

piedāvāto administratīvi teritoriālā iedalījuma risinājumu. Diskusijā piedalījās arī Komisijas locekļi, Ministrijas pārstāvis un pašvaldību domju priekšsēdētāji. Priekšlikumi saglabāt Mazsalacas novadu kā patstāvīgu pašvaldību Komisijā atbalstu neguva un tika noraidīti (*sk. Saeimas Administratīvi teritoriālās reformas komisijas 2020. gada 11. februāra sēdes audioierakstu lietas materiālu 1. sēj. un protokolu Nr. 12, pieejams: www.saeima.lv*).

Izskatot Likumprojektu Saeimā otrajā lasījumā, priekšlikumi, kas attiecās uz Mazsalacas novadu, tika atsaukti. Izskatot Likumprojektu Saeimā trešajā lasījumā, par priekšlikumiem, kas attiecās uz Mazsalacas novadu, tika balsots 2020. gada 10. jūnijā. Priekšlikumi, kas paredzēja Mazsalacas novada saglabāšanu tā esošajās robežās, netika atbalstīti (*sk. Saeimas 2020. gada devītās sēdes 2020. gada 5. martā turpinājuma 2020. gada 13. martā stenogrammu un 2020. gada astoņpadsmitās (attālinātās ārkārtas) sēdes 2020. gada 26. maijā turpinājuma 2020. gada 10. jūnijā stenogrammu, kā arī Administratīvi teritoriālās reformas komisijas apkopotos priekšlikumus likumprojekta Nr. 462/Lp13 "Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likums" izskatīšanai 2. un 3. lasījumā, pieejami Saeimas likumprojektu reģistrā*).

Satversmes tiesa secina, ka priekšlikumi, kas bija vērsti uz Mazsalacas novada kā patstāvīgas pašvaldības pastāvēšanu, Komisijā un arī Saeimas sēdēs tika izvērtēti, ņemot vērā deputātu rīcībā esošo informāciju, tomēr tie tika noraidīti, lemjot ar balsojumu. Tādējādi konsultēšanās procesā Mazsalacas novada pašvaldības priekšlikumi un iebildumi tika izvērtēti.

Līdz ar to Administratīvo teritoriju likuma pielikuma 41.14., 41.15., 41.18., 41.22. un 41.23. apakšpunkta izstrādes un izskatīšanas procesā konsultēšanās ar Mazsalacas novada pašvaldību notika atbilstoši tiesību normām.

23. Tā kā konsultēšanās ar Pieteikumu iesniedzējām apstrīdēto normu izstrādes un izskatīšanas laikā notika atbilstoši tiesību normām, secināms, ka apstrīdētās normas atbilst Hartas 4. panta sestajai daļai un 5. pantam.

Spriedumā lietā Nr. 2020-37-0106 Satversmes tiesa jau ir izvērtējusi argumentus, kas attiecas uz Administratīvo teritoriju likuma pielikuma normu un tātad arī uz apstrīdēto normu izstrādes un pieņemšanas procesu Saeimā. Minētajā spriedumā tiesa atzina, ka, izveidojot Komisiju un nododot tai Likumprojektu, Saeima rīkojās atbilstoši tiesību normām. Saeimai bija tiesības izveidot Komisiju atbilstoši vienādas pārstāvības principam un noteikt, ka tā ir par Likumprojektu atbildīgā komisija. Turklāt normatīvie akti neliedz savienot parlamentārā sekretāra un Saeimas komisijas vadītāja amatus (*sk. Satversmes tiesas 2021. gada 12. marta sprieduma lietā Nr. 2020-37-0106 24.1.1.–24.1.3. punktu*).

Tāpat Satversmes tiesa secināja, ka procesuālā kārtība, kādā notiek Saeimas sēdes platformā *e-Saeima*, bija noteikta un deputātiem zināma. Saeimas sēdē, kurā Likumprojekts tika izskatīts un pieņemts, bija nodrošināts Saeimas sēdes atklātības princips. Izskatot Likumprojektu trešajā lasījumā, deputāti varēja īstenot savas tiesības debatēt un balsot (*sk. Satversmes tiesas 2021. gada 12. marta sprieduma lietā Nr. 2020-37-0106 24.2.2.–24.2.4. punktu*).

Vairākas Pieteikumu iesniedzējas, tostarp Jaunjelgavas novada dome, Rugāju novada dome un Salas novada dome, uzskata: izstrādājot un izskatot to apstrīdētās normas, nav ņemti vērā ekspertu atzinumi un izteiktās riska prognozes, bet šo jautājumu Satversmes tiesa spriedumā lietā Nr. 2020-37-0106 nav vērtējusi.

Likumprojekta izstrādes un izskatīšanas laikā tika publiskoti dažādi viedokļi par reformu, tās nepieciešamību un norisi, citstarp apšaubot arī iepriekš Likumprojekta sagatavošanas laikā veikto pētījumu kvalitāti. Piemēram, Latvijas Zinātņu akadēmijas Humanitāro un sociālo zinātņu nodaļas ekspertu konsilijs norādījis, ka reformas sagatavošanas laikā nav pietiekami vērtēti ar reformu saistīti ieguvumi un zaudējumi un veikts to salīdzinājums ne ilgtermiņā, ne īstermiņā, kā arī nav vērtēta reformas ietekme uz sabiedrības attīstību. Lai gan veikti vairāki pētījumi, tomēr nevar apgalvot, ka reforma dos finansiālu ietaupījumu pašvaldību institūciju skaita un fiziskās un sociālās infrastruktūras samazināšanas rezultātā. Konsilijs arī paudis uzskatu, ka varas centralizācija un finanšu koncentrācija ierobežos pašvaldību demokrātiju (*sk. Latvijas Zinātņu akadēmijas Humanitāro*

un sociālo zinātņu nodaļas ekspertu konsilija 2019. gada 4. novembra ziņojuma “Administratīvi teritoriālās reformas ieguvumi” 7. lp.).

Satversmes tiesa norāda, ka dažādu nozaru ekspertu iesaistīšana reformas sagatavošanas procesā vērtējama pozitīvi. Tas ļauj iegūt vispusīgāku reformas varbūtējo seku izvērtējumu un sniedz likumdevējam iespēju labāk izprast pieņemamo lēmumu būtību. Tomēr likumdevējam, lemjot par administratīvi teritoriālo iedalījumu, ir jāsabalansē daudzu pašvaldību individuālās intereses ar sabiedrības kopējām interesēm un jānodrošina ilgtspējīga tiesiskā regulējuma izstrāde. Tieši likumdevējam politiskā procesā ir jāizlemj, kādiem apsvērumiem dodama priekšroka. Ekspertu viedokļi reformas izstrādes procesā ir būtiski, taču nevar aizstāt Saeimas tiesības izvēlēties iespējami lietderīgāko risinājumu, ciktāl tas ir balstīts uz racionāliem apsvērumiem.

Pieteikumu iesniedzējas nav norādījušas tādas pēc būtības jaunus argumentus attiecībā uz apstrīdēto normu izskatīšanu un pieņemšanu Saeimā, kuri nebūtu jau izvērtēti spriedumā lietā Nr. 2020-37-0106. Tāpēc Satversmes tiesa jautājumu par to, vai apstrīdētās normas izskatītas un pieņemtas atbilstoši tiesību normām, vēlreiz nevērtēs.

Līdz ar to apstrīdētās normas tika izstrādātas un pieņemtas pienācīgā procesuālā kārtībā.

24. Satversmes tiesa jau ir secinājusi, ka administratīvi teritoriālās reformas mērķis ir noteikts un tas ir vērsts uz sabiedrības kopējo labumu. Saeimas izšķiršanās par reformas īstenošanu un tās mērķi ir atspoguļota Saeimas 2019. gada 21. marta lēmumā “Par administratīvi teritoriālās reformas turpināšanu”. Tas paredz, ka reformas mērķis ir līdz 2021. gadam izveidot ekonomiski attīstīties spējīgas administratīvās teritorijas ar vietējām pašvaldībām, kas spēj nodrošināt tām likumos noteikto autonomo funkciju izpildi salīdzināmā kvalitātē un pieejamībā, sniedzot kvalitatīvus pakalpojumus iedzīvotājiem par samērīgām izmaksām. Satversmes tiesa atzinusi arī to, ka administratīvi teritoriālās reformas pamatā esošie kritēriji ir vērsti uz tās mērķa sasniegšanu (*sk. Satversmes tiesas 2021. gada 12. marta sprieduma lietā Nr. 2020-37-0106 26. un 27. punktu*).

Pieteikumu iesniedzējas nav norādījušas pēc būtības jaunus argumentus par reformas mērķi un tās pamatā esošajiem kritērijiem. Tāpēc Satversmes tiesa vēlreiz šos jautājumus nevērtēs.

Līdz ar to Satversmes tiesai jāturpina vērtēt apstrīdēto normu atbilstību Satversmes 1. un 101. pantam, pārbaudot, vai likumdevējs nav rīkojies patvaļīgi. Lai to izvērtētu, Satversmes tiesai jānoskaidro:

1) vai likumdevējs, pieņemot apstrīdētās normas, ir ievērojis reformas mērķi un tā sasniegšanas kritērijus;

2) vai likumdevējs, pieņemot apstrīdētās normas, ir izvērtējis tieši vietējās kopienas intereses, proti, ievērojis vietējās kopienas demokrātiskās līdzdalības tiesības.

25. Līdzšinējā Jaunjelgavas novada pašvaldības teritorija ir noteikta ar 2008. gada Administratīvo teritoriju likuma 2. pielikuma 38. punktu. Atbilstoši tam Jaunjelgavas novadu veido Jaunjelgavas pilsēta, kā arī Daudzeses, Jaunjelgavas, Seces, Sērenes, Staburaga un Sunākstes pagasti. Saskaņā ar Administratīvo teritoriju likuma pielikuma 8.5., 8.7., 8.8., 8.16., 8.17., 8.19. un 8.20. apakšpunktu līdzšinējais Jaunjelgavas novads tiek iekļauts Aizkraukles novadā.

Jaunjelgavas novada dome Likumprojekta izstrādes un izskatīšanas laikā izteikusi viedokli, ka Jaunjelgavas novads būtu jā saglabā kā patstāvīga pašvaldība vai tam jāapvienojas ar citām Sēlijā esošajām pašvaldībām. Jaunjelgavas novads spējot pildīt savas autonomās funkcijas, un reforma pasliktināšot pakalpojumu pieejamību tā iedzīvotājiem.

Ministrija norāda, ka Jaunjelgavas novads Ministru kabineta 2019. gada 14. maija informatīvā ziņojuma sagatavošanas brīdī neatbilda 2008. gada Administratīvo teritoriju likuma 7. panta otrajā daļā minētajiem kritērijiem, proti, Jaunjelgavas pilsētā 2018. gadā bijuši 1836 iedzīvotāji. Līdzšinējā Jaunjelgavas novada pievienošana jaunajam Aizkraukles novadam atbilstot reformas mērķim, jo reģionālās nozīmes attīstības centrs – Aizkraukle – tiek sasaistīts ar lauku teritorijām, citstarp radot priekšnoteikumus tautsaimniecības attīstībai un

pašvaldības spējai piesaistīt investīcijas. Turklāt Aizkraukles pilsēta esot Jaunjelgavas novadam kopumā tuvākais reģionālās nozīmes attīstības centrs, un, analizējot iedzīvotāju paradumus un pašvaldību jau iedibinātās sadarbības saiknes, neesot gūts apliecinājums tam, ka Jaunjelgavas novads būtu iekļaujams citā, nevis Aizkraukles novadā. Lietas materiālos esošajos dokumentos arī uzsvērts, ka Jaunjelgavas novads un pārējās Aizkraukles novadā apvienojamās pašvaldības – Aizkraukles, Kokneses, Pļaviņu, Neretas un Skrīveru novadi – jau šobrīd sadarbojas gan dažādu pakalpojumu nodrošināšanā, gan veidojot civilās aizsardzības sadarbības teritoriju, gan arī citās jomās (*sk. lietas materiālu 15. sēj. 48.–50. lp.*).

Satversmes tiesa ir atzinusi: kritērijs, kas prasa, lai novada teritorijā būtu valsts attīstības plānošanas dokumentos noteikts reģionālās vai nacionālās nozīmes attīstības centrs, ir viens no svarīgākajiem uz ilgtspējīgu, policentrisku valsts sociālekonomisko attīstību vērstajiem reformas kritērijiem (*sk. Satversmes tiesas 2021. gada 12. marta sprieduma lietā Nr. 2020-37-0106 28.1. punktu*).

Saskaņā ar Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģiju līdz 2030. gadam (Latvija 2030) attīstības centrs ir teritorija, kurā ir resursu, tostarp cilvēkresursu, sociālo un ekonomisko aktivitāšu koncentrācija un kura veicina apkārtējās teritorijas attīstību. Valsts nozīmīgāko (primāro) attīstības centru tīklu veido starptautiskas, nacionālas un reģionālas nozīmes attīstības centri, jo tajos koncentrējas lielākā daļa valsts iedzīvotāju, ekonomiskā un sociālā aktivitāte. Reģionālās nozīmes attīstības centri ir pilsētas, kuras ir nozīmīgi attiecīgā reģiona kultūras vai ražošanas centri ar attīstītu sociālo infrastruktūru un daudzveidīgu pakalpojumu piedāvājumu. Šādi attīstības centri citstarp ir Aizkraukle, Balvi, Bauska, Dobeles, Limbaži un Tukums. Savukārt nacionālās nozīmes attīstības centri ir lielākās pilsētas, kurās ir attīstīta rūpniecība, transports, sabiedriskie pakalpojumi un sociālā infrastruktūra. Nacionālās nozīmes attīstības centra statuss citstarp ir Daugavpilij, Jelgavai, Jēkabpilij un Valmierai (*sk. Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijas līdz 2030. gadam 314., 321. un 328. punktu*).

Līdzšinējā Jaunjelgavas novadā nav reģionālās vai nacionālās nozīmes attīstības centra. Tādējādi Jaunjelgavas novada kā patstāvīgas pašvaldības

saglabāšana neatbilstu vismaz vienam no reformas pamatā esošajiem kritērijiem, proti, tam, ka novada teritorijā jābūt reģionālās vai nacionālās nozīmes attīstības centram.

Reformas sagatavošanas un Likumprojekta izskatīšanas laikā Jaunjelgavas novada dome arī izteica atbalstu jauna – Sēlijas – novada izveidei, kurā tiktu apvienoti vairāki vēsturiskās Sēlijas teritorijā ietilpstošie novadi. Priekšlikumu par Sēlijas novada izveidi pirms Likumprojekta izskatīšanas otrajā lasījumā iesniedza partiju apvienības “Zaļo un Zemnieku savienība” frakcija, bet pirms Likumprojekta izskatīšanas trešajā lasījumā – deputāts Viktors Valainis. Jautājums par iespējamo Sēlijas novada izveidi tika apspriests Komisijas 2020. gada 31. janvāra, kā arī 14. un 25. februāra sēdēs. Uzmanība tika pievērsta gan tam, ka šajā novadā, ja tāds tiktu izveidots, nebūtu attīstības centra, gan arī priekšlikumiem par to, kura apdzīvotā vieta varētu kļūt par Sēlijas novada administratīvo centru. Komisija un vēlāk arī Saeima ne otrajā, ne trešajā lasījumā priekšlikumu par Sēlijas novada izveidi neatbalstīja (*sk. Saeimas Administratīvi teritoriālās reformas komisijas 2020. gada 31. janvāra, kā arī 14. un 25. februāra sēžu audioierakstus lietas materiālu 1. sēj. un protokolus Nr. 9, Nr. 13 un Nr. 16, pieejami: www.saeima.lv, kā arī apkopotos priekšlikumus likumprojekta Nr. 462/Lp13 “Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likums” izskatīšanai 2. un 3. lasījumā, pieejami Saeimas likumprojektu reģistrā*).

Nevienā no Sēlijas novadā potenciāli apvienojamiem novadiem Likumprojekta izstrādes un izskatīšanas laikā nebija reģionālās vai nacionālās nozīmes attīstības centra. Tādējādi Sēlijas novada izveidošana neatbilstu vismaz vienam no reformas pamatā esošajiem kritērijiem, saskaņā ar kuru novada teritorijā jābūt reģionālās vai nacionālās nozīmes attīstības centram. Likumprojekta izstrādes un izskatīšanas laikā netika sniegti tādi racionāli apsvērumi, kas pamatotu atkāpšanos no reformas mērķa un minētā kritērija. Turklāt Satversmes tiesa ir secinājusi, ka likumdevējs piederību latviešu vēsturiskajām zemēm nebija noteicis par administratīvi teritoriālās reformas kritēriju. Tādējādi norādes uz šo piederību nav saistāmas ar reformas rezultātā izveidoto pašvaldību teritorijām (*sk. Satversmes tiesas 2021. gada 28. maija*

sprieduma lietā Nr. 2020-43-0106 14.2. punktu). Likumdevējs ir iecerējis iedzīvotāju kopīgās identitātes stiprināšanu, kā arī kultūrvēsturiskās vides saglabāšanu un ilgtspējīgu attīstību regulēt ar atsevišķu likumu (sk. Administratīvo teritoriju likuma 3. panta otro daļu). Saeima Latviešu vēsturisko zemju likumu pieņēma 2021. gada 16. jūnijā (sk. Saeimas 2021. gada četrdesmit pirmās (attālinātās ārkārtas) sēdes 2021. gada 16. jūnijā stenogrammu, kā arī likumprojektu Nr. 788/Lp13 “Latviešu vēsturisko zemju likums” un apkopotos priekšlikumus tā izskatīšanai 3. lasījumā, pieejami Saeimas likumprojektu reģistrā).

Savukārt jaunais Aizkraukles novads, kurā iekļauts arī līdzšinējais Jaunjelgavas novads, atbilst reformas pamatā esošajiem kritērijiem. Jaunais Aizkraukles novads ir ģeogrāfiski vienots, tā teritorijā ir reģionālās nozīmes attīstības centrs – Aizkraukle. Reformas sagatavošanas gaitā ir vērtēta novada ekonomiskā ilgtspēja un spēja izveidot efektīvu izglītības, veselības aprūpes un sociālo pakalpojumu iestāžu, sabiedriskā transporta un ceļu, kā arī komunālās saimniecības tīklus. Satversmes tiesa secina, ka likumdevējs, izvērtējot vairākus iespējamus administratīvi teritoriālā iedalījuma risinājumus un ņemot vērā Jaunjelgavas novada situāciju un iedzīvotāju intereses, attiecībā uz to ir izvēlējis reformas mērķim un kritērijiem atbilstošu administratīvi teritoriālā iedalījuma risinājumu.

Tādējādi, lemjot par līdzšinējā Jaunjelgavas novada iekļaušanu Aizkraukles novadā, likumdevējs ir ievērojis reformas mērķi un kritērijus.

26. Līdzšinējā Ilūkstes novada pašvaldības teritorija ir noteikta ar 2008. gada Administratīvo teritoriju likuma 2. pielikuma 36. punktu, un saskaņā ar to Ilūkstes novadu veido Ilūkstes un Subates pilsētas, kā arī Bebrenes, Dvietes, Eglaines, Pilskalnes, Prodes un Šēderes pagasti. Atbilstoši Administratīvo teritoriju likuma pielikuma 10.2., 10.6., 10.7., 10.8., 10.17., 10.18., 10.21. un 10.23. apakšpunktam līdzšinējais Ilūkstes novads tiek iekļauts Augšdaugavas novadā. Šā novada administratīvais centrs ir Daugavpils valstspilsēta, bet tā ir atsevišķa pašvaldība.

Ilūkstes novada dome reformas gaitā ir iestājusies par Ilūkstes novada kā patstāvīgas pašvaldības saglabāšanu, norādot, ka novads atbilst visiem kritērijiem un spēj iedzīvotājiem sniegt visus pakalpojumus. Tāpat Ilūkstes novada dome izteikusi priekšlikumus par šā novada paplašināšanu vēsturiskajās robežās, to apvienojot ar Aknīstes novadu, kā arī līdzšinējā Jēkabpils novada Rubenes un Dunavas pagastiem, vai novada apvienošanu ar citām vēsturiskās Sēlijas teritorijā esošajām pašvaldībām.

26.1. Ministrija norāda, ka Ilūkstes novada pievienošana jaunajam Augšdaugavas novadam ir saderīga ar reformas mērķi un sasaista nacionālās nozīmes attīstības centru – Daugavpili – ar lauku teritorijām, radot priekšnoteikumus tautsaimniecības attīstībai un nodrošinot pašvaldības spējas piesaistīt investīcijas, izveidot efektīvu izglītības, veselības aprūpes un sociālo pakalpojumu iestāžu, sabiedriskā transporta un ceļu, kā arī komunālās saimniecības tīklus. Daugavpils pilsēta, kas Administratīvo teritoriju likumā noteikta par Augšdaugavas novada administratīvo centru, esot Ilūkstes novadam kopumā tuvākais nacionālās nozīmes attīstības centrs. Ministrija esot ņēmusi vērā arī to, ka starp Daugavpils pilsētu un Daugavpils un Ilūkstes novadiem vairākās jomās jau esot attīstīta sadarbība, tostarp civilās aizsardzības, veselības aprūpes un citās jomās. Ilūkstes novadā esot arī Valsts un pašvaldību vienotais klientu apkalpošanas centrs (turpmāk – Vienotais apkalpošanas centrs), kurā iedzīvotāji arī pēc reformas vienkopus varēsot pieteikt pakalpojumus. Sākotnēji Ministrija esot piedāvājusi veidot Daugavpils novadu, tajā iekļaujot arī Daugavpils pilsētu, taču pirms Likumprojekta iesniegšanas Saeimā nolemts Daugavpils pilsētu neiekļaut novadā, bet saglabāt kā atsevišķu pašvaldību (*sk. lietas materiālu 20. sēj. 96.–99. lp.*).

Līdzšinējā Ilūkstes novadā nav reģionālās vai nacionālās nozīmes attīstības centra. Tā nebūtu arī tādā gadījumā, ja Ilūkstes novadam tiktu pievienots Aknīstes novads un Rubenes un Dunavas pagasti. Satversmes tiesa jau secināja, ka arī Sēlijas novadā, kura iespējamā izveide tika apspriesta Likumprojekta izskatīšanas laikā Saeimā, nebūtu reģionālās vai nacionālās nozīmes attīstības centra (*sk. šā sprieduma 25. punktu*). Tādējādi Ilūkstes novada kā patstāvīgas pašvaldības

saglabāšana un citi minētie administratīvi teritoriālā iedalījuma risinājumi neatbilstu vismaz vienam no reformas pamatā esošajiem kritērijiem, proti, tam, ka novadā ir reģionālās vai nacionālās nozīmes attīstības centrs.

26.2. Ministru kabineta 2019. gada 14. maija informatīvajā ziņojumā norādīts, ka pēc 2009. gadā īstenotās administratīvi teritoriālās reformas vairāku novadu pašvaldību iestādes un uzņēmumi izvietoti republikas pilsētās, tostarp Daugavpils novada iestādes un uzņēmumi atrodas Daugavpilī. Tomēr lielāku izaugsmes potenciālu un labākus rezultātus uzrādot pilsētreģioni. To attīstības centros esošais potenciāls (iedzīvotāju skaits, infrastruktūra, izglītības iespējas) un mērķtiecīga privāto investīciju piesaiste varot nodrošināt teritorijas ekonomisko pašpietiekamību. Būtiski esot teritorijas attīstību plānot kopsakarībās – tostarp ap nacionālās nozīmes attīstības centriem, kur veidojas augstāka ekonomiskā aktivitāte un pieprasījums pēc pakalpojumiem. Ziņojumā arī secināts, ka republikas pilsētas un ap tām esošie novadi neveido vienotu administratīvu, ekonomisku un saimniecisku vienību un nesekmē šo teritoriju potenciāla pilnvērtīgu izmantošanu. Tāpat ikdienas svārstmigrācija lielākoties esot vērsta uz un no pilsētām, tādēļ arī iedzīvotājiem ērtāk būtu pakalpojumus saņemt vienas pašvaldības ietvaros. Turklāt iedzīvotāju skaits esot samazinājies arī republikas pilsētās, un tas liekot secināt, ka pilsētu kā atsevišķu pašvaldību pastāvēšana nav ilgtspējīga. Sabiedriskajai apspriešanai tika piedāvāts tāds administratīvi teritoriālā iedalījuma modelis, saskaņā ar kuru jaunajā Daugavpils novadā bija plānots apvienot līdzšinējo Daugavpils pilsētu, kā arī Daugavpils un Ilūkstes novadus (*sk. Ministru kabineta 2019. gada 14. maija informatīvā ziņojuma “Par sabiedriskai apspriešanai izvirzāmo administratīvi teritoriālā iedalījuma modeli” 4., 5. un 51. lpp., pieejams <http://tap.mk.gov.lv>*).

No Likumprojekta izstrādes materiāliem konstatējams, ka Ministrija bija sagatavojusi tādu apvienotā Daugavpils novada pašvaldības profilu, atbilstoši kuram šajā novadā bija iekļauta arī Daugavpils pilsēta (*sk. lietas materiālu 19. sēj. 70.–93. lp.*). Arī Ministru kabineta konceptuālajā ziņojumā “Par administratīvi teritoriālo iedalījumu” norādīts, ka Daugavpils pilsēta ietilpst jaunā Daugavpils novada sastāvā (*sk. ar Ministru kabineta 2019. gada 18. septembra*

rīkojumu Nr. 445 apstiprinātā konceptuālā ziņojuma “Par administratīvi teritoriālo iedalījumu” 3. pielikuma 9. punktu). Taču Ministru kabineta 2019. gada 15. oktobra sēdē, izskatot Likumprojektu, tika nolemts par republikas pilsētām noteikt arī Liepāju, Daugavpili un Rēzekni, savukārt attiecīgos novadus veidot bez reģionālās vai nacionālās nozīmes attīstības centra tajos (sk. *Ministru kabineta 2019. gada 15. oktobra sēdes protokolu Nr. 48 un videoierakstu, pieejami: www.mk.gov.lv*). Šādu administratīvi teritoriālā iedalījuma risinājumu vēlāk atbalstīja arī Komisija un Saeima.

Satversmes tiesa ir secinājusi, ka likumdevējam ir pienākums reformas īstenošanas gaitā pieņemt uz tās mērķa sasniegšanu vērstus racionāli pamatotus lēmumus, tostarp, konstatējot kādu nepilnību valdības izstrādātajā un Saeimai iesniegtajā likumprojektā, to novērst. Savukārt par reformas pamatā esošajiem kritērijiem neatbilstošu atzīts tāds administratīvi teritoriālā iedalījuma risinājums, saskaņā ar kuru novada teritorijā nav reģionālās vai nacionālās nozīmes attīstības centra (sk. *Satversmes tiesas 2021. gada 28. maija sprieduma lietā Nr. 2020-43-0106 14.1. punktu*). Likumdevējs izņēmuma gadījumos var atkāpties no noteiktajiem reformas kritērijiem, ja vien šāda atkāpšanās ir pamatota ar racionāliem apsvērumiem un atbilst reformas mērķim (sk. *Satversmes tiesas 2021. gada 12. marta sprieduma lietā Nr. 2020-37-0106 28. punktu*).

Augšdaugavas novada sastāvā nav reģionālās vai nacionālās nozīmes attīstības centra. Satversmes tiesa ir atzinusi, ka Likumprojekta izstrādes procesā tika apspriests jautājums par to, kāpēc dažām valstspilsētām (sākotnēji – republikas pilsētām), tostarp Daugavpilij, jānosaka atsevišķas pašvaldības statuss, tādējādi izveidojot novadu bez attīstības centra (sk. *Satversmes tiesas 2021. gada 28. maija sprieduma lietā Nr. 2020-43-0106 14.1. punktu*). Lai atsvērtu Augšdaugavas novada neatbilstību reformas pamatā esošajiem kritērijiem, Administratīvo teritoriju likuma pārejas noteikumu 25. punktā Daugavpils pilsētai un Augšdaugavas novadam noteikts pienākums sadarboties civilās aizsardzības, izglītības un atkritumu apsaimniekošanas jomās pēc 2021. gada 1. jūlija. Tomēr no Ministrijas izstrādātā apvienotā Daugavpils novada profila izriet, ka starp līdzšinējo Daugavpils pilsētu un Daugavpils un Ilūkstes novadiem jau šobrīd

notiek sadarbība gan civilās aizsardzības un atkritumu apsaimniekošanas, gan arī citās jomās, piemēram, veselības aprūpes un tūrisma jomā (*sk. lietas materiālu 19. sēj. 70.–93. lp.*). No lietas materiāliem neizriet, ka Administratīvo teritoriju likuma pārejas noteikumu 25. punktā paredzētais Augšdaugavas novada un Daugavpils valstspilsētas sadarbības pienākums atsevišķās jomās radīs tādas izmaiņas līdzšinējā pašvaldību sadarbībā, kuras ļautu secināt, ka tiks novērsti iepriekš konstatētie administratīvi teritoriālā iedalījuma trūkumi, izveidotas spēcīgas, ekonomiski attīstīties spējīgas pašvaldības un panākts tas, ka pašvaldības tām uzdotās funkcijas spēs izpildīt patstāvīgi. Turklāt Satversmes tiesa nevērtē to, kādas varētu būt atsevišķu pašvaldību sadarbības prognozes (*sk. Satversmes tiesas 2021. gada 28. maija sprieduma lietā Nr. 2020-43-0106 14.1. punktu*).

Tāpat Administratīvo teritoriju likuma pārejas noteikumu 25. punkts paredz Augšdaugavas novada un Daugavpils valstspilsētas sadarbību arī ilgtspējīgas attīstības stratēģijas un attīstības programmas izstrādē. Savukārt šo pārejas noteikumu 9. punkts paredz, ka Ministru kabinets nosaka kārtību, kādā administratīvi teritoriālās reformas ietvaros līdz 2021. gada 1. decembrim piešķirams līdzfinansējums kopīgu teritorijas attīstības plānošanas dokumentu izstrādei citstarp Daugavpils valstspilsētas pašvaldībai ar pašvaldībām, kuras ietilps jaunajā Augšdaugavas novadā. Uz šīs normas pamata izdoto Ministru kabineta 2020. gada 13. oktobra noteikumu Nr. 631 “Jaunveidojamo pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentu projektu valsts līdzfinansējuma piešķiršanas kārtība” (turpmāk – Noteikumi Nr. 631) 4. punkts noteic, ka kopīgu plānošanas dokumentu izstrādei paredzēto valsts mērķdotāciju saņēməjs ir Daugavpils valstspilsēta. Savukārt saskaņā ar šo noteikumu 8. punktu par saņemtās valsts mērķdotācijas izlietošanu atbilstoši paredzētajam mērķim ir atbildīgs attiecīgās pašvaldības domes priekšsēdētājs. Tātad jau šobrīd Daugavpils valstspilsētai sadarbībā ar novada pašvaldību ir paredzētas tādas priekšrocības, kādas nav paredzētas ar to saistītajai Augšdaugavas novada pašvaldībai.

Valstspilsētas un ar to saistītā novada vienotība pati par sevi neapdraud vietējo pārstāvību un rada priekšnoteikumus tam, lai tiktu veicināta, nevis kavēta reģionu attīstība. Tieši tāds modelis, kas ietver reģionālās vai nacionālās nozīmes

attīstības centru katra novada teritorijā, var nodrošināt ilgtspējīgu reģionu attīstību (sk. *Satversmes tiesas 2021. gada 28. maija sprieduma lietā Nr. 2020-43-0106 14.1. punktu*). Likumdevējs nav norādījis racionālus apsvērumus tam, kāpēc, izveidojot jauno Augšdaugavas novadu bez tā teritorijā esoša reģionālās vai nacionālās nozīmes attīstības centra, ir pieļauta atkāpšanās no reformas pamatā esošā kritērija un kā ar šādu risinājumu iespējams sasniegt reformas mērķi. Tātad, lemjot par līdzšinējā Ilūkstes novada iekļaušanu jaunajā Augšdaugavas novadā, kurā nav valsts attīstības plānošanas dokumentos noteikta reģionālās vai nacionālās nozīmes attīstības centra, likumdevējs nav ievērojis reformas mērķi un kritērijus un ir rīkojies patvaļīgi.

Līdz ar to Administratīvo teritoriju likuma pielikuma 10.2., 10.6., 10.7., 10.8., 10.17., 10.18., 10.21. un 10.23. apakšpunkts neatbilst Satversmes 1. un 101. pantam.

27. Carnikavas novada pašvaldības teritorija ir noteikta ar 2008. gada Administratīvo teritoriju likuma 2. pielikuma 20. punktu. Atbilstoši Administratīvo teritoriju likuma pielikuma 11.2. apakšpunktam līdzšinējais Carnikavas novads kā Carnikavas pagasts tiek iekļauts Ādažu novadā.

Carnikavas novada dome reformas ietvaros izteikusi viedokli, ka novads būtu saglabājams kā patstāvīga pašvaldība un tā iekļaušana Ādažu novadā neatbilstot reformas mērķim. Turklāt prasība par konkrētu iedzīvotāju skaitu Pierīgas novados esot formāls kritērijs un likumdevējs neesot pamatojis tā nozīmi. Carnikavas novadā situācija neesot tāda pati kā citās Pierīgas pašvaldībās. Proti, kopš atdalīšanās no Ādažiem 1992. gadā Carnikavas novadā esot vērojama pastāvīga izaugsme un tas bijis finansiāli neatkarīgs. Tāpēc Saeimai attiecībā uz šo novadu vajadzējis atkāpties no Pierīgas pašvaldībām noteiktā iedzīvotāju skaita kritērija.

Ministrija norāda, ka Carnikavas novada iekļaušana Ādažu novadā esot saderīga ar reformas mērķi un citstarp nodrošinot pašvaldības spējas piesaistīt investīcijas. Carnikavas novada iedzīvotāju paradumi esot cieši saistīti ar Rīgu, proti, vairāk nekā 60 procenti novada nodarbināto iedzīvotāju strādājot Rīgā.

Viens no izšķirošajiem novadu apvienošanas faktoriem bijis tas, ka Carnikavas novadā nav vidusskolas. Vispārējās izglītības jomā Carnikavas novadā deklarētajiem izglītojamiem Ādažu novada pašvaldības izglītības iestādes esot otra biežāk sastopamā izvēle pēc Rīgā esošajām izglītības iestādēm. Attālums no Carnikavas ciema līdz Ādažu ciemam esot 10 kilometri, abu novadu teritorijas vienojot arī autoceļš E67. Carnikavas novads un Ādažu novads kopīgi nodrošinot meliorācijas sistēmas un hidrotehnisko būvju ekspluatāciju un uzturēšanu. Carnikavas novadā darbojoties arī Vienotais apkalpošanas centrs (*sk. lietas materiālu 4. sēj. 82.–83. lp.*).

Likumprojekta anotācijā norādīts, ka Pierīgas novadi ir no pašvaldību budžeta viedokļa vislabāk nodrošinātās pašvaldības un iemaksātāji pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fondā. Tomēr, lai nodrošinātu efektīvāku publisko resursu izmantošanu un pašvaldību darbību attiecībā pret pašvaldībām noteikto izpildāmo funkciju apjomu, arī Pierīgas novados vajadzētu būt vismaz 15 000 iedzīvotāju. Tāpat, saskaņoti un racionāli plānojot teritorijas attīstību, arī Pierīgā esot iespējas radīt darba vietas un piesaistīt investīcijas, līdz ar to vienas pašvaldības ietvaros veidojot gan industriālās zonas, gan dzīvojamās zonas. Arī Ministrija norādījusi, ka Pierīgas pašvaldībām kā novada izveides kritērijs noteikts minimālais iedzīvotāju skaits, lai nodrošinātu to, ka pašvaldības visā valsts teritorijā tiek veidotas salīdzināmā mērogā un ar salīdzināmu budžeta un administratīvo kapacitāti. Savukārt par kritēriju šīm pašvaldībām neesot izvirzīta reģionālās vai nacionālās nozīmes attīstības centra esība novada teritorijā, jo tām visciešākās ekonomiskās un funkcionālās saiknes esot ar nacionālās nozīmes attīstības centru – Rīgu (*sk. lietas materiālu 4. sēj. 82. lp.*). Tādējādi ir sniegts pamatojums minimālā iedzīvotāju skaita noteikšanai Pierīgas novados. Savukārt tas, vai kāda pašvaldība atrodas tik atšķirīgā situācijā, lai noteikts novadu veidošanas kritērijs uz to netiktu attiecināts, ir likumdevēja izšķiršanās jautājums, ciktāl atkāpi no šā kritērija iespējams pamatot ar racionāliem apsvērumiem.

No lietas materiāliem izriet, ka Carnikavas novadā 2018. gada sākumā bija 8626 iedzīvotāji, bet 2020. gada sākumā – 9851 iedzīvotājs (*sk. lietas materiālu 4. sēj. 5. lp un Iedzīvotāju reģistra statistiku 2020. gadā, pieejama:*

www.pmlp.gov.lv). Tātad līdzšinējais Carnikavas novads iedzīvotāju skaita ziņā neatbilst reformas pamatā esošajam kritērijam par minimālo iedzīvotāju skaitu Pierīgas novadā.

Savukārt jaunais Ādažu novads atbilst reformas pamatā esošajiem kritērijiem. Citstarp jaunais Ādažu novads ir ģeogrāfiski vienots un tajā kopā ar līdzšinējā Carnikavas novada iedzīvotājiem būs vairāk nekā 15 000 iedzīvotāju (*sk. lietas materiālu 4. sēj. 4.–5. lp.*). Reformas sagatavošanas gaitā ir vērtēta novada ekonomiskā ilgtspēja un spēja izveidot efektīvu izglītības, veselības aprūpes un sociālo pakalpojumu iestāžu, sabiedriskā transporta un ceļu, kā arī komunālās saimniecības tīklus. Carnikavas novada domes apstrīdētās normas izstrādes un izskatīšanas laikā likumdevējs nav saskatījis racionālus apsvērumus, kuru dēļ tam būtu jāatkāpjas no reformas pamatā esošajiem kritērijiem.

Pēc Carnikavas novada domes ieskata, Ādažu un Carnikavas novadu apvienotās finanšu komisijas pieņemtie lēmumi liecina par to, ka reformas rezultātā Carnikavas novada iedzīvotāju iespējas panākt sev vēlamu lēmumu pieņemšanu un līdz ar to arī labklājība jaunajā Ādažu novadā samazināsies. Saskaņā ar Administratīvo teritoriju likuma pārejas noteikumu 20. punktu finanšu komisiju veido visu apvienojamo pašvaldību domju priekšsēdētāji, bet to vada un tās darbu organizē tās pašvaldības domes priekšsēdētājs, kurā ir lielākais iedzīvotāju skaits atbilstoši aktuālajiem Iedzīvotāju reģistra datiem. Savukārt šīs komisijas lēmums ir pieņemts, ja par to nobalsojušie pārstāv vismaz pusi no attiecīgo pašvaldību iedzīvotāju kopskaita. Tādējādi, ņemot vērā apvienojamo novadu iedzīvotāju skaitu, nav izslēgta varbūtība, ka kādai pašvaldībai nav izdevies apvienojamo novadu finanšu komisijā panākt sev vēlamā lēmuma pieņemšanu. Tomēr jaunā novada dome pārstāvēs visus novada iedzīvotājus un tās uzdevums būs saskaņot viņu kopējās intereses un vajadzības, kā arī nodrošināt vienmērīgu visas novada teritorijas attīstību labākajā iespējamā veidā.

Satversmes tiesa secina, ka likumdevējs, izvērtējot iespējamās administratīvi teritoriālā iedalījuma risinājumus un ņemot vērā Carnikavas novada situāciju un iedzīvotāju intereses, attiecībā uz šo novadu ir izvēlējis reformas mērķim un kritērijiem atbilstošu administratīvi teritoriālā iedalījuma risinājumu.

Tādējādi, lemjot par līdzšinējā Carnikavas novada iekļaušanu Ādažu novadā, likumdevējs ir ievērojis reformas mērķi un kritērijus.

28. Rugāju novada pašvaldības teritorija ir noteikta ar 2008. gada Administratīvo teritoriju likuma 2. pielikuma 82. punktu, un atbilstoši tam Rugāju novadu veido Lazdukalna pagasts un Rugāju pagasts. Saskaņā ar Administratīvo teritoriju likuma pielikuma 12.10. un 12.13. apakšpunktu līdzšinējais Rugāju novads tiek iekļauts Balvu novadā.

Rugāju novada dome izteikusi viedokli, ka reformas rezultātā Rugāju novads būtu saglabājams kā patstāvīga pašvaldība un tās apstrīdētās normas neatbilst reformas mērķim un kritērijiem. Dome norāda, ka Likumprojekta izstrādes un izskatīšanas laikā nav sniegts konkrēts, pētījumos balstīts pamatojums tam, ka jaunajā Balvu novadā būs iespējama ilgtspējīga teritorijas ekonomiskā attīstība un pašvaldība spēs piesaistīt nozīmīgas investīcijas. Turklāt, salīdzinot jauno Saulkrastu novadu, kurš izveidots, neievērojot reformas pamatā esošos kritērijus, un Rugāju novadu, neesot pamata secināt, ka Saulkrastu novada pastāvēšana varētu, bet Rugāju novada pastāvēšana nevarētu būt attaisnojama. Tādējādi likumdevējs, pieņemot Rugāju novada domes apstrīdētās normas, esot rīkojies patvaļīgi.

Ministrija norāda, ka Ministru kabineta 2019. gada 14. maija informatīvā ziņojuma sagatavošanas laikā Rugāju novads nebija atbilstošs 2008. gada Administratīvo teritoriju likuma 7. panta otrajā daļā minētajiem kritērijiem. Rugāju novada pievienošana jaunajam Balvu novadam esot saderīga ar reformas mērķi un citstarp nodrošināšot pašvaldības spējas piesaistīt investīcijas. Balvu pilsēta esot Rugāju novadam tuvākais reģionālās nozīmes attīstības centrs. Tāpat esot ņemts vērā tas, ka jaunajā Balvu novadā apvienojamās pašvaldības jau sadarbojas gan pakalpojumu sniegšanas, gan citās jomās, piemēram, civilās aizsardzības, sabiedriskā transporta, veselības aprūpes un izglītības jomā. Rugāju novadā gan esot vidusskola, bet skolēnu skaits tajā esot pārāk mazs, lai būtu izpildīts viens no reformas kritērijiem, proti, perspektīvas vidusskolas esība

novadā. Rugāju novadā darbojoties arī Vienotais apkalpošanas centrs (*sk. lietas materiālu 12. sēj. 45.–49. lp.*).

Līdzšinējā Rugāju novadā nav reģionālās vai nacionālās nozīmes attīstības centra. Tādējādi Rugāju novada kā patstāvīgas pašvaldības saglabāšana neatbilstu vismaz vienam no reformas pamatā esošajiem kritērijiem, proti, tam, ka novada teritorijā jābūt reģionālās vai nacionālās nozīmes attīstības centram.

Savukārt jaunais Balvu novads, kurā iekļauts arī līdzšinējais Rugāju novads, atbilst reformas pamatā esošajiem kritērijiem. Jaunais Balvu novads ir ģeogrāfiski vienots, tā teritorijā ir reģionālās nozīmes attīstības centrs – Balvi. Dažādu apstākļu dēļ, tostarp attāluma no Rīgas un iedzīvotāju skaita samazinājuma dēļ, jaunā Balvu novada attīstības iespējas patiesi ir zemākas salīdzinājumā ar citām jaunajām pašvaldībām. Šiem apstākļiem uzmanība pievērsta gan Ministrijas izstrādātajā apvienotā Balvu novada profilā, gan Saeimā, apspriežot priekšlikumus, kas attiecās uz jauno Balvu novadu (*sk. lietas materiālu 11. sēj. 29.–38. lp.*; *Saeimas Administratīvi teritoriālās reformas komisijas 2020. gada 31. janvāra un 6. maija sēžu audioierakstus lietas materiālu 1. sēj. un protokolus Nr. 9 un Nr. 24, pieejami: www.saeima.lv; Saeimas 2020. gada devītās sēdes 2020. gada 5. martā turpinājuma 2020. gada 12. martā stenogrammu un 2020. gada astoņpadsmitās (attālinātās ārkārtas) sēdes 2020. gada 26. maijā turpinājuma 2020. gada 2. jūnijā stenogrammu, kā arī Administratīvi teritoriālās reformas komisijas apkopotos priekšlikumus likumprojekta Nr. 462/Lp13 “Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likums” izskatīšanai 2. un 3. lasījumā, pieejami Saeimas likumprojektu reģistrā*). Reformas pamatā esošie pētījumi liecina, ka iedzīvotāju skaita ziņā mazo pašvaldību uzturēšanas izdevumi ir salīdzinoši augsti, tās bieži vien nespēj nodrošināt augstas kvalitātes pakalpojumus iedzīvotājiem, tostarp izglītības un sabiedriskā transporta pakalpojumus, kā arī piesaistīt investīcijas un pārvaldīt liela mēroga projektus. Turklāt, saglabājoties pašreizējām demogrāfijas tendencēm, turpmākajos divdesmit gados iedzīvotāju skaits pašvaldībās varētu samazināties pat par 15 procentiem (*sk. Satversmes tiesas 2021. gada 12. marta sprieduma lietā Nr. 2020-37-0106 26.3. punktu*). Arī Rugāju novadā, tāpat kā pārējās

apvienojamās pašvaldībās, tiek prognozēta turpmāka iedzīvotāju skaita samazināšanās (*sk. lietas materiālu 12. sēj. 47. lp.*). Tādējādi reformas sagatavošanas gaitā ir vērtēta jaunā Balvu novada ekonomiskā ilgtspēja un spēja izveidot efektīvu izglītības, veselības aprūpes un sociālo pakalpojumu iestāžu, sabiedriskā transporta un ceļu, kā arī komunālās saimniecības tīklus. Turklāt pašvaldībai nav tiesību pieprasīt, lai likumdevējs atkāptos no reformas pamatā esošajiem kritērijiem, pat ja attiecībā uz kādu citu pašvaldību šāda atkāpe ir pieļauta.

Satversmes tiesa secina, ka likumdevējs, izvērtējot iespējamus administratīvi teritoriālā iedalījuma risinājumus un ņemot vērā Rugāju novada situāciju un iedzīvotāju intereses, attiecībā uz to ir izvēlējis reformas mērķim un kritērijiem atbilstošu administratīvi teritoriālā iedalījuma risinājumu.

Tādējādi, lemjot par līdzšinējā Rugāju novada iekļaušanu Balvu novadā, likumdevējs ir ievērojis reformas mērķi un kritērijus.

29. Iecavas novada pašvaldības teritorija ir noteikta ar 2008. gada Administratīvo teritoriju likuma 2. pielikuma 34. punktu. Atbilstoši Administratīvo teritoriju likuma pielikuma 13.8. un 13.9. apakšpunktam līdzšinējais Iecavas novads kā Iecavas pagasts un Iecavas pilsēta tiek iekļauts Bauskas novadā.

Iecavas novada dome Likumprojekta sagatavošanas un izskatīšanas laikā paudusi viedokli, ka Iecavas novads būtu saglabājams kā patstāvīga pašvaldība. Tāpat Iecavas novada dome lūgusi izvērtēt vairākus variantus, kas saistīti ar apvienošanu, tostarp ar līdzšinējo Baldones novadu, Vecumnieku novada Vecumnieku pagastu, kā arī Olaines novada daļu.

Ministrija norāda, ka Iecavas novada iekļaušana jaunajā Bauskas novadā ir saderīga ar reformas mērķi un sasaista reģionālās nozīmes attīstības centru – Bausku – ar apkārtējām lauku teritorijām, radot priekšnoteikumus tautsaimniecības attīstībai. Tāpat tiek nodrošinātas pašvaldības spējas piesaistīt investīcijas, izveidot efektīvu izglītības, veselības aprūpes un sociālo pakalpojumu iestāžu, sabiedriskā transporta un ceļu, kā arī komunālās saimniecības tīklus.

Piedāvājot konkrēto administratīvi teritoriālā iedalījuma risinājumu, Ministrija ņēmusi vērā to, ka Bauska ir Iecavas novadam tuvākais attīstības centrs, abus novadus savieno autoceļš A7 un Bauskas novadā apvienojamo novadu pašvaldības vairākās jomās jau sadarbojas vai arī ir cita citai deleģējušas pašvaldību uzdevumu izpildi. Piemēram, Bauskas novada būvvalde apkalpojot arī Iecavas un Rundāles novadus, savukārt tūrisma jomā minētās pašvaldības esot noslēgušas sadarbības līgumu. Iecavas novadā darbojoties arī Vienotais apkalpošanas centrs (*sk. lietas materiālu 6. sēj. 45.–47. lp.*).

Līdzšinējā Iecavas novada teritorijā nav reģionālās vai nacionālās nozīmes attīstības centra. Šāda attīstības centra nebūtu arī nevienā no Iecavas novada piedāvātajiem līdzšinējo novadu apvienošanas variantiem. Tādējādi ne Iecavas novada kā patstāvīgas pašvaldības saglabāšana, nedz arī citi pašvaldības ierosinātie administratīvi teritoriālā iedalījuma risinājumi neatbilstu vismaz vienam no reformas pamatā esošajiem kritērijiem, proti, tam, ka novada teritorijā jābūt reģionālās vai nacionālās nozīmes attīstības centram.

Savukārt jaunais Bauskas novads, kurā iekļauts arī līdzšinējais Iecavas novads, atbilst reformas pamatā esošajiem kritērijiem. Jaunais Bauskas novads ir ģeogrāfiski vienots, tā teritorijā ir reģionālās nozīmes attīstības centrs – Bauska. Tāpat ir pamatota novada ekonomiskā ilgtspēja un spēja izveidot efektīvu izglītības, veselības aprūpes un sociālo pakalpojumu iestāžu, sabiedriskā transporta un ceļu, kā arī komunālās saimniecības tīklus. Tādējādi likumdevējs, izvērtējot vairākus iespējamus administratīvi teritoriālā iedalījuma risinājumus un ņemot vērā Iecavas novada situāciju un iedzīvotāju intereses, attiecībā uz to ir izvēlējis reformas mērķim un kritērijiem atbilstošu administratīvi teritoriālā iedalījuma risinājumu.

Līdz ar to, lemjot par līdzšinējā Iecavas novada iekļaušanu Bauskas novadā, likumdevējs ir ievērojis reformas mērķi un kritērijus.

30. Rundāles novada pašvaldības teritorija ir noteikta ar 2008. gada Administratīvo teritoriju likuma 2. pielikuma 84. punktu, kurš noteic, ka Rundāles novadu veido Rundāles, Svitenes un Viesturu pagasti. Saskaņā ar Administratīvo

teritoriju likuma pielikuma 13.13., 13.16. un 13.20. apakšpunktu līdzšinējais Rundāles novads tiek iekļauts Bauskas novadā.

Rundāles novada dome izteikusi viedokli, ka reformas ietvaros novads būtu saglabājams kā patstāvīga pašvaldība un tas pilnībā spēj veikt visas pašvaldībai noteiktās funkcijas un uzdevumus. Savukārt Ministrija norāda, ka 2019. gada 14. maija informatīvā ziņojuma sagatavošanas laikā Rundāles novads neesot bijis atbilstošs 2008. gada Administratīvo teritoriju likuma 7. panta otrajā daļā minētajiem kritērijiem. Rundāles novadā 2018. gadā bijuši 3407 iedzīvotāji un lielākajā novada apdzīvotajā vietā – Pilsrundāles ciemā – vien 666 iedzīvotāji. Līdzšinējā Rundāles novada pievienošana jaunajam Bauskas novadam esot saderīga ar reformas mērķi un citstarp nodrošināšot pašvaldības spējas piesaistīt investīcijas, kā arī to, ka novadā ir vismaz viena perspektīva vidusskola. Bauskas pilsēta esot Rundāles novadam tuvākais reģionālās nozīmes attīstības centrs. Tāpat Ministrija esot ņēmusi vērā to, ka starp Rundāles novadu un pārējām Bauskas novadā apvienojamām pašvaldībām jau ir izveidota sadarbība gan pakalpojumu nodrošināšanā, gan citās jomās, piemēram, civilajā aizsardzībā, izglītības un veselības aprūpes jomā. Lai arī Rundāles novadā ir vidusskola, skolēnu skaits tajā esot pārāk mazs, lai būtu izpildīts viens no reformas kritērijiem, proti, par perspektīvas vidusskolas esību novadā. Rundāles novadā darbojoties arī Vienotais apkalpošanas centrs (*sk. lietas materiālu 10. sēj. 64.–66. lp.*).

Līdzšinējā Rundāles novadā nav reģionālās vai nacionālās nozīmes attīstības centra. Tādējādi Rundāles novada kā patstāvīgas pašvaldības saglabāšana neatbilstu vismaz vienam no reformas pamatā esošajiem kritērijiem, proti, tam, ka novada teritorijā jābūt reģionālās vai nacionālās nozīmes attīstības centram. Satversmes tiesa jau secināja, ka jaunais Bauskas novads atbilst reformas pamatā esošajiem kritērijiem (*sk. šā sprieduma 29. punktu*). Tādējādi likumdevējs, izvērtējot iespējamus administratīvi teritoriālā iedalījuma risinājumus un ņemot vērā Rundāles novada situāciju un iedzīvotāju intereses, attiecībā uz to ir izvēlējis reformas mērķim un kritērijiem atbilstošu administratīvi teritoriālā iedalījuma risinājumu.

Līdz ar to, lemjot par līdzšinējā Rundāles novada iekļaušanu Bauskas novadā, likumdevējs ir ievērojis reformas mērķi un kritērijus.

31. Auces novada pašvaldības teritorija ir noteikta ar 2008. gada Administratīvo teritoriju likuma 2. pielikuma 11. punktu, un saskaņā ar to Auces novadu veido Auces pilsēta, kā arī Bēnes, Īles, Lielauces, Ukru, Vecauces un Vītiņu pagasti. Atbilstoši Administratīvo teritoriju likuma pielikuma 16.2., 16.5., 16.11., 16.14., 16.18., 16.19. un 16.20. apakšpunktam līdzšinējais Auces novads tiek iekļauts jaunajā Dobeles novadā.

Auces novada dome izteikusi viedokli, ka reformas ietvaros novads būtu saglabājams kā patstāvīga pašvaldība un līdzšinējais novads spēj pildīt visas tam likumā noteiktās autonomās funkcijas, kā arī atbilst visiem novadu veidošanas kritērijiem. Auces pilsēta vēsturiski esot uzskatāma par reģionālās nozīmes attīstības centru un spējot piesaistīt nozīmīgas investīcijas, novadā esot iespējama ilgspējīga teritorijas ekonomiskā attīstība, un arī Auces vidusskola esot uzskatāma par perspektīvu vidusskolu. Kā alternatīvu administratīvi teritoriālā iedalījuma risinājumu Auces novada dome minējusi novada apvienošanu ar vairākiem līdzšinējā Saldus novada pagastiem, kas vēsturiski ietilpuši Auces rajonā.

Ministrija norāda, ka Auces novada iekļaušana Dobeles novadā ir saderīga ar reformas mērķi un sasaista reģionālās nozīmes attīstības centru – Dobeli – ar lauku teritorijām. Tādējādi tiek radīti priekšnoteikumi tautsaimniecības attīstībai, nodrošinātas pašvaldības spējas piesaistīt investīcijas, izveidot efektīvu izglītības, veselības aprūpes un sociālo pakalpojumu iestāžu, komunālās saimniecības, sabiedriskā transporta un ceļu tīklus, kā arī nodrošināta vismaz vienas perspektīvas vidusskolas esība novadā. Dobeles pilsēta esot Auces novadam tuvākais reģionālās nozīmes attīstības centrs. Ministrija esot ņēmusi vērā arī to, ka Dobeles novadā apvienojamās pašvaldības jau sadarbojas vairākās jomās, piemēram, veidojot civilās aizsardzības sadarbības teritoriju. Auces novadā esot divas vidusskolas, taču skolēnu skaits abās neesot pietiekams, lai atbilstu perspektīvas vidusskolas kritērijam. Auces novadā darbojoties arī Vienotais apkalpošanas centrs (*sk. lietas materiālu 23. sēj. 21.–23. lp.*).

Līdzšinējā Auces novada teritorijā nav reģionālās vai nacionālās nozīmes attīstības centra. Šāda attīstības centra Auces novadā nebūtu arī tad, ja tam tiktu pievienoti citi pagasti, kas agrāk bijuši Auces rajona sastāvā. Tādējādi Auces novada kā patstāvīgas pašvaldības saglabāšana, kā arī pašvaldības ierosinātais administratīvi teritoriālā iedalījuma risinājums neatbilstu vismaz vienam no reformas pamatā esošajiem kritērijiem, proti, tam, ka novada teritorijā jābūt reģionālās vai nacionālās nozīmes attīstības centram.

Savukārt jaunais Dobeles novads atbilst reformas pamatā esošajiem kritērijiem. Tas ir ģeogrāfiski vienots, tā teritorijā ir reģionālās nozīmes attīstības centrs – Dobeles. Tāpat ir pamatota novada ekonomiskā ilgtspēja un spēja izveidot efektīvu izglītības, veselības aprūpes un sociālo pakalpojumu iestāžu, sabiedriskā transporta un ceļu, kā arī komunālās saimniecības tīklus. Tādējādi likumdevējs, izvērtējot vairākus iespējamus administratīvi teritoriālā iedalījuma risinājumus un ņemot vērā Auces novada situāciju un iedzīvotāju intereses, attiecībā uz to ir izvēlējis reformas mērķim un kritērijiem atbilstošu administratīvi teritoriālā iedalījuma risinājumu.

Līdz ar to, lemjot par līdzšinējā Auces novada iekļaušanu Dobeles novadā, likumdevējs ir ievērojis reformas mērķi un kritērijus.

32. Ozolnieku novada pašvaldības teritorija ir noteikta ar 2008. gada Administratīvo teritoriju likuma 2. pielikuma 69. punktu, kurš noteic, ka Ozolnieku novadu veido Cenu, Ozolnieku un Salgales pagasti. Atbilstoši Administratīvo teritoriju likuma pielikuma 18.1., 18.8. un 18.10. apakšpunktam līdzšinējais Ozolnieku novads tiek iekļauts jaunajā Jelgavas novadā.

Ozolnieku novada dome norāda, ka reformas ietvaros novads būtu jā saglabā kā patstāvīga pašvaldība. Ozolnieki esot potenciāls attīstības centrs, šāds secinājums izrietot no reformas sagatavošanas laikā veiktajiem pētījumiem, tātad novads atbilstot visiem novadu veidošanas kritērijiem. Savukārt Jelgavas novads neatbilstot šiem kritērijiem, jo tā teritorijā nav reģionālās vai nacionālās nozīmes attīstības centra.

Ministrija norāda, ka līdzšinējā Ozolnieku novada iekļaušana jaunajā Jelgavas novadā ir saderīga ar reformas mērķi un sasaista nacionālās nozīmes attīstības centru – Jelgavu – ar lauku teritorijām, radot priekšnoteikumus tautsaimniecības attīstībai. Tādējādi tiek nodrošināta pašvaldības spēja piesaistīt investīcijas, izveidot efektīvu izglītības, veselības aprūpes un sociālo pakalpojumu iestāžu, sabiedriskā transporta un ceļu, kā arī komunālās saimniecības tīklus. Attiecībā uz jauno Jelgavas novadu Administratīvo teritoriju likumā esot veiktas izmaiņas salīdzinājumā ar Ministrijas piedāvāto ieceri. Proti, Jelgavas novadā nav iekļauta Jelgavas valstspilsēta, kurai saglabāts atsevišķas pašvaldības statuss, bet kura noteikta par Jelgavas novada administratīvo centru. Esot ņemts vērā tas, ka Jelgavas novadā apvienojamās pašvaldības jau šobrīd sadarbojas vairākās jomās, piemēram, veidojot civilās aizsardzības sadarbības teritoriju. Ozolnieku novadā esot vidusskola, bet skolēnu skaits tajā esot pārāk mazs, lai būtu izpildīts viens no reformas kritērijiem – perspektīvas vidusskolas esība novadā. Ozolnieku novadā darbojoties arī divi Vienotie apkalpošanas centri (*sk. lietas materiālu 13. sēj. 48.–53. lp.*).

Līdzšinējā Ozolnieku novadā nav reģionālās vai nacionālās nozīmes attīstības centra. Tādējādi Ozolnieku novada kā patstāvīgas pašvaldības saglabāšana neatbilstu reformas pamatā esošajam kritērijam, proti, tam, ka novada teritorijā jābūt reģionālās vai nacionālās nozīmes attīstības centram. Tomēr šāda attīstības centra nav arī jaunajā Jelgavas novadā, kurā plānots iekļaut Ozolnieku novadu.

No Likumprojekta izstrādes materiāliem konstatējams, ka Ministrija bija sagatavojusi jaunā Jelgavas novada pašvaldības profilu un saskaņā ar to Jelgavas pilsēta bija iekļauta Jelgavas novadā (*sk. lietas materiālu 13. sēj. 13. lp.*). Arī Ministru kabineta 2019. gada 18. septembra konceptuālajā ziņojumā norādīts, ka Jelgavas pilsēta ietilpst jaunā Jelgavas novada sastāvā (*sk. ar Ministru kabineta 2019. gada 18. septembra rīkojumu Nr. 445 apstiprinātā konceptuālā ziņojuma "Par administratīvi teritoriālo iedalījumu" 3. pielikuma 12. punktu*). Šāds administratīvi teritoriālā iedalījuma risinājums bija paredzēts arī Likumprojektā, ko Ministru kabinets iesniedza Saeimai.

Pirms Likumprojekta izskatīšanas otrajā lasījumā deputāti Viktors Valainis un Māris Kučinskis iesniedza priekšlikumus par republikas pilsētas statusa noteikšanu Jelgavai, bet Viktors Valainis – arī priekšlikumu neieklāut Jelgavas pilsētu Jelgavas novada sastāvā. Komisija šos priekšlikumus neatbalstīja, un arī Saeima, izskatot Likumprojektu otrajā lasījumā, priekšlikumus par republikas pilsētas statusa noteikšanu Jelgavai noraidīja. Savukārt priekšlikums par Jelgavas pilsētas neieklāšanu Jelgavas novada sastāvā tika atsaukts (*sk. Saeimas Administratīvi teritoriālās reformas komisijas 2020. gada 18. februāra sēdes audioierakstu lietas materiālu 1. sēj. un protokolu Nr. 14, pieejams: www.saeima.lv, kā arī Saeimas 2020. gada devītās sēdes 2020. gada 5. martā un tās turpinājuma 2020. gada 11. un 13. martā stenogrammas, kā arī Administratīvi teritoriālās reformas komisijas apkopotos priekšlikumus likumprojekta Nr. 462/Lp13 “Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likums” izskatīšanai 2. lasījumā, pieejami Saeimas likumprojektu reģistrā*). Pirms Likumprojekta izskatīšanas trešajā lasījumā tika iesniegti vairāki priekšlikumi par valstspilsētas statusa noteikšanu Jelgavai, citstarp šādu priekšlikumu iesniedza vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs. Komisija un Saeima šos priekšlikumus atbalstīja. Tāpat tika atbalstīti priekšlikumi, saskaņā ar kuriem Jelgavas valstspilsētai tika noteikts atsevišķas pašvaldības statuss un tā netika ietverta Jelgavas novada sastāvā (*sk. Saeimas Administratīvi teritoriālās reformas komisijas 2020. gada 21. aprīļa sēdes audioierakstu lietas materiālu 1. sēj. un protokolu Nr. 21, pieejams: www.saeima.lv; 2020. gada astoņpadsmitās (attālinātās ārkārtas) sēdes 2020. gada 26. maijā un tās turpinājuma 2020. gada 2. jūnijā stenogrammas, kā arī Administratīvi teritoriālās reformas komisijas apkopotos priekšlikumus likumprojekta Nr. 462/Lp13 “Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likums” izskatīšanai 3. lasījumā, pieejami Saeimas likumprojektu reģistrā*).

Gan Komisijā, izskatot Likumprojektu pirms otrā un pirms trešā lasījuma, gan Saeimā, izskatot Likumprojektu otrajā lasījumā, notika debates, kurās tika izteikti viedokļi gan par to, ka Jelgavai jābūt atsevišķai pašvaldībai, gan par to, ka Jelgavas pilsēta būtu jāieklāuj jaunajā Jelgavas novadā. Apspriežot Likumprojektu

otrajā lasījumā, deputāts Viktors Valainis izteica viedokli, ka Jelgavas un apkārtējo novadu darbība un vadība esot atšķirīga un tāpēc pilsēta nebūtu apvienojama ar šiem novadiem. Deputāte Dana Reizniece-Ozola norādīja, ka pēc Jelgavas apvienošanas ar apkārtējiem novadiem tā vairs nespēsot tikpat veiksmīgi kā līdz šim piesaistīt finansējumu un veidot uzņēmējdarbības atbalsta infrastruktūru. Savukārt deputāts Ilmārs Dūrītis vērsa uzmanību uz to, ka arī Jelgavas iedzīvotāju skaits ir būtiski samazinājies un nepieciešama pakalpojumu un iestāžu tīkla optimizācija, bet tādā gadījumā, ja pilsēta un tai apkārtējie novadi būs atsevišķas pašvaldības, netikšot izveidots optimāls skolu un citu iestāžu tīkls, savukārt, apvienojot Jelgavas pilsētu un Jelgavas un Ozolnieku novadus, izveidotos ekonomiski spēcīga pašvaldība (*sk. Saeimas 2020. gada devītās sēdes 2020. gada 5. martā turpinājuma 2020. gada 12. martā stenogrammu un Administratīvi teritoriālās reformas komisijas apkopotos priekšlikumus likumprojekta Nr. 462/Lp13 "Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likums" izskatīšanai 2. lasījumā, pieejami Saeimas likumprojektu reģistrā*).

No Ministrijas izstrādātā apvienotā Jelgavas novada profila izriet, ka starp līdzšinējo Jelgavas pilsētu un Jelgavas un Ozolnieku novadiem jau šobrīd ir attīstīta sadarbība vairākās jomās, tostarp izglītības un tūrisma jomā. No Likumprojekta izstrādes materiāliem neizriet racionāls pamatojums tam, ka Administratīvo teritoriju likuma pārejas noteikumu 25. punktā Jelgavas novadam un Jelgavas valstspilsētai noteiktais pienākums sadarboties atsevišķās jomās radīs tādas izmaiņas līdzšinējā pašvaldību sadarbībā, kuras ļautu secināt, ka tiks novērsti iepriekš konstatētie administratīvi teritoriālā iedalījuma trūkumi, izveidotas spēcīgas, ekonomiski attīstīties spējīgas pašvaldības un panākts tas, ka pašvaldības tām uzdotās funkcijas spēs izpildīt patstāvīgi. Savukārt saskaņā ar Noteikumu Nr. 631 4. punktu kopīgu plānošanas dokumentu izstrādei paredzēto valsts mērķdotāciju saņēmējs ir Jelgavas valstspilsēta un saskaņā ar šo noteikumu 8. punktu par saņemtās valsts mērķdotācijas izlietošanu atbilstoši paredzētajam mērķim ir atbildīgs attiecīgās pašvaldības domes priekšsēdētājs. Tātad jau šobrīd Jelgavas valstspilsētas pašvaldībai sadarbībā ar novada pašvaldību ir paredzētas

tādas priekšrocības, kādas nav paredzētas ar to saistītajai Jelgavas novada pašvaldībai.

Satversmes tiesa secina, ka likumdevējs nav sniedzis racionālus apsvērumus tam, kāpēc, izveidojot jauno Jelgavas novadu bez reģionālās vai nacionālās nozīmes attīstības centra, ir pieļauta atkāpšanās no reformas pamatā esošā kritērija un kā ar šādu risinājumu iespējams sasniegt reformas mērķi. Tātad likumdevējs, lemjot par līdzšinējā Ozolnieku novada iekļaušanu jaunajā Jelgavas novadā, kurā nav reģionālās vai nacionālās nozīmes attīstības centra, nav ievērojis reformas mērķi un kritērijus un ir rīkojies patvaļīgi.

Līdz ar to Administratīvo teritoriju likuma pielikuma 18.1., 18.8. un 18.10. apakšpunkts neatbilst Satversmes 1. un 101. pantam.

33. Salas novada pašvaldības teritorija ir noteikta ar 2008. gada Administratīvo teritoriju likuma 2. pielikuma 86. punktu, un atbilstoši tam Salas novadu veido Salas pagasts un Sēlpils pagasts. Saskaņā ar Administratīvo teritoriju likuma pielikuma 19.18. un 19.20. apakšpunktu līdzšinējais Salas novads tiek iekļauts jaunajā Jēkabpils novadā.

Salas novada dome izteikusi viedokli, ka reformas ietvaros Salas novads būtu saglabājams kā patstāvīga pašvaldība vai apvienojams ar citām pašvaldībām Jēkabpils novadā, kurā nebūtu iekļauta Jēkabpils pilsēta, vai apvienojams ar citām pašvaldībām Sēlijas novadā, ja tāds tiktu izveidots. Pievienojot Salas novadu Jēkabpils novadam, likumdevējs neesot ievērojis vairākus novadu veidošanas kritērijus. Neesot analizēts tas, vai jaunā novada teritorija ir optimāla efektīvu un iedzīvotājiem pieejamu pakalpojumu aspektā. Neviens no apvienojamiem novadiem nevarot nodrošināt autonomo funkciju veikšanu no saviem ieņēmumiem, un attīstība Jēkabpils pilsētā esot lēnāka nekā apkārtējos novados. Turklāt citos gadījumos valstspilsēta neesot apvienota ar apkārtējiem novadiem, tāpēc neesot pamatoti apvienot arī Jēkabpils pilsētu ar tai apkārtējiem novadiem.

Ministrija norāda, ka Salas novads Ministru kabineta 2019. gada 14. maija informatīvā ziņojuma sagatavošanas laikā nebija atbilstošs 2008. gada Administratīvo teritoriju likuma 7. panta otrajā daļā minētajiem kritērijiem. Salas

novadā 2018. gadā bijuši 3403 iedzīvotāji, bet novada lielākajā apdzīvotajā vietā – Salas ciemā – vien 1333 iedzīvotāji. Līdzšinējā Salas novada iekļaušana jaunajā Jēkabpils novadā esot saderīga ar reformas mērķi un sasaistot nacionālās nozīmes attīstības centru – Jēkabpili – ar apkārtējām lauku teritorijām. Tādējādi tiekot radīti priekšnoteikumi tautsaimniecības attīstībai, nodrošinātas pašvaldības spējas piesaistīt investīcijas, izveidot efektīvu izglītības, veselības aprūpes un sociālo pakalpojumu iestāžu, sabiedriskā transporta un ceļu, kā arī komunālās saimniecības tīklus. Jēkabpils valstspilsēta esot Salas novadam tuvākais nacionālās nozīmes attīstības centrs. Analizējot datus par iedzīvotāju ienākuma nodokļa pārskaitījumiem starp administratīvajām teritorijām, Ministrija secinājusi, ka jaunajā Jēkabpils novadā savas pašvaldības teritorijā būs nodarbināti 55 procenti iedzīvotāju. Savukārt dati par izglītības jomu liecinot, ka Salas novada iedzīvotāju paradumi ir saistīti ar Jēkabpils pilsētu. Jēkabpils novadā apvienojamās pašvaldības jau sadarbojoties dažādās jomās, piemēram, attiecībā uz būvvaldes, sabiedriskā transporta, atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumiem. Salas novadā darbojoties arī Vienotais apkalpošanas centrs (*sk. lietas materiālu 2. sēj. 61.–62. lp.*).

Līdzšinējā Salas novadā nav reģionālās vai nacionālās nozīmes attīstības centra. Šāda attīstības centra nebūtu arī Jēkabpils novadā, ja tajā netiktu iekļauta Jēkabpils pilsēta. Satversmes tiesa jau secināja, ka arī Sēlijas novadā, ja tāds tiktu izveidots, nebūtu reģionālās vai nacionālās nozīmes attīstības centra (*sk. šā sprieduma 25. punktu*). Tātad Salas novada kā patstāvīgas pašvaldības saglabāšana, kā arī citi pašvaldības ierosinātie administratīvi teritoriālā iedalījuma risinājumi neatbilstu vismaz vienam no reformas pamatā esošajiem kritērijiem, proti, tam, ka novada teritorijā jābūt reģionālās vai nacionālās nozīmes attīstības centram.

Savukārt jaunais Jēkabpils novads atbilst reformas pamatā esošajiem kritērijiem. Tas ir ģeogrāfiski vienots, un tā teritorijā ir nacionālās nozīmes attīstības centrs – Jēkabpils. Reformas sagatavošanas gaitā ir vērtēta novada ekonomiskā ilgtspēja un spēja izveidot efektīvu izglītības, veselības aprūpes un sociālo pakalpojumu iestāžu, sabiedriskā transporta un ceļu, kā arī komunālās

saimniecības tīklus. Lai gan apvienojamo novadu ekonomiskās attīstības un citi rādītāji ir atšķirīgi, tomēr reformas ietvaros ir pieļaujama attiecīgo pašvaldību apvienošana, ja vien šāds risinājums nav pretrunā ar reformas mērķi un kritērijiem.

Tādējādi likumdevējs, izvērtējot vairākus iespējamus administratīvi teritoriālā iedalījuma risinājumus un ņemot vērā Salas novada situāciju un iedzīvotāju intereses, attiecībā uz to ir izvēlējis reformas mērķim un kritērijiem atbilstošu administratīvi teritoriālā iedalījuma risinājumu.

Līdz ar to, lemjot par līdzšinējā Salas novada iekļaušanu Jēkabpils novadā, likumdevējs ir ievērojis reformas mērķi un kritērijus.

34. Salacgrīvas novada pašvaldības teritorija ir noteikta ar 2008. gada Administratīvo teritoriju likuma 2. pielikuma 85. punktu, un saskaņā ar to Salacgrīvas novadu veido Ainažu un Salacgrīvas pilsētas, kā arī Ainažu, Liepupes un Salacgrīvas pagasti. Atbilstoši Administratīvo teritoriju likuma pielikuma 23.1., 23.2., 23.8., 23.12. un 23.13. apakšpunktam līdzšinējais Salacgrīvas novads tiek iekļauts Limbažu novadā.

Salacgrīvas novada dome izteikusi viedokli, ka reformas ietvaros novads būtu jā saglabā kā patstāvīga pašvaldība, kā arī izteikusi priekšlikumu izveidot jaunu – Piejūras novadu –, kurā apvienotos Salacgrīvas, Saulkrastu un Carnikavas novadi, kā arī Limbažu novada Skultes pagasts. Salacgrīva, tāpat kā Saulkrasti, esot potenciāls attīstības centrs, turklāt reformas rezultātā esot izveidoti vairāki tādi novadi, kuros nav attīstības centra.

Ministrija norāda, ka Salacgrīvas novada iekļaušana jaunajā Limbažu novadā ir saderīga ar reformas mērķi un citstarp nodrošina pašvaldības spējas piesaistīt investīcijas. Limbažu pilsēta esot Salacgrīvas novadam tuvākais reģionālās nozīmes attīstības centrs. Tāpat Ministrija esot ņēmusi vērā to, ka Limbažu novadā apvienojamie novadi jau sadarbojas vairākās jomās, piemēram, izglītībā, veselības aprūpē, civilajā aizsardzībā. Salacgrīvas novada pašvaldībai visvairāk savstarpējo norēķinu par izglītojamiem esot tieši ar Limbažu novada pašvaldību. Salacgrīvas novadā darbojoties arī Vienotais apkalpošanas centrs (*sk. lietas materiālu 9. sēj. 94.–95. lp.*).

Salacgrīvas novada dome, pamatojot Salacgrīvas kā potenciāla attīstības centra statusu, atsaucas uz Ministrijas pasūtīto un Latvijas Universitātes veikto pētījumu. Tajā secināts, ka Rīgas reģiona ietvaros Salacgrīvas novads atbilst pakalpojumu centra statusam, bet Salacgrīvas pilsēta ir viens no lielākajiem aktivitātes centriem. Pakalpojumu centru šā pētījuma izpratnē raksturo vidēji zema vai zema aktivitāte darbadienās, bet vidēji augsta aktivitāte brīvdienās, tāpēc nepieciešams attīstīt ražošanas sektoru un mainīt teritorijas attīstības stratēģiju (sk.: pētījums *“Latvijas administratīvo teritoriju ekonomiskās aktivitātes un iedzīvotāju iekšējās aktivitātes svārstības, izmantojot mobilā tīkla noslodzes datus. Pirmais starpziņojums: Iedzīvotāju svārstmigrācijas analīze pašvaldību un to teritoriālo vienību iedalījumā un esošo vietējo pašvaldību administratīvo teritoriju ekonomiskās uzvedības izvērtējums”*, 55. lpp. Pieejams: www.varam.gov.lv).

Satversmes tiesa ir secinājusi, ka pienācīgs pamatojums jauna reģionālās nozīmes attīstības centra noteikšanai jāsniedz pašam likumdevējam un jāveic arī attiecīgi grozījumi valsts attīstības plānošanas dokumentos (sk. *Satversmes tiesas 2021. gada 12. marta sprieduma lietā Nr. 2020-37-0106 28.1. punktu*). No lietas materiāliem izriet, ka Likumprojekta izskatīšanas gaitā, apspriežot priekšlikumus par Salacgrīvas novada kā patstāvīgas pašvaldības saglabāšanu, citstarp tika izteikts arī tāds viedoklis, ka Salacgrīva ir potenciāls attīstības centrs, bet Komisija un vēlāk arī Saeima attiecīgos priekšlikumus nav atbalstījusi (sk. *Saeimas Administratīvi teritoriālās reformas komisijas 2020. gada 11. un 21. februāra un 2020. gada 6. maija sēžu audioierakstus lietas materiālu 1. sēj. un protokolus Nr. 12, Nr. 15 un Nr. 24, pieejami: www.saeima.lv, kā arī Saeimas 2020. gada devītās sēdes 2020. gada 5. martā turpinājuma 2020. gada 13. martā stenogrammu un 2020. gada astoņpadsmitās (attālinātās ārkārtas) sēdes 2020. gada 26. maijā turpinājuma 2020. gada 9. jūnijā stenogrammu, kā arī Administratīvi teritoriālās reformas komisijas apkopotos priekšlikumus likumprojekta Nr. 462/Lp13 “Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likums” izskatīšanai 2. un 3. lasījumā, pieejami Saeimas likumprojektu reģistrā*). Tātad līdzšinējā Salacgrīvas novada teritorijā nav reģionālās vai nacionālās nozīmes attīstības centra. Tā nebūtu arī Piejūras novadā, ja tāds tiktu izveidots atbilstoši

Salacgrīvas pašvaldības priekšlikumam. Tādējādi Salacgrīvas novada kā patstāvīgas pašvaldības saglabāšana un arī Piejūras novada izveidošana neatbilstu vismaz vienam no reformas pamatā esošajiem kritērijiem, proti, tam, ka novada teritorijā jābūt reģionālās vai nacionālās nozīmes attīstības centram.

Savukārt jaunais Limbažu novads atbilst reformas pamatā esošajiem kritērijiem. Tas ir ģeogrāfiski vienots, un tā teritorijā ir reģionālās nozīmes attīstības centrs – Limbaži. Tāpat reformas gaitā ir vērtēta novada ekonomiskā ilgtspēja un spēja izveidot efektīvu izglītības, veselības aprūpes un sociālo pakalpojumu iestāžu, sabiedriskā transporta un ceļu, kā arī komunālās saimniecības tīklus. Tādējādi likumdevējs, izvērtējot vairākus iespējamus administratīvi teritoriālā iedalījuma risinājumus un ņemot vērā Salacgrīvas novada situāciju un iedzīvotāju intereses, attiecībā uz to ir izvēlējis reformas mērķim un kritērijiem atbilstošu administratīvi teritoriālā iedalījuma risinājumu.

Līdz ar to, lemjot par līdzšinējā Salacgrīvas novada iekļaušanu Limbažu novadā, likumdevējs ir ievērojis reformas mērķi un kritērijus.

35. Alojās novada pašvaldības teritorija ir noteikta ar 2008. gada Administratīvo teritoriju likuma 2. pielikuma 6. punktu, un atbilstoši tam Alojās novadu veido Alojās un Staiceles pilsētas, kā arī Alojās, Braslavas, Brīvzemnieku un Staiceles pagasti. Saskaņā ar Administratīvo teritoriju likuma pielikuma 23.3., 23.4., 23.5., 23.6., 23.15. un 23.16. apakšpunktu līdzšinējais Alojās novads tiek iekļauts Limbažu novadā.

Alojās novada dome uzskata, ka šis novads reformas ietvaros būtu jā saglabā kā patstāvīga pašvaldība. Pašvaldība spējot sniegt iedzīvotājiem kvalitatīvus pakalpojumus salīdzināmā kvalitātē un uzskatāma par ilgtspējīgu pašvaldību, kura bez atbilstoša pamatojuma tiek likvidēta.

Ministrija norāda, ka līdzšinējais Alojās novads nebija atbilstošs 2008. gada Administratīvo teritoriju likuma 7. panta otrajā daļā minētajiem kritērijiem, proti, Alojās pilsētā 2018. gadā bija 1122 iedzīvotāji, savukārt Staiceles pilsētā – 873 iedzīvotāji. Alojās novada iekļaušana jaunajā Limbažu novadā esot saderīga ar reformas mērķi un sasaistot reģionālās nozīmes attīstības centru – Limbažus –

ar lauku teritorijām, radot priekšnoteikumus tautsaimniecības attīstībai, nodrošinot pašvaldības spējas piesaistīt investīcijas, izveidot efektīvu izglītības, veselības aprūpes un sociālo pakalpojumu iestāžu, komunālās saimniecības, sabiedriskā transporta un ceļu tīklus, kā arī nodrošinot vismaz vienas perspektīvas vidusskolas esību novadā. Limbažu pilsēta esot Alojās novadam tuvākais reģionālās nozīmes attīstības centrs. Turklāt Limbažu novadā apvienojamie novadi jau sadarbojoties gan pakalpojumu nodrošināšanā, gan citās jomās, piemēram, civilajā aizsardzībā, veselības aprūpē un izglītībā. Alojās novadā deklarētie izglītojamie bieži izvēloties kādu no Limbažu novada skolām. Alojās novadā gan ir vidusskola, taču skolēnu skaits tajā neesot pietiekams, lai būtu izpildīts viens no reformas kritērijiem – perspektīvas vidusskolas esība novadā. Alojās novadā darbojoties arī Vienotais apkalpošanas centrs (*sk. lietas materiālu 16. sēj. 94.–98. lp.*).

Līdzšinējā Alojās novadā nav reģionālās vai nacionālās nozīmes attīstības centra. Tādējādi Alojās novada kā patstāvīgas pašvaldības saglabāšana neatbilstu vismaz vienam no reformas pamatā esošajiem kritērijiem, proti, tam, ka novadā jābūt reģionālās vai nacionālās nozīmes attīstības centram. Savukārt, kā jau tika secināts šajā spriedumā, jaunais Limbažu novads atbilst reformas pamatā esošajiem kritērijiem (*sk. šā sprieduma 34. punktu*). Tādējādi likumdevējs, izvērtējot iespējamās administratīvi teritoriālās iedalījuma risinājumus un ņemot vērā Alojās novada pašvaldības situāciju un iedzīvotāju intereses, attiecībā uz to ir izvēlējis reformas mērķim un kritērijiem atbilstošu administratīvi teritoriālās iedalījuma risinājumu.

Līdz ar to, lemjot par līdzšinējā Alojās novada iekļaušanu Limbažu novadā, likumdevējs ir ievērojis reformas mērķi un kritērijus.

36. Babītes novada pašvaldības teritorija ir noteikta ar 2008. gada Administratīvo teritoriju likuma 2. pielikuma 12. punktu, un saskaņā ar to Babītes novadu veido Babītes pagasts un Salas pagasts. Atbilstoši Administratīvo teritoriju likuma pielikuma 27.1. un 27.3. apakšpunktam līdzšinējais Babītes novads tiek iekļauts Mārupes novadā.

Babītes novada dome uzskata, ka novads reformas ietvaros jāsaglabā kā patstāvīga pašvaldība. Pašvaldība spējot nodrošināt iedzīvotājus ar visiem pakalpojumiem salīdzināmā kvalitātē. Jau tuvākajos gados iedzīvotāju skaits novadā varētu sasniegt 15 000. Turklāt Mārupes novads neatbilstot kritērijam par sabiedriskā transporta tīkla izveidi, jo, izmantojot sabiedrisko transportu, no Babītes uz Mārupi – jaunā novada administratīvo centru – var nokļūt vienīgi ar pārsēšanos Rīgā.

Ministrija norāda, ka Babītes novada pievienošana Mārupes novadam ir saderīga ar reformas mērķi un nodrošina pašvaldības spējas piesaistīt investīcijas, izveidot efektīvu izglītības, veselības aprūpes un sociālo pakalpojumu iestāžu, sabiedriskā transporta un ceļu, kā arī komunālās saimniecības tīklus. Lemjot par attiecīgo administratīvi teritoriālā iedalījuma risinājumu, Ministrija ņēmusi vērā nepieciešamību Pierīgā mazināt administratīvi teritoriālo sadrumstalotību un veidot savstarpēji salīdzināma mēroga pašvaldības. Babītes novads esot izteikts Pierīgas novads, kura iedzīvotāju paradumi cieši saistīti ar Rīgas pilsētu. Gandrīz 58 procenti Babītes novada nodarbināto strādājot Rīgā, bet tikai 23,2 procenti – Babītes novadā. Arī visvairāk savstarpējo norēķinu par izglītojamiem Babītes novads veicot ar Rīgas pilsētu (*sk. lietas materiālu 22. sēj. 32.–34. lp.*).

No lietā esošajiem materiāliem izriet, ka Babītes novadā 2018. gada sākumā bija 10 350 iedzīvotāji, bet 2020. gada sākumā – 12 014 iedzīvotāji (*sk. lietas materiālu 22. sēj. 33. lp. un Iedzīvotāju reģistra statistiku 2020. gadā, pieejama: www.pmlp.gov.lv*). Tātad Babītes novada iedzīvotāju skaits neatbilst reformas pamatā esošajam kritērijam par iedzīvotāju skaitu Pierīgas novados. Savukārt jaunais Mārupes novads, kurā reformas ietvaros iekļauts līdzšinējais Babītes novads, atbilst reformas pamatā esošajiem kritērijiem. Citstarp jaunais Mārupes novads ir ģeogrāfiski vienots un tajā ir vairāk nekā 15 000 iedzīvotāju (*sk. lietas materiālu 22. sēj. 33. lp.*).

Attiecībā uz sabiedriskā transporta tīkla izveidi Satversmes tiesa norāda, ka administratīvi teritoriālā reforma ir saistīta ar zināmu pielāgošanās periodu un nepieciešamību veikt izmaiņas dažādos apvienoto pašvaldību sadarbības aspektos, tostarp sabiedriskā transporta tīklā. Saskaņā ar Ministru kabineta 2010. gada

13. jūlija noteikumu Nr. 634 "Sabiedriskā transporta pakalpojumu organizēšanas kārtība maršrutu tīklā" 4. punktu sabiedriskā transporta maršruti tiek veidoti un savstarpēji saskaņoti atbilstoši pasažieru plūsmai. Tādējādi tas, ka izmaiņas sabiedriskā transporta maršrutos ir nepieciešamas, nenozīmē to, ka likumdevējs būtu rīkojies patvaļīgi un attiecīgais administratīvi teritoriālā iedalījuma risinājums būtu neatbilstošs reformas pamatā esošajiem kritērijiem.

Satversmes tiesa secina, ka likumdevējs, izvērtējot iespējamus administratīvi teritoriālā iedalījuma risinājumus un ņemot vērā Babītes novada situāciju un iedzīvotāju intereses, attiecībā uz to ir izvēlējis reformas mērķim un kritērijiem atbilstošu administratīvi teritoriālā iedalījuma risinājumu.

Tādējādi, lemjot par līdzšinējā Babītes novada iekļaušanu Mārupes novadā, likumdevējs ir ievērojis reformas mērķi un kritērijus.

37. Kandavas novada pašvaldības teritorija ir noteikta ar 2008. gada Administratīvo teritoriju likuma 2. pielikuma 43. punktu, un atbilstoši tam Kandavas novadu veido Kandavas pilsēta, kā arī Cēres, Kandavas, Matkules, Vānes, Zantes un Zemītes pagasti. Saskaņā ar Administratīvo teritoriju likuma pielikuma 39.1., 39.8., 39.9., 39.12., 39.19., 39.21. un 39.22. apakšpunktu līdzšinējais Kandavas novads tiek iekļauts Tukuma novadā.

Kandavas novada dome uzskata, ka reformas ietvaros novads būtu jā saglabā kā patstāvīga pašvaldība. Kandava esot potenciāls attīstības centrs, to domes pārstāvis esot norādījis Komisijas sēdē. Tāpat Kandavas novada dome izteikusi priekšlikumu, ka šā novada teritorijai būtu jāpievieno līdzšinējā Talsu novada Sabīles pilsēta un Abavas pagasts, kā arī līdzšinējā Tukuma novada Jaunsātu un Pūres pagasti.

Ministrija norāda, ka Kandavas novada iekļaušana Tukuma novadā atbilst reformas mērķim un nodrošina reģionālās nozīmes attīstības centru – Tukumu – ar lauku teritorijām, līdz ar to nodrošinot pašvaldības spējas piesaistīt investīcijas, izveidot efektīvu izglītības, veselības aprūpes un sociālo pakalpojumu iestāžu, sabiedriskā transporta un ceļu, kā arī komunālās saimniecības tīklus. Tukuma pilsēta esot Kandavas novadam kopumā tuvākais reģionālās nozīmes attīstības

centrs. Analizējot iedzīvotāju paradumus un pašvaldību jau iedibinātās sadarbības saiknes, esot gūts apliecinājums tam, ka Kandavas novads iekļaujams tieši Tukuma novadā. Tukuma novadā apvienojamās pašvaldības jau sadarbojoties gan pakalpojumu nodrošināšanā, gan citās jomās, piemēram, civilajā aizsardzībā, veselības aprūpē, tūrismā. Kandavas novadā darbojoties arī Vienotais klientu centrs (*sk. lietas materiālu 8. sēj. 62.–64. lp.*).

Līdzšinējā Kandavas novada teritorijā nav reģionālās vai nacionālās nozīmes attīstības centra. Par jaunu attīstības centru noteikšanu jālemj likumdevējam, veicot attiecīgas izmaiņas valsts attīstības plānošanas dokumentos. Reģionālās vai nacionālās nozīmes attīstības centra Kandavas novadā nebūtu arī tad, ja atbilstoši novada domes priekšlikumam tam tiktu pievienota Sabiles pilsēta, kā arī Abavas, Jaunsātu un Pūres pagasti. Tādējādi Kandavas novada kā patstāvīgas pašvaldības saglabāšana, kā arī atsevišķu administratīvi teritoriālā iedalījuma vienību pievienošana šim novadam neatbilstu vismaz vienam no reformas pamatā esošajiem kritērijiem, saskaņā ar kuru novada teritorijā jābūt reģionālās vai nacionālās nozīmes attīstības centram.

Savukārt jaunais Tukuma novads atbilst reformas pamatā esošajiem kritērijiem. Tas ir ģeogrāfiski vienots, un tā teritorijā ir reģionālās nozīmes attīstības centrs – Tukums. Tāpat reformas gaitā ir vērtēta novada ekonomiskā ilgtspēja un spēja izveidot efektīvu izglītības, veselības aprūpes un sociālo pakalpojumu iestāžu, sabiedriskā transporta un ceļu, kā arī komunālās saimniecības tīklus. Tādējādi likumdevējs, izvērtējot vairākus iespējamus administratīvi teritoriālā iedalījuma risinājumus un ņemot vērā Kandavas novada situāciju un iedzīvotāju intereses, attiecībā uz to ir izvēlējis reformas mērķim un kritērijiem atbilstošu administratīvi teritoriālā iedalījuma risinājumu.

Līdz ar to, lemjot par līdzšinējā Kandavas novada iekļaušanu Tukuma novadā, likumdevējs ir ievērojis reformas mērķi un kritērijus.

38. Mazsalacas novada pašvaldības teritorija ir noteikta ar 2008. gada Administratīvo teritoriju likuma 2. pielikuma 62. punktu, atbilstoši tam Mazsalacas novadu veido Mazsalacas pilsēta, kā arī Mazsalacas, Ramatas, Sēļu un

Skarņkalnes pagasti. Atbilstoši Administratīvo teritoriju likuma pielikuma 41.14., 41.15., 41.18., 41.22. un 41.23. apakšpunktam līdzšinējais Mazsalacas novads tiek iekļauts Valmieras novadā.

Mazsalacas novada dome izteikusi viedokli, ka šis novads reformas ietvaros būtu jā saglabā kā patstāvīga pašvaldība. Novads esot spējīgs harmoniski un ilgtspējīgi attīstīties, citstarp nodrošinot novada iedzīvotājiem atbilstošu dzīves kvalitāti un veicinot ekonomisko izaugsmi.

Ministrija norāda, ka Ministru kabineta 2019. gada 14. maija informatīvā ziņojuma sagatavošanas laikā Mazsalacas novads nebija atbilstošs 2008. gada Administratīvo teritoriju likuma 7. panta otrajā daļā minētajiem kritērijiem. Mazsalacas novadā 2018. gadā bijuši 2290 iedzīvotāji un lielākajā novada apdzīvotajā vietā – Mazsalacas pilsētā – vien 1132 iedzīvotāji. Mazsalacas novada iekļaušana jaunajā Valmieras novadā esot saderīga ar reformas mērķi un sasaistot nacionālās nozīmes attīstības centru – Valmieru – ar lauku teritorijām, radot priekšnoteikumus tautsaimniecības attīstībai un nodrošinot pašvaldības spējas piesaistīt investīcijas. Valmiera esot Mazsalacas novadam tuvākais nacionālās nozīmes attīstības centrs. Tāpat esot ņemts vērā tas, ka Valmieras novadā apvienojamās pašvaldības jau sadarbojas vairākās jomās, piemēram, izglītības, sabiedriskā transporta, civilās aizsardzības jomā. Mazsalacas novadā darbojoties arī Vienotais apkalpošanas centrs (*sk. lietas materiālu 7. sēj. 62.–70. lp.*).

Līdzšinējā Mazsalacas novadā nav reģionālās vai nacionālās nozīmes attīstības centra. Tādējādi Mazsalacas novada kā patstāvīgas pašvaldības saglabāšana neatbilstu vismaz vienam no reformas pamatā esošajiem kritērijiem, proti, tam, ka novada teritorijā jābūt reģionālās vai nacionālās nozīmes attīstības centram.

Savukārt jaunais Valmieras novads atbilst reformas pamatā esošajiem kritērijiem. Tas ir ģeogrāfiski vienots, un tā teritorijā ir nacionālās nozīmes attīstības centrs – Valmiera. Tāpat reformas gaitā ir vērtēta novada ekonomiskā ilgtspēja un spēja izveidot efektīvu izglītības, veselības aprūpes un sociālo pakalpojumu iestāžu, sabiedriskā transporta un ceļu, kā arī komunālās saimniecības tīklus. Tādējādi likumdevējs, izvērtējot iespējamās administratīvi

teritoriālā iedalījuma risinājumus un ņemot vērā Mazsalacas novada situāciju un iedzīvotāju intereses, attiecībā uz to ir izvēlēties reformas mērķim un kritērijiem atbilstošu administratīvi teritoriālā iedalījuma risinājumu.

Līdz ar to, lemjot par līdzšinējā Mazsalacas novada iekļaušanu Valmieras novadā, likumdevējs ir ievērojis reformas mērķi un kritērijus.

39. Visbeidzot Satversmes tiesai ir jāpārbauda tas, vai likumdevējs ir izvērtējis tieši Jaunjelgavas, Carnikavas, Rugāju, Iecavas, Rundāles, Auces, Salas, Salacgrīvas, Alojās, Babītes, Kandavas un Mazsalacas novadu vietējo kopienu demokrātiskās līdzdalības tiesības.

39.1. Satversmes tiesa ir secinājusi, ka demokrātiskā tiesiskā valstī iedzīvotāju aktīva dalība vietējā pašpārvaldē ir svarīga. Reformas pamatā nevar likt vienīgi ekonomiskus apsvērumus un finansiālu ieguvumu, un ir jāizvērtē, vai likumdevējs, īstenojot reformu, ir ievērojis iedzīvotāju demokrātiskās līdzdalības tiesības. Demokrātiskā līdzdalība ir pilsoņu demokrātiskās gribas izpausme, kas citstarp sekmē tiesiskumu, demokrātisku valsts pārvaldi, sociālo iekļaušanu un ekonomikas attīstību, kā arī cilvēka pamattiesību ievērošanu. Demokrātiskās līdzdalības tiesības ietver arī pilsoņa iespējas tieši un nepastarpināti ietekmēt vietējas nozīmes jautājumu izlemšanu un skaidri noteiktu demokrātiskās līdzdalības mehānismu pastāvēšanu. Reformas ietvaros tādu lēmumu pieņemšana, kuri attiecas uz katras apvienojamās pašvaldības vietējo kopienu, attālinās no šīs kopienas. Tāpēc likumdevējam ir jāparedz mehānismi, ar kuru palīdzību pilsoņi var aktīvi un pilnvērtīgi piedalīties pašvaldības darbā un efektīvi ietekmēt to lēmumu pieņemšanu, kuri skar attiecīgo pilsētu vai pagastu (*sk. Satversmes tiesas 2021. gada 12. marta sprieduma lietā Nr. 2020-37-0106 29. un 29.1. punktu*).

Atbilstoši Administratīvo teritoriju likuma pārejas noteikumiem Saeimai un Ministru kabinetam vēl jāpieņem vairāki reformas īstenošanai nepieciešami normatīvie akti. Citstarp Administratīvo teritoriju likuma pārejas noteikumu 11. punkta 2. apakšpunktā Ministru kabinetam bija noteikts uzdevums līdz 2020. gada 31. decembrim izstrādāt un iesniegt Saeimai izskatīšanai likumprojektu, kas paredz vietējo kopienu (pilsētu un pagastu) tiesības

demokrātiski ievēlēt savus pārstāvjus un piešķir šīm vietējām kopienām kompetenci vietējas nozīmes jautājumu kārtošānai.

Ministru kabinets 2021. gada 15. martā iesniedza Saeimai likumprojektu "Pašvaldību likums". Kā norādījusi Ministrija, minētais likumprojekts paredz, ka pašvaldību administratīvajās vienībās tiek ievēlētas iedzīvotāju padomes, lai uzturētu dialogu starp novada pilsētu un pagastu iedzīvotājiem un domi, kā arī iedzīvotāju iespēju iesniegt domei kolektīvo iesniegumu. Šajā likumprojektā esot arī ietverts jauns mehānisms – līdzdalības budžets – iedzīvotāju līdzdalības iespēju nodrošināšanai un veicināšanai, sevišķi novadu teritorijās ārpus administratīvā centra. Tādējādi tikšot nodrošināts demokrātiskais process, kas sniedz iespēju pašiem iedzīvotājiem noteikt to, kā tiek tērēta daļa no pašvaldības budžeta teritorijas attīstības jautājumos (*sk., piemēram, lietas materiālu 15. sēj. 51. lp. un 16. sēj. 98. lp.*).

39.2. Vairākas Pieteikumu iesniedzējas norāda: tā kā Administratīvo teritoriju likuma pārejas noteikumu 11. punkta 2. apakšpunktā minētais likums joprojām nav pieņemts, nevar uzskatīt, ka vietējo kopienu demokrātiskās līdzdalības tiesības tiek ievērotas, un tāpēc attiecīgās apstrīdētās normas ir atzīstamas par spēkā neesošām.

Lai gan pašvaldību vēlēšanas notika 2021. gada 5. jūnijā un 2021. gada 1. jūlijā jaunievēlētajām novadu domēm vai ar atsevišķu likumu ieceltām pagaidu administrācijām jāsanāk uz pirmo sēdi, reforma vēl nav uzskatāma par pabeigtu. Satversmes tiesa jau ir atzinusi, ka atbildība par reformas pilnīgu pabeigšanu un iznākumu gulstas visupirms uz Saeimu un Ministru kabinetu. Cīstarp Saeimas un Ministru kabineta pienākums ir nodrošināt to, lai pilnībā tiktu īstenoti tie iedzīvotāju demokrātiskās līdzdalības mehānismi, kas norādīti Administratīvo teritoriju likumā. Pirms reformas pabeigšanas nav iespējams izvērtēt to, kādas būs pilsoņu demokrātiskās līdzdalības tiesību īstenošanas iespējas reformas ietvaros izveidotajās pašvaldībās (*sk. Satversmes tiesas 2021. gada 12. marta sprieduma lietā Nr. 2020-37-0106 29.2. punktu*).

Turklāt jāņem vērā, ka normatīvie akti, tostarp Satversme, likums "Par pašvaldībām" un Iesniegumu likums, jau šobrīd nosaka pilsoņu demokrātiskās

līdzdalības tiesības pašvaldībās, piemēram, aktīvās un pasīvās vēlēšanu tiesības, tiesības paust savu viedokli, tiesības vērsties pašvaldībā ar iesniegumu, lai vietējo iedzīvotāju intereses pašvaldībā tiktu īstenotas pēc iespējas pilnīgāk. Ikvienu persona vai personu grupa ir tiesīga apvienoties biedrībās un citās sabiedriskās organizācijās, lai kopīgi aizstāvētu savas tiesības, tostarp risinātu vietējas nozīmes jautājumus. Tādējādi tas, ka Administratīvo teritoriju likuma pārejas noteikumu 11. punkta 2. apakšpunktā minētais likums, kurā būtu paredzētas vietējo kopienu tiesības demokrātiski ievēlēt savus pārstāvjus un šīm kopienām būtu piešķirta kompetence vietējas nozīmes jautājumu kārtošanā, vēl nav pieņemts, šobrīd neliecina par demokrātiskās līdzdalības tiesību ierobežošanu. Jaunajos novados ietilpstošo novada pilsētu un pagastu iedzīvotāju demokrātiskās līdzdalības mehānismus būs iespējams izvērtēt vienīgi pēc reformas pabeigšanas.

Tādējādi šobrīd attiecībā uz Jaunjelgavas, Carnikavas, Rugāju, Iecavas, Rundāles, Auces, Salas, Salacgrīvas, Alojās, Babītes, Kandavas un Mazsalacas novadu vietējām kopienām nav pamata secināt, ka likumdevējs būtu rīkojies patvaļīgi un reformas rezultātā iedzīvotāji varētu zaudēt demokrātiskās līdzdalības tiesības.

Līdz ar to likumdevējs, pieņemot Administratīvo teritoriju likuma pielikuma 8.5., 8.7., 8.8., 8.16., 8.17., 8.19., 8.20., 11.2., 12.10., 12.13., 13.8., 13.9., 13.13., 13.16., 13.20., 16.2., 16.5., 16.11., 16.14., 16.18., 16.19., 16.20., 19.18., 19.20., 23.1., 23.2., 23.3., 23.4., 23.5., 23.6., 23.8., 23.12., 23.13., 23.15., 23.16., 27.1., 27.3., 39.1., 39.8., 39.9., 39.12., 39.19., 39.21., 39.22., 41.14., 41.15., 41.18., 41.22. un 41.23. apakšpunktu, nav rīkojies patvaļīgi un šīs normas atbilst Satversmes 1. un 101. pantam.

40. Ilūkstes novada dome un Ozolnieku novada dome lūdz atzīt to apstrīdētās normas par spēkā neesošām no šo normu pieņemšanas brīža.

Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 32. panta trešajai daļai tiesību norma, kuru Satversmes tiesa atzinusi par neatbilstošu augstāka juridiska spēka tiesību normai, uzskatāma par spēkā neesošu no Satversmes tiesas sprieduma publicēšanas dienas, ja Satversmes tiesa nav noteikusi citādi. Saskaņā ar

Satversmes tiesas likuma 31. panta 11. punktu Satversmes tiesa var spriedumā norādīt brīdi, ar kuru zaudē spēku apstrīdētā norma, kas atzīta par neatbilstošu augstāka juridiska spēka tiesību normai. Likums Satversmes tiesai ne vien dod pilnvaras, bet arī uzliek atbildību par to, lai tās nolēmumi sociālajā realitātē nodrošinātu tiesisko stabilitāti, skaidrību un mieru (*sk., piemēram, Satversmes tiesas 2009. gada 21. decembra sprieduma lietā Nr. 2009-43-01 35.1. punktu*). Līdz ar to Satversmes tiesai ir jāizlemj, no kura brīža spēku zaudē normas, kas atzītas par neatbilstošām Satversmes 1. un 101. pantam.

Jauno novadu domju vēlēšanas notika 2021. gada 5. jūnijā. Atbilstoši Administratīvo teritoriju likuma pārejas noteikumu 2. punkta pirmajam teikumam līdzšinējām republikas pilsētu un novadu pašvaldībām jāturpina pildīt savas funkcijas un uzdevumus normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā līdz 2021. gada pašvaldību vēlēšanās ievēlētās pašvaldības domes vai ar atsevišķu likumu ieceltas pagaidu administrācijas pirmajai sēdei, kura tiek sasaukta šajā likumā noteiktajā kārtībā 2021. gada 1. jūlijā.

Konkrētajā situācijā jāņem vērā tas, ka šis spriedums skar vairākas pašvaldības, tostarp arī tās, kuras Satversmes tiesā nav vērsušās, un vairākus desmitus tūkstošus iedzīvotāju, turklāt jauno pašvaldību domju vēlēšanas jau ir notikušas. Taisnīguma princips prasa panākt iespējami taisnīgāku līdzsvaru starp dažādu sabiedrības locekļu pretrunīgajām interesēm (*sk., piemēram, Satversmes tiesas 2010. gada 15. marta sprieduma lietā Nr. 2009-44-01 23. punktu*). Satversmes tiesas uzdevums ir nepieļaut tādu situāciju, ka no apstrīdēto normu spēka zaudēšanas rastos jauni tiesību aizskārumi. Tieši pretēji – tiesai ir pienākums pēc iespējas līdzsvarot personu atšķirīgās intereses. Vienādā mērā ir aizsargājamas gan to novadu iedzīvotāju intereses, kuru domes ir vērsušās Satversmes tiesā, gan arī to novadu iedzīvotāju intereses, kuru domes Satversmes tiesā nav vērsušās. Ilūkstes un Ozolnieku novadu domju apstrīdēto normu atzīšana par spēkā neesošām no to pieņemšanas brīža vai Satversmes tiesas sprieduma spēkā stāšanās dienas varētu novest pie būtiska citu personu interešu aizskārums. Turklāt par jaunu, reformas mērķim un novadu veidošanas kritērijiem atbilstošu administratīvi teritoriālo iedalījumu ir jālemj Saeimai. Tādēļ, lai nodrošinātu tiesisko stabilitāti,

skaidrību un mieru, izskatāmajā lietā ir nepieciešams un pieļaujams tas, ka Satversmei neatbilstošās normas noteiktu laiku paliek spēkā un Saeimai tiek dota iespēja, ievērojot demokrātiskas tiesiskas valsts principus un šajā spriedumā secināto, noteikt jaunu, Satversmei atbilstošu administratīvi teritoriālo iedalījumu attiecībā uz Ilūkstes novadu un Ozolnieku novadu.

Satversmes tiesa norāda, ka Saeimas uzdevums ir gādāt par to, lai attiecībā uz Ilūkstes novadu un Ozolnieku novadu Satversmei atbilstošs administratīvi teritoriālā iedalījuma risinājums tiktu noteikts pēc iespējas drīzāk.

Tādējādi Administratīvo teritoriju likuma pielikuma 10.2., 10.6., 10.7., 10.8., 10.17., 10.18., 10.21., 10.23., 18.1., 18.8. un 18.10. apakšpunkts atzīstams par spēkā neesošu no 2022. gada 1. janvāra.

Nolēmumu daļa

Pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 29. panta pirmās daļas 6. punktu un 30.–32. pantu, Satversmes tiesa

nosprieda:

1. Izbeigt tiesvedību lietā daļā par Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likuma pielikuma “Administratīvās teritorijas, to administratīvie centri un teritoriālā iedalījuma vienības” 8.5., 8.7., 8.8., 8.16., 8.17., 8.19., 8.20., 10.2., 10.6., 10.7., 10.8., 10.17., 10.18., 10.21., 10.23., 12.10., 12.13., 13.13., 13.16., 13.20., 16.2., 16.5., 16.11., 16.14., 16.18., 16.19., 16.20., 19.18. un 19.20. apakšpunkta atbilstību Eiropas vietējo pašvaldību hartas 4. panta trešajai daļai.

2. Atzīt Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likuma pielikuma “Administratīvās teritorijas, to administratīvie centri un teritoriālā iedalījuma vienības” 10.2., 10.6., 10.7., 10.8., 10.17., 10.18., 10.21., 10.23., 18.1., 18.8. un 18.10. apakšpunktu par atbilstošu Eiropas vietējo pašvaldību hartas 4. panta sestajai daļai un 5. pantam.

3. Atzīt Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likuma pielikuma “Administratīvās teritorijas, to administratīvie centri un teritoriālā iedalījuma vienības” 10.2., 10.6., 10.7., 10.8., 10.17., 10.18., 10.21., 10.23., 18.1., 18.8. un 18.10. apakšpunktu par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes 1. un 101. pantam un spēkā neesošu no 2022. gada 1. janvāra.

4. Atzīt Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likuma pielikuma “Administratīvās teritorijas, to administratīvie centri un teritoriālā iedalījuma vienības” 8.5., 8.7., 8.8., 8.16., 8.17., 8.19., 8.20., 11.2., 12.10., 12.13., 13.8., 13.9., 13.13., 13.16., 13.20., 16.2., 16.5., 16.11., 16.14., 16.18., 16.19., 16.20., 19.18., 19.20., 23.1., 23.2., 23.3., 23.4., 23.5., 23.6., 23.8., 23.12., 23.13., 23.15., 23.16., 27.1., 27.3., 39.1., 39.8., 39.9., 39.12., 39.19., 39.21., 39.22., 41.14., 41.15., 41.18., 41.22. un 41.23. apakšpunktu par atbilstošu Latvijas Republikas Satversmes 1. un 101. pantam, kā arī Eiropas vietējo pašvaldību hartas 4. panta sestajai daļai un 5. pantam.

Spriedums ir galīgs un nepārsūdzams.

Spriedums stājas spēkā tā publicēšanas dienā.

Tiesas sēdes priekšsēdētājs

Aldis Laviņš